

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Amiről nem beszélnek.

Budapest, január 26.

(v.) Üres teremben tartalomra szegény beszédek: a már másodnapja tartó kereskedelmi vita ezt a sivár képet mutatja. Vámpolitikáról, iparfejlesztésről, szállítási díjszabásokról, kereskedelmi szerződésekről ki beszél minálunk? Senki. Olyk talán elmélkedik ilyesmik felől, de csak csöndesen, magába fojtva gondolatait. Nálunk az a felfogás járja, hogy mindaz, ami a gazdasági érdek birodalmába tartozik, száraz téma. A magyar nemzet pedig a politikában is a mulatságot kedveli. Jaj annak, aki e szép hazában nemzetgazdasági tárgyat feszeget. Kiállhatatlan doktrinérnek mondják a szigorubbak, unalmas szárnak az elnézőbbek.

Hát ime ez az, amiről senki sem beszél: a zseb kérdése, a megélhetés kérdése, a nyomor és a nyomor kérdése. A mi elemünk — mindhiába — a közjogi vita. Egy zsandárkardbojt miatt fel tudunk jajdulni; a morgatnikus házasságról el tudunk vitázni hetekig nagyon szenvedélyesen; a zse-kérdés a viharok egész sorát váltja ki a sajtóban s a parlamentben. Ha pedig sehoh a világon nem akad közjogi sérelem, hát legalább bukkanjon fel a közelet valamely pontján egy kis gyanúsítás. Ha van kiről leszedni a tisztességet, ha lehet valakinek a becületében gázolni, attól is felpeszűl a vérünk s arról is szívesen diskurálunk. De vámtarifa, kereskedelmi politika, iparvédelem, — brr, ilyen unalmas dolgokkal nem hozakodik elő nálunk senki.

Pedig hát most már valamelyes módon és valamelyik irány felé meg kellene indulnia a gazdasági közvéleménynek. De hogyan induljon meg az, ami nincs? A gazdaságpoli-

tikai kérdésekben minálunk egyéni vélemény is csak elvétve található, egyetemes vélemény pedig egyáltalában nem formálódik. A magyaroknak az mindegy, önálló-e vagy közös a vámterület. Az is mindegy neki, milyen vámpolitika érvényesül az önálló vagy a közös vámterületen. A magyar nem törődik vele, mi módon szerkesztődik az autonóm vámtarifa. Azt pedig éppenséggel nem miltatja kegyes figyelmére, az idegen államokkal milyen tartalmaz kereskedelmi szerződésekre lépünk.

Más e tekintetben a helyzet Ausztriában. Ott igenis van gazdasági közvélemény, még pedig céljait világosan követő, szilárdul szervezett s tehát lebirhatatlan hatalmu. Ott számon tartják, hogy az idén indul meg a magyar s az osztrák kormány közt az új autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalás. Számon tartják, készülődnek is rája ügyesen és szívesen, nehogy megrövidüljön valamely érdekük. Ott jól meghánytákvetették a kérdést a sajtóban is, a kamarákban is, a különféle szaktestületekben is, az egyes gazdasági tényezők érdekképviseletének köreiben is. Ott már kész a program: az osztrákok tudják már, mire kell törekedniök s mi ellen kell védekezniök. Közvéleményük olyan autonóm vámtarifát követel, amely nekik mindent biztosít a mi rovásunkra, nekünk pedig az ő rovásukra semmit. Kidolgozták ott már az új autonóm vámtarifa tervezetét: a hurok már elkészült, a magyar nyak is megvan jó ezer esztendő óta. Most már csak rá kell vetni azt a hurkot erre a nyakra, s kész az az eredmény, amelyről Ausztriának gazdasági közvéleménye ábrándozik. Az osztrák iparbárók természetesen rengeteg magasságu iparvámokat követelnek; hadd dráguljon a fogyasztás és emelkedjék még jobban az a tributum, amelyet a magyar gyarmat az osztrák nagyiparnak fizet.

Az osztrák agráriusok is tisztában vannak magukkal: nekik a nyerstermények vámjának tetemes emelése kell; hadd legyen drágább a kenyér is, ha már megdrágult az üveg, a vas, meg a posztó. Színre a két tábor veszekszik egymással; az egyik úgy tesz, mintha a maga vámtételeinek emelését úgy követelné, hogy a másik tábor vámtételei lejjebb szállíttassanak és vice versa. De legyünk nyugodtak, majd csak kigyegyznek a végén a jó urak — a mi bőrünkre. Az osztrák agráriusok be fogják érni az agrárvámok olyan mértékű emelésével, amely nekik használ, de a magyar buza árát nem javítja; az osztrák nagyiparosok pedig megelégszenek majd az iparvámok akkora emelésével, amely az ő nyereségüket fokozza a nélkül, hogy a magyar ipar fejlesztését elősegítene.

S nálunk mégis száraz téma mindez, amelyről senki nem mer beszélni. Ime kínálkozik az alkalom a kereskedelmi költségvetés tárgyalásánál. Hiába kínálkozik; senki nem él vele. Rábiznak mindent a kormánya. A kormány szabja meg, milyen legyen az autonóm vámtarifa. A kormány döntse el, a vámvédelemnek mekkora foka szükséges már meglévő iparágaink további életének biztosítására. A kormány jelölje ki azt a vámpolitikát, amelynek védelme alatt a mezőgazdasággal szomszédos iparok nálunk részint kibővíthetők, részint meghonosíthatók. A kormány csinálja meg a számvetést, hogy az agrárvámok mekkora emelése használhat olyan módon a magyar gazdaközönségnek, hogy iparfejlesztésünk és kereskedelmi életünk is használlassa a mezőgazdaság lendülésének. Ugy lesz jól minden, ahogy lesz. Majd elvégzi a dolgot a kormány. Ilyen minálunk a gazdasági közvélemény. S még csodálkozunk, hogy Ausztria minden

TÁRCA.

Kutak.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Lyka Károly.*

A víz a városok vére. Nagyszerű artériarendszerben kering a föld alatt, hatalmas csövekben, amelyek szétágaznak apró erekbe, utat találnak minden házba, folszökönek az emeletekre, mindenüvé életet és tisztaságot vivén. Ami az embernek a vérkeringés, ugyanaz a városnak a vízkeringés. Ezt az analógiát még tovább is lehet vinni: a vízkeringés rendszerének is vannak ütőerei és vívő-erei. Elettető elemet hoz az egyik, a felhasznált produktumot viszi a másik. De a legfontosabb analógia az, hogy a város élete is, akárcsak az emberé, ennek a hatalmas keringési rendszernek ép egészségétől függ.

A víz matériája ezért szent. Ezért faragtak szobrot a Nilusnak, a Tiberisnek, a Dunának, Okeanosznak, ezért született Afrodite a tenger szüz habjaiból, ezért népesítette meg a művészképzelt a forrást és patakat csudaszép nemtőkkel, nimfákkal, vízi istenségekkel. Mi, mai emberek, persze e klasszikus alakokban nem sokat bizunk s inkább egy kitűnő vízvezetési direktor után sóhajtozunk. A vízidirektor cilinderes alkjában tömörülnek az összes forrás-nemtők. Ő a modern Neptun s minden csőrepedés egy-egy sugarat tör le az ő kétségtelen glóriájából.

Csodálatos dolog, hogy minálunk a víznek ezt a nagyszerű szerepét alig-alig vitték művészi formában a közönség elé. Egy kicsit titkolják a fővárosban a vizet, talán azért, mert semmi okunk sincs, hogy büszké legyünk rá. Csak nemrégiben is valóságos geológiai tanulmányokat végezhetünk egy pohár fővárosi ivóvíz segítségé-

vel: szépen megmagyarázhattuk gyermekeinknek az iszaplerakodás törvényeit. Aki pedig nagyítóüveget is tartogat a házában: bemutathatta az érdeklődőknek az őslények festői formáit. Az ivóvíz természetesen nem éppen erer szolgál. Vannak fontosabb céljai is, amelyekről ma még, fájdalom, nagyon messzi állunk. Ellenben érvendentes jelenség, hogy a víz városeltető hivatásának mégis épp most emelnek szép monumentumot.

A szobrászatnak egyik leggyönyörűbb problémája a kut. Szent tárgy vala az ő hajdankorban, sőt a bibliában találnak egy drákói szigorral megirt tilalmat, amely halálbüntetést szab arra, aki a kutat bemocsolja. Azóta is nevezetes apoteózisait alkották meg a víznek. Itt csak egy ősi vonatkozást említek. Ma is pontifex a római pápának címe. Ez a titulus — ki sejténé! — azokból az ős-árja időkből származik, amidőn a legrégibb indo-európai törzsek szerte barangoltak Elő-Ázsia füves fensíkjain. A pontifex volt a hídverő, a víz ügyeltes. Rangban egyre nőtt, mert a víz-örzöknek és a víz urának jelentőségét egyre jobban felismerték az emberek. Ma az ős-árja cím a római pápát, a világ leghatalmasabb hatalmasságát illeti. És hogy csakugyan így nőtt meg az ősi víz-mester, az szépen elolvasható *Thering* híres könyvében.

Mentül jobban ünnepelték a vizet, annál inkább szolgálatába szegődött a mindenható elemnek a művészet. Mindazok a babiloni mesterek, akik öntöző esatornákkal szeltek keresztül-kasul Mezopotámia rétségeit, mindazok a görög mesterek, akik márványba formálták a vízi nemtöket és istenségeket, mindazok a lángeszű mérnökök, akik Rómába vitték a szabin és latin hegyek vizét óriás lábakon álló vezetékben: a vízmádás papjai voltak. Es azután jönnek a dioszeges kut-építők, köztük a legnagyobb szobrászai a renaissance-nek. Aki végigkiszálja Olaszországot, elbűvölve nézi Róma és Firenze kutjait, forrás-medencéit. Hát így lehet megérzikteni e hig-

maériát! Hát meg lehet ezt két kézzel fogni s örökre élő alakba kényszeríteni?

Lehet. Sőt tovább is mentek az emberek: akadtak köztük víz-idomítók, akik ballet-mozgásra tanították a vizet s megalkották ama vízi-játékok ezerféle alakjait, amelyeknek esekélyesedett maradványai oly melankólikusan csobognak a tivoli villa d'Este fekete ciprusai alatt, s amelyek ünnepi alkalmakkor vidám játékkal szökődnek a párisi Trocadéro előtt. Ez talán már több, mint amit a művészettől várunk: ez már eltorzítása a víz jellemének, olyasmi, mint amikor a cirkuszban két lábón táncoltatják a lovat. Az igazi nagy kutépítők, akik szentnek tartották mesterségüket, nem igen adták magukat az ilyes foladtára.

Ok felfogták, megértették, megéreztek a vizet. A vizet, amint a földből vagy a sziklanyilásból előbuggyan, hogy folyton esorogván hűs italt adjon, hogy a rekkonó hőségben eszállító párat szórjon szét, hogy eseregdezőse bizalmas melódiát notázzon és sugara, habfodrai, hullámlás, pergése a víz mozgásának jellemző változataival szolgáljon.

Az igazi szép kut olyan legyen, hogy rögtön meglássék rajta a víz minden tulajdonsága.

Valaki azt mondaná: minek a nyilvános utcai kut manapság, amidőn minden konyhának megvan a maga vízvezetési csapja? Ki megyen ki a házból, hogy az utcáról hozza a vizet?

A valaki, aki így beszél, művésziellen ember. Annak nyilván mindegy volna az is, hogy minő a házak külső formája, hogy minő kalapot tesz a fejére egy szép hölgy. Nem érti meg, hogy az igazi művészi kut voltaképpen nélkülözhetetlen tartozéka a városnak. A kut fejezi ki, hogy van vizünk. Nézzenek meg egy szép kezét vagy egy szép arcot s figyeljék meg azt a csodaszép játékokat, amelyet a kék erek hálózata, finoman elvesző ágazatai adnak. A lüktető életnek hirdetői a finom formák, a hamvas,

egyes alkalommal lefőz minket az egész vonalon.

Hát biz ez szegyenletes állapot. A kormány csonka vértessel megy bele a gazdaságpolitikai alkudozások küzdelmébe, ha egyfelől tájékozást, másfelől támogatást nem kap a parlamenttől s a közvéleménytől. Ausztriának megvan az a mérhetetlen előnye, hogy az ő kormánya feltétlenül számíthat a tájékozásra is, a támogatásra is. Az osztrák kormány mindig tudja, meddig mehet el az engedményekben s arra is mindig számíthat, hogy a végső pontig eljutva, a közvéleménynek körömszakadtaig való védelmében fog részesülni. A mi ostoba indolenciáink pedig egyre irtózik e komoly kérdések komoly megvitatásától s kizárólagos uralmat biztosít közvéleményünkben a közjogi sérelmek kellemei izgalmainak és mulattató gyanúsításoknak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 26.

A jelek arra mutatnak, hogy a kereskedelmi tárca költségvetésének vitája is rövid lesz. A szónokok táblájára csak elvétve iratkozik fel valaki; naponta csak éppen ketten-hárman akadnak nagy nehezen, hogy kitéljék egy ülésre való beszéd.

Major Ferenc kezdte ma a vitát és az ülés idejének kétharmad részét magának foglalta le. Kezdte az agráriusok és merkantilisták általánosan harcának fejtegetésével, majd az ipartörvény revíziójának szükségességét volt hangoztatva. Innen egy nagy ugrással a betegsegélyző pénztárak bajainál állapodott meg, hogy védelmébe vegye ezeknek kapzsága ellen az orvosokat.

Sok mondanivalója akadt az iparpártolásról, meg közlekedési hálózatunk fejtelenségéről is és mikor már a türelmetből kifogyott hónapok azt hitték, hogy rapszodikus beszédének végét kanyarítja Major Ferenc, akkor ő gondolt egyet s felémelte szavát az államvasuti tisztviselők fizetés-emelésének érdekében, ami megint jó negyedóra hosszat tartott.

Rég elmúlt már dél s Major Ferencnek még mindig volt felpanaszolni való megjegyzése a kereskedelmi kormányzat körül. Azelott odakünn a folyosón sok szó esett a néppárti szaporra szónok mai nagy vállalkozásáról: a három óras beszédéről.

Kis csoport verődött össze Fürster Ottó körül, aki bizonykodott, hogy a jövő országgyűlésre néppárti mandátummal akart bejönni, de ha Major még tovább beszél, akkor még se lép be a néppártba.

— Ej, ej — vetette oda a szót a függetlenségi pártnak egy nagy tudású fiskális tagja —

áttetsző szín. Nos, ugyanilyen a kut szerepe a város tagjain, hogy úgy mondjam: a város bőrének. A kut a friss és mozgalmal élet hirdetője. A kut, amely kifejező és művészi, nélkülözhetetlen kelléke a város jellemének. Bocsnak, hogy Budapest és szempontból körülbelül diszkvalifikáltnak hat. Alig van kutunk, sőt igazán művészi egy sincs. Semmi jel sem mutatja, hogy Budapestnek egészséges vizkeringése van, — hacsak a nyári öntözölegényeket nem számítjuk ide allegóriának. Ha nincs: reméljük, hogy lesz város-társakéunknak ily dekorációja is. Fájdalom, csak magánbölcsőség révén jut Budapest kuthoz. Egy derék gyáros, aki vízből gazdagodott meg, állíttatta testamentomilag az új, első vizmonumentumot. Hála emlékeknek s várjuk követőit. Es remélhetőleg maga a székesfőváros lesz az első fórum, amely e példa után szívesen ékesíti föl magát azzal a becsületrenddel, melyet a jó és szép kut jelent. Könnyen teheti, mert hál'isten vannak már jelentékeny kut-formálóink. A Műcsarnokban husz kutmedél van együtt, holnapról kezdve megnézheti valamennyit a közönség is. Ezek a Lajos-kutak, annak a derék Milbacher gyárosnak testamentuma szerint készült munkák. Vannak köztük nagyon szép és eredeti darabok is. Sőt minden szépség-keresőnek ajánlanók, sőtáljon néhányszor e husz darab kut között. Az embernek itt megvilágosodik az elméje s temérdek gondolata támad. Egy kiesít el kell felejteni az összes kutakat, amelyeket látnunk, úgy kell e magyar munkák közé lépünk. Nem mintha el akarnók magunktól táolni az összehasonlítást. Csak éppen azért, hogy egyenest *in medias res* kerüljünk.

Azt keressük ott: miképpen kapja két formáló keze közé a művész a víz elementumát. Hogyan fejezi ki ezt a nyughatatlan, keringő, melódizáló, zsongó ég-és föld-vándorát. Hát itt nem panszokodhatunk változatosság híjja miatt. A vizet a legkülönfélébb jellemvonásainál ragadták meg a magyar szobrászok. De nem mindig úgy, ahogy mi a vizet a városban

csak nem mondod komolyan! Te a néppárton ugyan mit keresnél?

— Hát pedig bizony komoly volt bennem ez a szándék, de Major megingatta, — toldotta Fürster.

— Ahá, most már értem — szól rá kacagva a felvidékről való függetlenségi párti honatya: úgy akarsz tenni, mint a Tüköry-fiu!

— Hát az hogy tetti? — kérdezték minden oldalról.

— Elment a Tüköry-gyerek, a híres, régi familiából való fiu a rabbinushoz, hogy át akar térni a zsidó vallásra. A tudós rabbi nem tudta mire vélni a dolgot és próbálta eltéríteni szándékától a meggondolatlan ifjút: Mit fog majd szólni az apja? Meg az előkelő rokonság? Ki fogják tagadni! Meg fogják átkozni!

De a Tüköry-fiu csak megmaradt állhatatosan a kérése mellett, ő zsidó akar lenni.

— Ugyan az Isten szent nevére: miért — fakadt ki az ősz rabbi.

— Csuffá akarom tenni a familiámat — vetette oda nagy hetykén a Tüköry-gyerek.

*

Igy adomazva mégis csak eltelt az idő szünetig, amelyre istenigazában rászolgált ma a Ház.

Pihenő után Veszler Imre mondott figyelemreméltó és megszívlelendő dolgokat a kisipar pangásáról és a szövetkezetekről, végül pedig Molnár Józsiás, a szélsőbaloldali fináncapacitás fejtekte ki nézeteit a közös vámtérület káros voltáról.

A képviselőház ülése január 26-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Cseh Ervin.

Szabó György a véderő- és a pénzügyi bizottság jelentéseit terjeszti be.

Heltai Ferenc bemutatja a közgazdasági bizottság jelentését.

A kereskedelmi tárca költségvetése.

Major Ferenc: Az ipari fejlődés megmozdítása csakis a nemzetgazdasági erőik közreműködésével történhetik. Ezután az iparos-osztály bajait foglalkozik behatóan, különösen az iparosok szakoktatásának módjait fejtegeti. Követeli az ipartörvény revízióját. Ezután a betegsegélyző-ügyről szól és oly törvényjavaslat betérjesztését óhajtja, amely a munkásokat megvédi a betegsegélyző-pénztárak kapzságától.

Sajnálattal konstatálja, hogy a hazai iparpártolási mozgalom hanyatlott. Támogatni kell e mozgalmat törvényhozási eszközökkel is.

A közlekedési eszközök fejlesztésére is felhívja a kereskedelmi miniszter figyelmét. A Dunagőzhajózási Társulat ügyét foglalkozva pedig sürgetően felhívja a miniszter figyelmét a nemzet érdekeinek támogatására. A magyar folyamhajózás ügye különben veszélyben forog. A máv. tisztviselők fizetési viszonya is szabályozandó, olyképpen, hogy azok

szeretjük. Valaki egy szírtet mintázott a várospusztító áradat közepébe: őt menekülő kapacitásokkal fel az ormára és segítségért rimáncodik. Ez nem kut, csak szívet facsaró látvány. Itt nem kívánjuk a vizet, sőt azt szeretnők, ha az árminél előbb elpusztulna innen. Ez a kut olyan kut, amelyből a legfontosabb kellekét, a vizet el szeretnők távolítani. Közel áll hozzá egy másik megoldás: Nagy Lajos kiment a folyó árjából egy katonát. Szép legenda, de nem kut-téma. Nincs benne az életadó elem felséges nyugodalma, nem függ össze a városossal. Egy harmadik kuton Toldy Miklós agyonveri a farkast. Szép legenda, a vízhez csak annyit a köze, hogy az a jelenet egy rengeteg nádasban folyt le, tehát lápos, mocsaras mezőn. Hogy így fogta fel az ő kutját a művész, abban erős maliciát látunk a főváros ivóvizére, amely néha csakugyan inkább a lép nádasát táplálhatná, semmint embereket. Nem akarunk gáncoskodni, de még néhány megjegyzést nem hallgathatunk el, ezeket is csak egy jóvendő kut-pályázat szempontjából jegyezzük ide. Van itt néhány tervezet, amely e fontos elemment leg-erősebb jellemvonását tagadja. A víz az örökkévaló, az örökké folyó, a soha ki nem apadó; a víz a föld mélyéből fölesobog a föld színére, az égbe párolog, lezuhan a felhőkből s ismét leszáll a föld mélységeibe. A víz körfutását minden gimnáziumban írnak évenként legalább egy feladványt. Nos, néhány művész mostohán bánt el ezzel a geológiai, örök jellemvonással. Az ő kutjuk víze egy korszóból vagy egy véderből esobog. Merő lehetetlenség! Nincs az az edény, amelyből, ha eszorgatásra fordítjuk, ne apadna ki a víz-tartalma. Ha egy ilyen kutat állítanak valamely térerre, bizonyára akadnának urak és hölgyek, akik türelmetlenül várják óráhszat, hogy a veder tartalma ugyan mikor ürül ki.

De vannak azután szép és organikus kutak is. Például azok, amelyek az első és második díjat nyerték, Nagy Kálmán és Donáth Gyula munkái, azután Kallós és Lechner műve s még

fizetése egyenlő legyen a külföldi vasutak hivatalnokainak fizetésével.

A vicinális törvény is revízióra szorul. Azt már két év előtt megígérték, de még mindig csak remény-ségekben ringatják a képviselőházat, anélkül, hogy konkrét javaslatot terjesztenek elő. A sok visszaéléssnek csakis egy radikális törvényjavaslat vehet véget.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Veszler Imre örömmel tapasztalja, hogy a kereskedelmi miniszter, dacára a nagy gazdasági depresszióknak, amely alatt az egész világ szenved, mégis mindent megtesz, amit a magyar ipar fejlesztésének és terjesztésének érdekében megtehet. Ezen tevékenység, különösen a gyárpari térer, már figyelemreméltó eredményeket szült. (Helyeslés a jobboldalon.)

Samos azonban, hogy ezen fejlődés folyamánál a magyar kisipar mindinkább hanyatlak, olyannyira, hogy különösen vidéki iparosaink egy igen tetemes része ma már valóban válságos helyzetben van.

A gyárpari országoszerle megbénította a kisipart, de talán sehol sem vitt véghez akkora pusztításokat, mint a Felvidéken, de különösen a Szepességben.

A kézműipar valaha ott virágzott leginkább és Szepes megye a kisiparnak valaha előrelődjője volt. A régi német példabeszéd, „Handwerk hat einen goldenen Boden“ talán sehol sem volt oly igaz, mint éppen ott. (Helyeslés jobboldaltól.)

A tönkrement alföldi kisiparos kárpótolhatja magát az ott virágzó mezőgazdaságnál, de a Felvidéken a föld soványága a legeelő megszorítása, az ugynevezett kislistók eltörlésénél fogva a mezőgazdaság is igen nehéz viszonyok között van; a tönkrement kisiparos tehát vagy elzúlik, vagy kivándorol. (Igaz! ugy van!) Ez a kivándorlás napról-napra nagyobb arányokat ölt, úgy hogy a múlt év november havában 5000-nél több polgár hagyta itt a hazát.

Hajdan virágzott a szövőipar. Minden háznál taláható volt szövőszék, melyen a híres szepesi vászon készült, oly mennyiségben és minőségben, hogy ez egy nevezetes kivitelit cikket képezett. Ma a takácsok a legszegényebb mesterelemek. Leibnizton még 20-30 évvel ezelőtt 40 kisebb posztógyár működött. A szabadságharc hónapoközpünyeinek egy jó része került ki onnan. Ma csak egy-két ilyen gyár létezik még s ezek is válsággal küzdenek.

A kisipar bajai általánosak. A nagytké, a kis emberek hitelvezetésének olgételensége, a kartelek, a külfölddel nem mindig szerencsésen megkötött kereskedelmi szerződések hatásukat nagyon éreztetik a kézműipar minden ágával.

Ezeket okvetlenül segíteni kell. Hazánk közgazdasági boldogulásának nincsen nagyobb érdeke, mint az, hogy mentül előbb a belföldi togyasztás kielégítésére alkalmas és a külföldi iparral is versenyképes iparunk legyen. (Általános helyeslés.) Ez azonban még sem teszi lehetővé a kisipart. Mert vannak a modern ipari produkciók oly ágai és terei, amelyekben a gyári gépekkel termelni nem lehet. Az emberi ügyességet és az izlést soha sem fogják utóértheti vagy pótolni gépekkel, legyenek azok még oly tökéletesek is.

Innen kiindulva, megtalálhatjuk a kisiparosok orvosszerit.

néhány. Itt nehéz a választás, mindegyiknek megvan a maga speciális erőnye. Az első díjjal kitüntetett Nagy Kálmán pásztorembert formált, juhaival ott áll az itatónál. Sziklák közül csörgö-dezik a víz. Intim és költői munka, de inkább egy zárt uri parkba kívánám, mintsem a budai Vigadó mindent elnyomó palotatesté elé. Donáth és Kallós művei könnyebben kibírnák a Vigadó homlokzatának súlyos fenyegetését. Donáth Kármán és Ullman építészekkel készített egy arkitektonikus felépítést és játszi, eleven figuráit — egy szép női aktot és két puttót inszelkedtet a víz játékai körül. Pompás megoldás és nagyon kutszerű. A Kallós és Lechner közös terve végre kíválik merész ujságával: a szobrász János vitéz meséjét állította egy ives köstruktúra fölé, amelynek ivhajlásai elmesén rendezkednek el úgy, hogy az ember minden oldalról átlát a kut másik peremére is, amelyet egy, az ugynevezett Atilla-kínesekről vett bikafej-motívum ékesít. Eredetibb kutat alig látnunk. És van itt még néhány mű, amelyeket helyszíne miatt le nem írhatunk, de a közönség majd ugyis megnézi valamennyit s gyönyörködni fog abban: miképpen közelíti meg a szobrász-fantázia a kut-építés szép problémáját. Annyi sikerült munka van itt együtt, hogy a főváros bőven össze-válogathatna szegényes terei felszérére egy sor ilyfajta alkotást. Szomorom művészietlen fővárosunk tartozik e diszless önmagának, hisz nincs semmi, ami művészi formában kifejezné az utcákon és tereken e nagy város érverését. Nincs egy művészi ötlet, egy szines forduló, egy festői kulissza, egy monumentális kiképzésű köztér, egy jól átgondolt palotator minálunk. Rengeteg sok az átalakítási, a feltrissíteni való: művésznünk van elég, sőt több, mint amennyinek alkalma jut az alkotásra. Erre is kellene gondolni olykor, leg-főképpen akkor, amidőn ez a kitűnő alkalom nyílik a főváros könnyű és szükséges megdekorálására.

Fokozni kell a kisiparosok tudását, szakképzett-ségét, személyes ügyességét, (Élénk helyeslés jobb-felől) hogy a kisiparos mindenütt, ahol az árunknak nem a mennyisége dönt, előnybe jusszon. (Helyeslés jobb-felől.) Ezt oly intézmények létesítésével érhetjük el, melyek a kisiparosok intellektuális nivóját emelik. Ez pedig úgy történhetik meg, ha az állam azokat, akik arra valók és komolyan tanulni akarnak, stipendiumokkal külföldi tanulmányutra küldi, hogy ezek a művelt külföld haladásával megismerkedhessenek. (Helyeslés jobb-felől)

A kisiparosok bajain továbbá szövetkezés után is lehet segíteni. Es ez az, aminek mentül szélesebb körökben leendő előmozdítását és megvalósítását a kormánynak nem lehet eléggé melegen és elég gyakran figyelmébe ajánlani, mert ez egy sarkpont, amelyen a dolog leginkább megfordul.

A kereskedelmi miniszter már 600 ezer koronát költött erre a célra és a szövetkezetek érdekeit szíven viseli, de a kisiparosok százezeri kétségbeesetten kiáltanak munka és segítség után, a segítségnek tehát intenzíven kell lenni. Legalább 5000 szövetkezetnek kell létrejönni. A kisiparosok méltán elvárhatják, hogy az állam, amidőn bajban vannak, segíti őket. (Helyeslés.)

Az új banktörvény lényegesen megnövelte a magyar állam azon befolyását, melyet az Osztrák-Magyar Bankra gyakorolhat. Használja föl a kormány befolyását arra, hogy a monarchia e legelőször pénz-törvény a kisipar számára is hozzáérhetővé tésseék. Van erre mód, csak komolyan kell venni.

Barta Odön: Önálló magyar bankot kell csinálni. Akkor lesz pénz!

Veszter Imre: Szükséges az is, hogy az állami és katonai megrendelésekből nagyobb arányban részesüljenek kisiparosaink, mint a hogy az eddig történt. De szükség lesz az ipartörvény revíziójára is. Ennek pedig úgy kell megtörténnie, hogy a gyár-ipar a kisiparosnak legalább a helyi fogyasztókkal kapcsolatos detail megrendelések körül ne lehessen ártalmára.

Társadalmunk széles rétegeiben mindinkább gyökeret ver az a tudat, hogy a kisipart egyedül csak a külön vámterület alapján lehet megmeníteni. (Ugy van! Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Hát bizony ez nem így van (Zaj. Előző esenget.) Lehet, hogy a külön vámterület rohamosan előmozdítaná a magyar gyár-ipart, de a kisiparnak vajmi keveset használna. Mert a kisiparnak éppen az a baja, hogy a gyár-iparral nem tud versenyezni. Az önálló vámterület kérdése nemcsak gazdasági, hanem mélyreható politikai kérdés is, melylyel csinálni kell banni s nyugodt megfontolás tárgyává kell tenni. (Helyeslés jobb-felől.) Eppen azért a vámsorompók felállítását elhamarkodni nem lehet. Meg van győződve, hogy a kereskedelmi miniszter megfontolás tárgyává teszi az általa elmondottakat. Bizalommal viseltetik a miniszter iránt és azért a költségvetést elfogadják. (Zajos helyeslés jobb-felől)

Molnár Józsiás a miatt panaszkodik első sorban, hogy a magyar földbírtokos immár nem tulajdonosa, hanem csak bérlője a magyar földnek. Oly nagy az eladósodás, oly nagy az a kamat, amit idegeneknek fizetünk. Szól a Székelyföld bajairól s főképpen a bottalvai cukorgyár bajairól. Az Erdélyi Erdőipar Részvénytársulat Romániában is bérel erdőket kihasználás végett és ennek kapcsán egész sereg vámvisszaélést tapasztalhat. Szállítási kedvezményben is részesíthetnék a Székelyföldet különösen a gabonaszállítás szempontjából s általában igen csekély jó-akarattal kellene ahhoz, hogy a székely nép nyomorúságán lényegesen enyhítsenek. Kéveteli az önálló vámterületet s a költségvetést nem szavazza meg.

Köszegi Sándor bevetészi a kérvényi bizottság jelentését.

Előzők: A legközelebbi ülést hétfőn délelőtt tíz órára tűzi ki. Az ülés délután két órakor végződik.

BELFÖLD.

Széll Kálmán Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök ma este egy napi tartózkodásra Bécsbe utazott. A miniszterelnököt folyó ügyek viszik az osztrák fővárosba, ahonnan már a holnapi nap folyamán visszautazik Budapestre. A kormányelnököt a király holnap délen külön kihallgatáson fogadja

Nagyszében és a bécsi akadémia. Politikai körökben nagy port vert fel s méltán nagy meglepetést keltett a lapoknak az a híre, hogy Nagyszében tanácsa és képviselőtestülete a bécsi tudományos akadémiától véleményt kért az iránt, vajjon történeti szempontból a várost a német *Hermannstadt* vagy pedig a magyar Nagyszében név illet-e meg. Nagyszébenből a *Magyar Távirati Irodának* illetékes helyről most a következőket táviratozzák:

A hír merőben indokolatlan és alaptalan. Nagyszében város tanácsa és képviselőtestülete ilyen meggondolatlan lépést nem tett. Annak idején, midőn a kormány felhívta a város képviselőtestületét a város neve kérdésében való nyilatkozásra, az e tárgyban hozott, tüzetesen megokolt határozat kinyomatván, egyes példányait *magánosok* egyes privát egyéniségeknek, tudományos egye-

sületeknek és testületeknek, többek közt a bécsi tudományos akadémiának is egyszerűen megküldték. De ez kizárólag magán személyek részéről történt, a nélkül, hogy bárki is, akár a bécsi akadémiától, akár bármely más egyesülettől vagy testülettől véleményt kért volna.

A katolikus autonómia. Ugron Gábor autonómiai képviselő a következő levelet intézte gróf Szápáry Gyulához, mint a katolikus kongresszus huszonhates bizottságának elnökéhez:

Kegyelem Uram! A múlt év február 3-án a katolikus kongresszus fölfüggesztette tanácskozásait, hogy huszonhates bizottsága útján tájékoztatást nyerjen kormányunk és főpapjainknak a katolikus autonómia szervezete kérdésében eloglalt álláspontjáról. Nemsokára elműlik egy esztendő és ninos más eredmény, mint több tájékoztatás és mint sok megdöbbenő, mert megalázó tervnek híre. Az ezek által keltett felháborodás és nyugtalanság indított arra, hogy kérjem kegyelmem uramat, hogy a hármias bizottság jelentését szorgosan a tizenkettes és utána a huszonhates bizottság elé terjeszteti kegyeskedjék. Annakra fontosnak és sürgősnek tartom a tárgyalások eredményének hiteles alakban való ismeretét, hogy késedelmezés esetén megteszem a házszabályaink által előírt lépéseket, hogy maga a kongresszus ülésere hívassék össze. Mély tisztelettel mellett maradok Nagyméltóságodnak alázatos szolgálója: Budapest, 1901. január 24.

Ugron Gábor.

KÜLFÖLD.

Az osztrák választások utójátéka. Mint lapunknak *Lemberg*-ből jelentik, a *Stojalovszki*-párt kijelentette, hogy a német néppárttal szolidarisan vallja magát és nem szándékozik a lengyelek pártjába lépni. A galíciai választási visszaélések ügyében akcióra készül most a párt, amely arra számít, hogy a cseh nemzeti párt hozzá fog csatlakozni.

Anglia gyásza.

Budapest, január 26.

Az angol parlament első és felsőháza a mély-séges hála és tisztelet meleg szavaival adózott az elhunyt Viktória királynőnek, s a kormány egyik tagja találóan jegyezte meg, hogy szinte gunynak hangzik, amidőn gratulálni akarnak annak, akinek a gyásza nagyobb, mint valamennyiöké együttvéve, a királynő fiának, a királynak. És az alattvalói hűség és ragaszkodás mégis úgy hozza magával, hogy a meghalt királynő ravatala körül zokogó bánat jajsavába belevegylőjön az új királyt köszöntő öröm halk riadala.

Méltóságos és egyszerű kifejezője a trónváltózással járó eme kettős érzelmnek az a *proklamáció*, melyet Edvárd király jelenlétében a titkos tanács ülésében szerkesztettek és a St.-James palota előtt, valamint Londonnak egy másik köz-terén kürtszó kíséretében a királyi heroldok ki-kiáltottak. A proklamáció a maga ódon szinezetű egyszerűségében így hangzik:

Minekutána a mindenható Istennek úgy tetszett, hogy ami utolsó uralkodónkat, Viktória királynőt, kinek dicső emlékezete áldott legyen, újra magához szöli és mivelhogy az ő elhalá-lozása következtében Nagy-Britannia és Írország egyesült királyságának koronája egyes-egyedül és jog szerint a fenséges és hatalmas *Albert Edvárd* herceget illeti, — mi, a királyság egyházi és világi lordjai, ő néhai felsége titkos tanácsának lordjaival és másokkal egyetemben, akik a leg-előbb állásu személyek közül választattak ki, mint London városának lord majorja, aldermanjei és sheriffjei, egy szívvel és szóval ezenel közread-juk és kihirdetjük: hogy a fenséges és hatalmas *Albert Edvárd* herceg a mi boldog emlékezetű elköltözött uralkodónk halála következtében a mi egyetlen, törvényes és jog szerint való uralkodónk és urunk: *Hetedik Edvárd, Isten kegyelméből Nagy-Britannia és Írország egyesült királyságának királya, a Hit védelmezője.* Hűséget és engedelmességet fogadunk neki odaadásunknak alázatosságában és kérjük Istent, ki e világ királyainak és királynőinek az ő királyságait adja: engedje neki, hogy hosszú ideig uralkodhassék.

(A temetés.)

London, január 26.

Jóllehet a temetés programját már meg-állapították, nem lehetetlen, hogy még ma meg-változtatják. Sokan ugyanis azt kívánják, hogy a

királynő holttestét ne a közönséges vasuton szállítsák utolsó nyughelyére, hanem az *Osbornetól Windsorig* vivő vizitron. Ha ezt a kívánságot tel-jesítik, akkor a hadihajók és az ágyunaszádók hatalmas flottája fogja a királynő holttestét *Gravesendig* elkísérni. *Gravesendben* pedig ágyunaszádra teszik a holttestet és úgy viszik Londonból *Windsorig*.

London, január 26.

A királynő holttestét hatvan nagy angol hadihajó fogja *Portsmouthba* elkísérni. Londonban is impozáns katonai látványosságra készülnek. Hat gyalog zászlóalj, nyolc lovas vasdrón és egy tüzelőgandog fog résztvenni a gyászmenetben, amelynek élén *Edvárd király, Vilmos császár* és az angol és idegen hercegek fognak haladni féls-nyes kísérettel.

London, január 26.

Az osbornei kastély nagy étkezőterme, amely-ben a királynő ravatala van, a tengerre nyílik. A terem a it bitorvörös posztóval takarták be. A terem közepén van a koporsó, amelyet arany himzű fehér lepel takar. A koporsón nagy aranyfésűlet van, a lábafejénél pedig az elhunyt gyermekének, unokáinak és dédudokáinak szá-m-talan koszoruja.

Cowes, január 26.

Viktória királynő koporsójánál ma délelőtt istentiszteletet tartottak, amelyen a királyi család valamennyi tagja jelen volt. A holttestet azután az *Osborne-House* kápolnájába vitték.

(A részvét.)

Budapest, január 26.

Sir *Francis Plunkett* bécsi angol nagykövét *Széll Kálmán* miniszterelnök részvéttáviratára még e hó 23-án este a következő távirattal válaszolt:

Azt a táviratot, melylyel Nagyméltóságod megtisztelt, átküldöttem *Lansdowne* marquisnak. Kérem, legyen meggyőződve, hogy őszinte hála-val viseltetem a szives érzelmeik e tanujelei iránt, amelyeket a magyar kormány Nagy-Britannia királyi családjá és az angol nemzet iránt tolmá-csolni annyira sietett. *Plunkett*.

Tegnap délen az angol nagykövét újabb táviratot küldött *Széll Kálmán* miniszterelnöknek, mely így szól:

Lansdowne marquis táviratilag utasított, hogy Nagyméltóságodnak a brit kormány nevében leg-hálásabb köszönetét ismételjem azért a részvét-táviratért, amelylyel Nagyméltóságod tegnapielőtt, Viktória királynő halála alkalmából megtisztelt. Ó exoellenciája utasítása szerint még hozzáte-szem, hogy ez a nagybecsült részvétnyilvánítás méltóbb a király ő felsége elé fog terjesztetni. *Plunkett*.

Az elhunyt angol királynő emlékére a Kál-vintéri református templomban február 2-án dél-előtt 11 órakor gyászistentisztelet lesz, melyen *Tucker S. H.* az angol egyház képviselőtében és *Moody András* és *Webster J. T.* a skót egyház képviselőtében, fogják az egyházi szertartást vé-gezni.

London, január 26.

Fretoriából jelentik angol forrásból: A boerok között Viktória királynő halálának híre tisztelő rész-vételt keltett, mert a boerok, bár politikailag ellen-felei voltak, nagy tisztelettel viseltettek az angol királynő iránt. Előkelő burgerek azt hiszik, hogy az új király *annesztíája* siettetni fogja a békekötést.

Fokedrosból táviratozzák: A *South African News* azt írja, hogy az angolok és afrikanderek kö-zös gyásza a királynőért ismét egyesíteni fogja a két fajt a régi szeretetben.

London, január 26.

Mint az itteni hivatalos köröket értesítették, *New-York* polgármestere nem akar a város pol-gársága nevében az angol királynő elhunytá fö-lött érzett részvétnel kifejezést adni. A *Joubert*-t tartott gyászszertartások alatt ugyanigy járt el a polgármester. *New-Jersey* polgármestere sem akarja részvétet nyilvánítani.

Köln, január 26.

A *Kölnische Zeitung* közlése szerint *Vilmos* császár magánkörben elégedetlenségét fejezte ki a miatt, hogy sem a porosz tartománygyűlés, sem a német birodalomgyűlés Viktória királynő halálának hírére nem függesztette fel ülését, hanem tovább

AZ ÉN UJSÁGOM

Pósa Lajos

Alkalmi

Negyedévre 2 korona.

ajándékul rendeljük meg a gyermekvilágnak Az Én Ujsá-gom-at, Pósa Lajos gyermeklapját. — Negyedévre csak két korona. — Előfizetheti a kiadóhivatalban Andrassy-ut 10. sz. a. — Január-ban minden előfizető gyönyörű mesés kalendáriumot kap ingyen.

folytatta tanácskozását. A császár módot fog találni arra, hogy ezt a *tapintat-hiányt* — amint magát kifejezte — a nagy nyilvánosság előtt és valami rendkívüli *részvény-manifestációval* helyreüsse.

Lisszabon, január 26.

A felsőház elfogadott egy indítványt amely szerint a Ház VII. Edvárd királynak Viktória királynő elhunytán érzett nagy fájdalomt tolmácsolja és azt a reményt fejezi ki, hogy Anglia és Portugália szövetsége tovább is fenn fog állani. Mintán Arroyo külügyminiszter és az egyes pártok vezetői hozzászóltak az indítványhoz, az ülést felfüggesztették és a Házat a temetés utánig elnapolták.

Konstantinápoly, január 26.

Burhan Edin herceg tegnap az angol nagykövetnél tett látogatása alkalmával azt mondta, hogy a szultán személyesen jött volna részvételt kifejezni és VII. Edvárd számára jókívánságait átadni, ha gyengékedése meg nem akadályozta volna benne. A szultán VII. Edvárd angol királynak trónralépése alkalmából üdvözlő táviratot küldött. Az angol király, a német császár és az orosz cár, akinek a szultán szintén kondoleált, táviratilag köszönték meg a részvételt.

(Vilmos császár kitüntetése.)

London, január 26.

A reggeli lapok jelentése szerint VII. Edvárd király Vilmos császárt az elhunyt királyzó és Frigyes császár özvegye iránt tanúsított szeretetének hálás elismeréséül az angol hadsereg tábornagyává nevezte ki. A császár elfogadta a rangot és a királynő temetésén már angol tábornagi egyenruhában fog megjelenni.

Ugyanelemek jelentik, hogy Landsdowne külügyminisztert ma, mikor a királyhoz megy jelentéstételre, a német császárnak is be fogják mutatni. A kihallgatás azonban merőben szertartásos természetű lesz. Külpolitikai kérdések aligha fognak szóba kerülni.

Merénylet Alfonzó király ellen.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 26.

Az anarkisták ismét életelt adtak magukról. Odaférköztek a spanyol király közelébe s a merénylő golyója a gyermek-király feje fölött süvített el és szerencsére bajt nem okozott.

Aldozatok kiszemelésében nem választékosak az anarkisták. Korhoz, nemhez nem kötik véres tervüket. Nekik csak királyi vér kell, amelynek kísérkedése nyomán vélik életre kelteni új társadalmukat.

A spanyol király elleni merényletet már néhány nap előtt követték el, de csak most szivárgott ki a híre. Gondosan titkolták, amíg lehetett, mert keresték, a merénylőt, akinek nyoma veszett és így biztosan azt sem tudják, hogy nem-e karlista volt?

A merénylő csolnakázás közben lepte meg a királyt, aki anyjával és nevelőjével csolnakázott a madridi királyi park taván. Már vagy félóra csolnakázott, mikor a part felől három lövés érte a csolnakot. Az egyik golyó a király feje fölött surrant el, a másik kettő pedig a csolnakba furdott s a bennülőeknek az ijedségen kívül bajuk nem esett.

A királynét ágyba döntötte a kiállott izgalom s azóta folyton beteg és legbizalmasabb emberein kívül senkit sem fogad.

A merénylet részleteiről az alábbi távirati tudósítások érkeztek:

Madrid, január 26.

A király élete ellen ezúttal néhány nappal merényletet követtek el, amelyet eddig gondosan titkoltak. A királyné a merénylet hatása alatt megbetegedett s a merénylet óta legbizalmasabb emberein kívül senkit sem fogad. A kormány és a hatóságok minden lehető elkövetnek, hogy a merénylőt, vagy a merénylőket kinyomozzák, de igyekeztük eddig sikertelen volt. Még azzal sinenek tisztában, vajjon a merénylő karlista vagy anarkista volt-e; csak az az egy látszik bizonyosnak, hogy a merénylőt nem vezette sem bosszu, sem más személyes érzés.

Madrid, január 26.

Az Alfonzó király elleni merénylet még a múlt kedden történt. A királyné a parkban sétált; séta közben hozzátaláltakoztak gyermekei is, akik nevelőjükkal jöttek. A királyi család ezután a tóhoz ment s ott csolnakba ült. Körülbelül félóra hosszúra csolnakázhattak. amidőn egyszerre a part felől gyorsan egymásután három lövés dördült el. Az egyik golyó a fiatal király feje fölött surrant el, a második a csolnak oldalába, a harmadik pedig fenekébe furdott. A ki-

rályné, aki egy pillanatra sem vesztette el lélekjelenlétét, gyermekeivel partra szállt s a kastélyba sietett. Ott magához hivatva a belügyminisztert meg a madridi rendőrfőnököt s elmondta neki az esetet. A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot, de még eddig nem tudott nyomába jutni a merénylőknek.

Madrid, január 26.

Az *Imparcial* a következőket jelenti a merénylőről: *Mária Krisztina* régenskirályné néhány hét óta a Madrid közelében lévő Casa de Campo-ban lakik. A királyné itt csak nagyon kevés embert fogad s minden idejét gyermekei nevelésének szenteli. Néhány nap óta a gyönyörű időt arra használta föl, hogy gyermekeivel nagyobb sétát tett, hol gyalog, hol lóháton és néha csolnakon is. Múlt kedden is csolnak-kiindulást tett gyermekeivel a kastély parkjában lévő nagy tavon. Körülbelül negyedóra hosszúra csolnakázhattak, a mikor egyszerre a part mentén levő sűrű fák között gyanus neszt hallottak s egy rémlett nekik, mintba valaki sietve közeledett volna. Még mielőtt azonban a neszről tájékozhattak volna magukat, egyszerre gyorsan egymásután két vagy három puskalövés dördült el. Egyik golyó a csolnak oldalába furdott. Ugy látszik, hogy a golyó a királynak volt szánva, mert közvetlenül mellette süvített el. A fiatal király egy pillanatra el-sápadt, de csakhamar visszanyerte lélekjelenlétét s anyja kérdésére, hogy nem lett-e valami baja, sietett őt megnyugtani s rámutatott arra a helyre, ahol a golyó a csolnakba furdott. A vizsgálatot megindították. *Két park-ört letartoztattak*, hatot elbocsátottak.

Páris, január 26.

Egy Madridból érkezett tegnapi távirat megcáfolta a király ellen állítólag elkövetett merénylet hírért és hozzátette, ez az a hír nyilván arra vezetendő vissza, hogy egy revolver, melyet egy a parkban sétáló ember zsebében hordott, véletlenül elcsúszt, de ez az eset nagy távolságban történt a királytól. A revolver birtokosát letartoztatták, de később ismét szabadon bocsátották.

HIREK.

Budapest, január 26.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.**

— **A cári család Péterváron.** Pétervárról jelentik, hogy a cár és a cári család, tegnap délután Moszkvába érkezett és onnan *Szergej* nagyherceg és neje, továbbá a hesszeni nagyherceg és neje társaságában tovább utazott Pétervárra.

— **Küldöttség a minisztereknél.** Nagyajtem somogy megyei községből ma egy 25 tagú küldöttség tisztelettel ifj. *Ábrányi* Kornél képviselő vezetése alatt a pénzügyi és igazságügyi minisztereknél, járásbírószék, szolgabírószék, dohánybevételei és pénzügyorségi hivatal felállítását kérve a miniszterektől. A miniszterek megígérték támogatásukat.

— **A sah könyve.** Európában szerzett babérral pihen a perzsa hatalmas császára, *Muzaffer-Ed-Din* 6 fényessége. Pihenőjét — mint *Teheránból* táviratozzák — jól felhasználja. Hozzáfogott ugyanis európai körútjának leírásához. A munkát a sah perzsa nyelven írja, de nyomban lefordítják franciára s a művet számos illusztrációval tarkítva, egy párisi cég fogja kiadni. Vajjon mit ír majd róluik a nap fia s egyéb égitesteknek közeli rokona?

— **A honvédelmi miniszter betegsége.** Báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter állapota állandóan kielégítő s a hőmérsék és az érverés sem hagyják hátra sok kívánni valót. *Szell* Kálmán miniszterelnök ma délelőtt Bécsbe utazása előtt megjelent a Hercezl-szanatóriumban, hogy *Hercezl* tanár által részletesen tájékoztassa magát a beteg állapota felől, amelyről holnap 6 felsége előtt jelentést szándékozik tenni. — *Hercezl* tanár arról értesít bennünket, hogy báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter tegnap este egy kissé bágyadt volt, de több órai alvás után a közérzet most ismét jó. A beteg hőmérséke és érlökése rendes.

— **A szerb követ gyása.** *Barlovác* György római szerb követet, a volt budapesti lőköznalt, súlyos csapás érte. Édesanyja, a legelőkelőbb belgrádi asszonyok egyike, Berlinben, ahol gyógyulást keresett, a minap megbalt. *Barlovác* követ anyja koporsójával ma utazott keresztül Budapesten. Egyenesen Belgrádba ment, ahol az elhunytat holnap helyezik örök nyugalomra.

— **Verdi haldoklása.** Immáron öt hosszú, keserves napja, hogy *Verdi* halálos ágyán fekszik. Hihetetlen, hogy minő életerő volt a nyolcvannyeves törékeny kis aggyastyanban, aki halálos merevségben, mozdulatlanul, ekkora ideig állja a halál fojtogatását. A mai napon a következő telegrammok érkeztek:

Milano, reggel 8 óra.

A *Verdi* állapotáról ma reggel 7 órakor kiadott orvosi jelentés a *beteg életérének lassu kiárvását* konstatálja.

Milano, délel. 11 óra.

Verdi még mindig él. Hosszu agóniája arra mutat, hogy az ősz mesternek óriási ellenálló ereje van. Esméletlenül már végképpen elvesztette s minden pillanatban várják a halálát. *Verdi* már régen intézkedett temetéséről. Azt akarja, hogy temetése egyszerű legyen. Kora reggel vagy *Avo Maria* idején vigyék ki a temetőbe. Se ének, se harangszó ne legyen a végső tisztességén. Elégséges, ha két pap temeti. Halála napján osszának ki ezer lírát a *Santa Agata* szegényei között. Azt is kívánja, hogy haláláról ne adjanak ki gyászjelentést.

Milano, délután 5 óra.

Verdi végrendeletét, amely 1898. április 25-ikén kelt, ma bontották fel. A testamentum szerint *ötmillió lírára rugett Verdi vagyona*, amely összegből három milliót hagyott *jétkönyv célokra*.

Milano, este 8 órakor.

Verdi halálküzdélme a várakozáson túl soká tart. Az orvosok maugok is csodálkoznak a beteg rendkívüli ellenálló képessége fölött és azt tartják, hogy a katasztrófa minden pillanatban várható, de beállta holnapig is elhúzódhatik. Orvosi jelentést nem adtak ki.

— **Báró Harkányi Károly temetése.** Ma délután volt az elhunyt báró Harkányi Károly temetése. Már a délelőtt folyamán sokan keresték föl a Váci-utcaiban levő halottasházat, melynek egyik emeleti termében állt a díszes ravatal. A gazdagon aranyozott érekeposztót és az egész szobát koszorúk fűdték.

Koszorúkat tettek le: Báró Harkányi Andor és Béla, Vörös Kálmán, Varkonyi Mária, báró Haupt Lipót, öz. Kövér Jánosné, Hampel József és neje, Földváry Vilmos, József és Emma, báró Harkányi Sándor és Iona báróné, báró Harkányi János és neje, báró Harkányi Frigyes, Fornyak Gyula altábornagy, Harkányi Mariska báróné és gyermekei, Miklós Gyula, Klára és Juicsa komtessek, unokái, öz. báró Wodiáner Albertné, báró Wodiáner Albert és családja, Geist Gáspár, Losonczy Gyula, Szermerényi Mária, Kubiesz Gusztáv. Koszorúkat küldtek még: a szolnoki gőzmalom, a pusztatényői helyierdeki vasut, Pannónia gőzmalom, magyar-galiciai vasut igazgatósága, szolnoki Hungaria-malom, a kengyelű és kuriai tisztikar, a központi gazdasági-kar, zala-szentgróti tisztikar, a mezőgazdasági ipar r-t, az országos központi mintapince stb.

Délután fél négy felé sorra érkeztek az elhunyt főúr tisztelői és barátai, hogy jelen legyenek a temetésen. A ravatalos szoba előtt báró Harkányi Béla és Andor, a gyászoló fiúk és báró Harkányi Frigyes fogadták a megjelenteket, kik között ott voltak: Szilágyi Deszö, gróf Csáky Albin, Csieh Ervin horvát miniszter, báró Vay Dénes, ögrórá Pallavich Ede, báró Dániel Ernő, Fornyak Gyula tábornagszernagy, Robonczy György altábornagy városparancsnok, Gromon Deszö, Nemeskéri Kiss Pál, Vörösmarty Béla államtitkár, báró Lipthay Sándor, Dókus Ernő, báró Bohus Zsigmond, Miklós Gyula, Miklós Odón, Paiss Andor, Szalay Imre, Münnich Aurél, Than Károly, dr. Koranyi Frigyes, báró Hédeváry Károly, Pulszky Agost, báró Almássy Dénes, Berzevicy Albert, Horvánszky János, Hoitsy Pál, Blaskovich Elemér, Radács Jenő, Blaha Sándor és mások. Ott volt számos politikus, eöklök tisztviselő és a közélet egyéb szereplő egyénisége. Négy óra felé megérkezett a papságtól kísérve Kirner Károly apátplébános és beszenlente a koporsót. A gyászszertartás után a koporsót levitték a hativas gyászkocsiba, melyet egészen eltakartak a koszorúk. A Váci-utcaiban óriási közönség nézte a komor pompájú temetést. A rendet a nagy számban kivonult rendőrség élen báró Splényi Odón rendőrtanácsos tartotta fenn. A gyászmenetet hat díszbe öltözött lovasrendőr nyitotta meg, kik után gyászruhás temetkezési tisztviselők és két koszorú kocsis haladt. Azután a halottas kocsi következett a hatalmas viaszlátykák sorsala közt, mögötte pedig hosszú sorban a gyászolókat vivő kocsik mentek. A menet a Váci-utcán Kossuth Lejos-utcán és Kerepesi-utcon keresztül haladt a kerépesi-utri temetőbe, hol Kirner apátplébános még egyszer beszenlente a koporsót, melyet azután örök nyugalomra tettek.

— **Fegyelmi vizsgálat.** *Debrecenből* telegrafálják, hogy *Krasznay* Ferenc városi illetékdóó nyilvántartótól a polgármester felfüggesztette állásától. *Ezrekre menő összegek hiányzanak*, ezért fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene.

— **A királyi palota látogatól.** Újabb intézkedések folytán a budai királyi palotát és a gödöllői királyi kastélyt csak délelőtt 9–12 és délután 2–5-ig lehet megtekinteni. A látogatás csak belépőjeggyel van megengedve, mely a palotában, illetőleg a kastélyban 60, illetőleg 40 fillérért váltható.

— **Sasa haragszik.** Mikor még becézett kedvence volt a belgrádi konaknak a kis királyfi, akkor csak így ismerték országosra a szelid-alkü királyi herceget. De mióta Sándor lett s fején a korona és oldala mellett *Draga* királyné, nagyon hírtelen lett ő felségének a haraga. A zimonyi *Novo Vreme*, amely a szerb politikai viszonyokról rendszerint alaposan értesül, azt írja, hogy Sándor király nemrég *Nisben* említette egy ebéd alkalmával a skupstina tagjainak, hogy szükséges oly törvényt hozni, amely *Milán* ex-kláryt Szerbiából mindenkorra száműzi. A skupstina elnöke, *Nesztorovic* Szimó erre azt felelte a királynak, hogy már ugys van törvény, amely *Milán* visszátérését lehetővé teszi. A király erre haragra lobbant és szószerint a következőket mondta:

— Ugy, — tehát On nem akarja?! Én azonban tudom, hogy mit fogok tenni, ha a skupstina ezt a kívánságomat nem teljesíti. Kinevezem a tényleges hadsereg parancsnokává *Karagyorgyevics* Perát, és meg fogják látni, milyen hü lesz hozzám. Es ha feleségem nem ajándékoz meg trónörökösrel, utódomma a montenegrói herceget. *Mirkót*, fogom tenni.

Hogy a skupstina elnöke mit válaszolt az ingerült király szenzációs kijelentésére, arról nincs értesülve a zimonyi újság.

— **Orvosok Szövetsége.** A *Budapesti Orvosok Szövetsége* látogatott úest tartott tegnap. A rendes közgyűlést tisztújító közgyűlés követte. Az elnöki tisztet dr. Babarzi *Schwartz* Ottó udvari tanácsos töltötte be Nagy eszmécsert okozott a választmány-nak a nyilvános ingyenes rendelések szabályozása tárgyában beadott javaslata s ennek is leg öképpen a 6-ik pontja, amely kimondja, hogy az orvos, aki a határozatok nem tartja be, súlyos etikai vétséget követ el.

Dr. *Ippen* József előadó kezdte a vitát, aki bejelentette, hogy az egyetemi klinikák, a fővárosi köz-kórházai s a többi rendelő intézetek alvételük magukat a határozatoknak, a *Stéania* szegény gyermek-kórház-egyesület a Poliklinikai egyesület s a pesti izraelita hitközség azonban nem fogadja el s azokat nem is gyakorolja, mert a persely-jövedelmet nem nélkülözhetik.

Dr. *Grósz* Gyula, a Bródy Adél gyermekkórház igazgatója, kelkes tapsok között jelentette be az izraelita hitközség csatlakozását a gyermekkórház részéről.

Dr. *Grósz* Emil egyetemi tanár, dr. *Andréanszky* Jenő, dr. *Taufner* Vilmos és *Jendrassik* Ernő tanár a 6. pont ellen érveltek míg dr. *Walkó*, dr. *Adler* Zsigmond királyi tanácsos és dr. *Weisz* Manó a javaslat mellett szóltak.

Dr. *Barsi* Jenő kerületi orvos hangsúlyozta mind a hét pontnak szükségességét s határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a poliklinikai egyesület átiratban értesítendő, hogy túlépi a jótékonyágot s azt felesleges módon és károsan gyakorolja.

Általános helyeslés követte szavait és *Schwartz* Arthur magántanárt, aki a poliklinika védelemre kelet, alig hallgatták meg, kérésére azonban dr. *Barsi* javaslatát a jövő közgyűlésre halasztotta.

Az elnök szavazás alá bocsátotta a választmány javaslatát, amelyet a 6-ik pont fenntartásával nagy szövegséggel és lelkes élénzséssel fogadott el a közgyűlés. E szerint: nyilvános ingyenes rendelő intézetekben, klinikákon, kórházakban s poliklinikákon csakis szegény betegek foghatók rendelkezésbe részesülni; akiknek szegénysége kétes, a rendelés egyedül a haladékat nem turo eisek orvosi segélyre szorítkozik s további rendelkezés csak akkor részesülhet, ha szegénységét megbizható módon igazolja s az intézet orvosi honoráriumot semmi címen sem fogadhatnak el. A perselyezés büszkítendő.

A rendes közgyűlést követő tisztújító közgyűlésre beadott indítványokat és javaslatokat az idő előrehaladott voltára való tekintettel levették egyelőre a napirendről és dr. *Klein* Fülöp korelnök elrendelte a szavazást amelynek eredménye a következő:

Elnök: Babarzi-Schwartz Ottó. **Alnökök:** Adler Zsigmond, Elischer Gyula. **Főtákar:** Hüttl Hümér. **Tákar:** Waldmann Fülöp. **Jegyző:** Drechsler Deszö. **Pénztáros:** Sümegi József. **Gazda:** Idősb Glass Izor.

Választmányi tagok: Árkövy József, Basch Imre, Eisler Hugó, Flesch Nándor, Fodor József, Freund Arthur, Friedrich Vilmos, Gerlőczy Zsigmond, Hainiss Géza, Heinrich Kálmán, Högyes Endre, Ippen József, Jendrassik Ernő, Jurkiny Emil, Klein Fülöp, Lichtenberg Kornél, Liebmann Mór Pákozdi Károly, Petősi Márk, Rákosi Béla, Récey Imre, Rózsaffy Alajos, Sohermann Adolf, Taufner Vilmos, Temesváry Rezső, Varró Indár, Wladár Márton, Wein Manó.

— **Házasság.** *Kardos* Jenő győri kereskedő eljegyezte *Eislitzer* Teréz kisasszonyt, *Eislitzer* Pál leányát Bakony-Szent-Lászlóban.

— **Tisztújítás Lőcsén.** *Lőcsé* város képviselő-testülete mai gyűlésén *Bojársky* Béla tanácsost választotta meg a város polgármesterének. A város-gazdai állást *Schmitt* Gyulával töltötte be.

— **Válság egy irodalmi társaságban.** *Bécs*ből táviratozzák, hogy az *Oesterröichische Litteratur-Gesellschaft* diszelnökségéről lemondott *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és *Guleishal-Russmann* lovag az elnökségről. A lemondás okát meg csak találják bécsi irodalmi körökben. A legnagyobb valószínűség szerint azért mondták le mert Maderniről, az egyesület alelnökéről kiderült, hogy alacsony származása, szülei julischi parasztok s gyermekkorában egy öreg táaur adoptálta. Az egyesület vagyon-viszonyai is ziláltak.

— **Az influenza szabadjában.** A budapesti rendőrség már régóta kísér figyelemmel egy gyanus viselkedésű s feltűnően lenge öltözötű hölgyet, ki ellen ezrelvél érkeznek a panaszok nap-nap után. A veszedelmes perszonát, ki Oroszországból származott hozzánk, *Influenza* néven tartják nyilván a rendőrségnél. Fájdalom, eddig nem sikerült letartóztatni. Pedig a legügyesebb detektívek hajszolják. Ezek közül néhány már nemcsak beléje botlott, de formálisan beleesett. Valóssággal influenzásak lettek. A rendőrségnél e miatt nagy elkeseredés tapasztalható, mi tisztségében, krakogásban és köhögésben nyilatkozik. A rendőrorvos állítása szerint a keresett hölgy csakis jól felszerelt kalucsniban lesz előállítható. A nyomozó rendőrök egyrészt már fel is szerelték kalucsnikkal. Az állami rendőrség nagy ambíciót helyez arra, hogy az Influenza kényszer-utóval távolíthassa el a fővárosból, mi azonnal megtörténik, mielőtt letartóztatják. De erre a mostani loes-pozsban kevés kilátás kínálkozik. Annyi bizonyos, hogy jelenléte egyre tűrhetetlenebb. Ma már két törvényszéki tanácselnök is újabb áldozatai között fekszik. És 6 nagysága, az Influenza, még mindig szabadjában jár. Ugy látszik, nem marad más hátra, mint in contumaciam elítélni s in effigie eltoloncolni. Ennek ugyan nem lesz semmi gyakorlati haszna, de legalább megnyugtatta az elkeseredett közvéleményt. Mert ami sok, az sok. Az Influenzából pedig kevés is sok.

— **Heine betegsége.** Heine betegségről mind-egyed hamis adatok voltak forgalomban. A szerelem költőjének és a gyönyörök dalnokának, ugy hitük, nem is lehetett más testi baja, mint az a kór, mely a nagy szenvedélyek lángjában lassan égéti el a testet. Az volt az általános hit, hogy Heinét háterincsozardás döntötte sirba. Dr. *Rohmer* berlini orvos legközelebb megjelenő könyve tudományosan bizonyítja, hogy a Buch der Lieder halhatatlan szerzője, tulságos idegességnek, a neurostheniának esett áldozatul. A tudós orvos véleménye szerint a betegség nyitja a központi idegrendszer súlyos meggyöngyülése volt, mit a költő atyjától örökölt. Párisi tartózkodása idején a betegség tünetei egyre aggasztóbbakká váltak. Tizenhat év olyamán paralizissá fajult az idegbej, melyről Heine maga így ír:

— Nyolc nap óta nem tudok moccanni sem. Életem örökös vándorlás: a karosszékőlő ágyamig. Mentha pamutból volnának lábaim, menni sem tudok s visznek, mint a csecsemőt. Rettenetes görcsök gyötörnek. Jobb kezemben lassankint elhal az élet s ki tudja, tudok-e még írni valaha? Diktálni sem tudok, mert a felső állkapcsom megmervedett. Még a vak-ságom a legkisebb bajom.

Ez a vaksg — a röpirt írója szerint — nem volt összefüggésben a paralizissal, hanem a szem teljesen üggetlen megbetegedése. A modern orvosi tudomány az izmok állandó sorvadásának minősítette Heine betegségeit. Ez pedig éppenséggel nem szexuális kicsapongások következménye. A beteg orvosának, dr. *Grubynak* kezelése teljesen kifogástalan volt s csak helyeslehet, hogy fájdalmait morium befecskendezésekkel enyhítette.

— **Francia alaposság.** A tegnapelőtti *Le Journal* szerint *Goedöllön* a legközelebbi napokban leplezik le Erzsébet királyné emléksobrát. A szobor, mint olvassuk, *Georges von Zala* műve és a királynét sétálközben ábrázolja, amint éppen egy parasztlánykával áll szöba és becézgeti.

Ez a hír klasszikus mintája azoknak az *alaps* értesüléseknek, amelyekkel a francia sajtó a magyarországi dolgokról időközönként megemlékezik. A gödöllői Erzsébet-szobrot ugyanis *Róna* József mintázta és nem *Georges von Zala*. Az emlék egymagában ábrázolja a felséges asszonyt, parasztlány nélkül és mintája még nem is került ki *Róna* József műterméből. Gödöllőre pedig csak az öntő műhelyéből juthat.

Szóval a *Le Journal* híreben csak annyi az igazság, hogy Erzsébet királyné emlékének szobrot emelnek Gödöllőn. És nem *Goedöllön*. És nem *Georges von Zala*. És nem parasztlánnyal. És nem leplezik le legközelebb, hanem majd csak mire elkészül. Last not least pedig Magyarországon nem Erzsébet *edzárának*, hanem Erzsébet királynének állít emléket a kegyelet.

— **A békebizottság tiltakozása.** A hágai konferencia után a kultur-országok követi szépen becsomagolták holmijukat s ro bene gesta hazautazának. Azóta aztán a békeesség úgy dühöng világszerte, hogy csupa vér már tőle három tenger vize. A békebizottság utóljára is megdondolta a dolgot s úgy okoskodott, hogy a hágai konferencia határozatait nem volt elég elfogadni, meg is kellene tartani. Tiltakozást intézett tehát az angol hadviselés ellen azokhoz az országokhoz, melyek elfogadták a hágai békekongresszus határozatait. A tiltakozásban kifejtik, hogy az angolok megsértették a hadijogot s maga a fővezér a főbűnös ezekben a dolgokban. A békebizottság a fejére olvassa a fővezérnek azokat a pontokat, melyek ellen súlyosan vétett. Ezek a pontok a következők:

XLIV. Tilos az okkupált területek lakosságát presszióval arra bírni, hogy hűséget esküdjék az ellenséges hatalomnak.

XLV. Tilos arra kényszeríteni a megszállott területek lakosságát, hogy az a saját országa ellen irányuló operációkban résztvegyen.

XLVI. A családi becsület, a családi jog, egyéni élet és magántulajdon, valamint vallási meggyőződés és vallásszabadság tiszteletben tartandó.

Maga a tiltakozás szószerint így hangzik: Tisztelettel alulírottak, mintán elismerik a hatalmaknak Hágában megerősített határozatait, ezennel ünnepélyes tiltakozást nyújtanak be ezen határozatoknak figyelmen kívül hagyása miatt, amint az a jelenleg Délafrikában folyó háborúban történt.

A Hágában elfogadott szabályokat olyanoknak tekintik, mint amelyek a civilizált népek hadviselését a barbárokétól megkülönböztetik; és ha a délafrikai köztársaságok formailag ki is vannak zárva az egyezményből, azért az erkölcsi kötelezettség velük szemben nincs felfüggesztve.

A legmélyebb sajnálattal konstatáljuk, hogy a parancsnokoknak Délafrikában kiadott hivatalos utasítási rendszeres rablásról és fosztogatásról tanuskodnak, ami világos ellentétben áll a határozatok 41-től 53-ig terjedő pontjával.

Es azért főlebbezzünk a hatalmakhoz, tegyenek sürgősen ajánlatot arra nézve, hogy a délafrikai hadműveleteket azon határok közé szorítsák, amennyi a civilizáció és az emberiség mellett megengedhető.

A főlhívatást többek közt a következők írták alá: Dr. *Riche*, *Frederic Passy*, *Triaroux* (Franciaország), *Hodjson Pratt*, *Stead*, *Cook* (Anglia), *v. Bloch*, *Rowicow* (Oroszország), *Monoure Comvay*, *Milholland* (Egyesült-Államok).

— **Segítség a szegényeknek.** A szegények segítésére a Józsefvárosi előjárósághoz ötezer koronát küldött *Károlyi* Sándor grófné, aki a főurak körében az adakozásnak propagandát csinált és a gyűjtést végezte. Az ötezer korona a gróf *Károlyi* család nemesszivőségét bizonyítja, az adományok mellett ugyanis csupa *Károlyi*-név áll. Két-kétezer korona *Károlyi* Sándor grófné és *Károlyi* Sándor gróf, ötszáz korona pedig *Károlyi* Erzsébet grófné és *Károlyi* László gróf adománya. Ohajtandó, hogy ez az áldozatkészség buzditó példaként hasson a főuri világ körében. A jözevárosi előjáróság kapott még *Demjén* Ignácól ötven koronát, *Vécsey* Józsefné bárónétól ötven koronát. Ezekkel az adakozásokkal, föltéve, hogy a szegények száma nem növekszik, fődözheti már a népkonyha februári szükségletét is; a népkonyhában tegnap ezeregy ember étkezett s ezek közül 708-an ingyen kapták az ebédet.

A Podmaniczky-utcai kenyérszótó boltban tegnap 10.800 adag kenyert osztottak ki. December 18-ikától január 25-ikéig összesen 430.700 adag kenyert kaptak a szegények. Ujabbban a következő adományok érkeztek az ingyen kenyérre: *Arena*-kávéház törzsvendégei 60 K., Budapesti 2. számú m. kir. posta és távirda személyzete 8 K., N. *Szabó* Józsefné ev. ref. lelkesné (Görögál) 2 K., *Hirschler* Róza 75 tápjegy.

— **A Dunáról.** A földmívelésügyi minisztérium vizirajz osztályához ma érkezett jelentések szerint a víz tegnap óta az enyhébb időjárás következtében lassan árad, de az eredmény jelentéktelen a jégviszonyokat illetőleg. A jég ugyanis változatlanul, de mindentűt áll. A megenyhült idő a jégpénőit nem bontotta meg sehol, de alaposan megrongálta. A fővárosnál tegnap óta 5 centiméterrel emelkedett a víz, s mai magassága 125 centiméter.

— **Halálkozás.** *Szabó* István országgyűlési képviselő súlyos csapás érte: felesége, szül. *Savinschegg* Ida, hosszas szenvedés után Bécsben t. hó 22-én 88 éves korában meghalt. A megboldogultnak koporsóját Győrbe vitték és tegnap délután temették el a város közönségének impozáns részvételével.

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülszlegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula
szpecialista a szájpallás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrássy-út 33. szám.

— **A botbüntetés.** Németországban élénk vita indult meg egy kérvény fölött, mely azt kéri a Reichstagnól, hogy a botbüntetés helyezzék vissza régi jogába. A kérvényi bizottság azt indítványozta, hogy térjenek napirendre a kérvény fölött, de a *Deutsche Tageszeitung* védelmére kelt a javaslatnak s arval érvelt, hogy bármennyire is ellene lesznek a botbüntetés behozatalának, az mégis diadalmasan elfogja foglalni a helyét a büntetések között.

A dologban mindössze az az érdekes, hogy a nagy kultúrországban nem akad ember, aki a *Deutsche Tageszeitung* cikkiróján avatta volna fel a régi jogába lépett botbüntetés.

— **Magántisztviselők naggyűlése.** A *Magántisztviselők Országos Szövetsége* ma este 7 órakor naggyűlést tartott a Malomhivatalnokok Egyesületében, amelyen mintegy 300-an vettek részt. A naggyűlésen képviselve voltak: a Gépgyári Tisztviselők Egyesülete, a Malomhivatalnokok Egyesülete, a Nöföztisztviselők Országos Egyesülete, a Magántisztviselők Országos Nyugdíj Egyesülete, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és a Kereskedő Ifjak Társulata. A gyűlésen dr. Kovács Gyula királyi tanácsos elnökölt.

Az elnök megnyitó beszédében visszapillantást vetett a magántisztviselők eddigi mozgalmaira, a millenáris kongresszusra, amely a szövetséget megerősítette, a szövetség programjára, amely első sarkalatos pontja közel jutott a megvalósuláshoz a most nyilvánosságra került törvényjavaslat alakjában, amely a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozására vonatkozik. A magántisztviselők osztálya örömmel üdvözli ezt a törvényjavaslatot, amely egy elsőrendű társadalmi kérdés megoldására törekszik. A kereskedelmi miniszter jeles munkatársai közül üdvözli a naggyűlésen jelen levő dr. Diószeghy József miniszteri segédutkárt. (Viharos taps.) Kitérte, hogy a naggyűlésnek célja a törvénytervezet megvitatása, illetve mindama módosítók előadása, melyek a javaslat tökéletesebbé tételére szolgálnak.

Rósa Mihály alelnök felszólalását azzal kezdi, hogy ha nem volna magántisztviselő, gazdasági szeretne lenni: mert amikor a gazdasági törvény volt napirenden, az ország gazdái egymásra lincelték abban, hogy minél több kedvezményt biztosítsanak a gazdaságisteknek és a törvényjavaslathoz a parlament egyhangúlag hozzájárult. A kereskedői körök, a kereskedelmi testületek részéről azonban mást látnak; nagyfokú ellenkezést, éles állásfoglalást jelszavak kíséretében, melyek nem állják meg helyüket. Az alelnök arra kéri a magántisztviselőket, hogy ne essenek túlságba, mint a kereskedők hanem komoly argumentumokkal, méltóságos magatartással segítsék a javaslatot diadalra további útján.

Kreuzer Lipót, a szövetség főtitkára, részletesen előadta azokat a módosításokat, melyeket a szövetség tanácsa a javaslatnál kapcsolatosan szükségesnek lát, és amelyek többnyire arra irányulnak, hogy a törvény nagyobb kedvezéseket biztosítson az olyan alkalmazottaknak, akik tulajdonon részen vagy kizárólag irdott munkát végeznek; a szövetség tanácsa a segéd elvezetés kiküszöbölését kívánja a törvényből, amelybe a magántisztviselőket a maguk nevében kívánja beiktatni.

A vita folyamán a javaslathoz hozzászóltak Zerkovits Emil, Szalay Béla, Vincze Jakab, Gerő Nándor, Herzog Hugó, Frisch Jakab, Neubauer Armin és Klinger Dezső. A losonci magántisztviselők (a szövetség losonci tagjai) lelkes levél kíséretében, írásban terjesztették elő módosításait.

Az elnök ezután összefoglalta a főbb indítványokat, amelyeket a végleges felterjesztésben figyelembe vesz a szövetség tanácsa. A naggyűlés egyhangú és lelkesedéssel hozott határozata alapján az elnök kimondja, hogy a végleges felterjesztést az úgy nagy fontosságához méltóan nagy küldöttség fogja a miniszternek ányújtani és végezetül a magántisztviselők összessége nevében annak a reménynek ad kifejezést, hogy ebből a javaslatból törvény lesz.

— **A grenoblei majom.** A grenoblei majom az a majom, melynek a nemes város szobrot akart állíttatni. A dolog méltó föltűnést keltett az európai sajtóban, s sokat beszéltek arról, hogy milyen tapintatlanság az, hogy a szoborral megörökítendő individuumról világgyá kúrtólt, hogy majom. Ezt az első ilyenü esetet ma szerencsére orvosolták, s a francia lapok tiltakoznak az ellen, hogy a francia udvariasságot ilyen rossz hírbe hozzák. Csak annyit engednek meg, hogy Grenoblieban állítanak ugyan valamely szobrot, de az, akinek állítják, nem majom.

— **Egyetemi előadások.** A budapesti tudományegylemnek mind a négy karán megkezdődtek a második félévi rendes előadások. A tanárok nagy része folytatja az első félévben megkezdett tárgyat. Egy részük azonban a második félévben sem prolegál. Születelő tanárok a második karon: Csiky Kálmán Neumann Armin, Körösi József, Svartz Ottó és Gosztönyi Mihály; az orvosi karon: Müller Kálmán, Goldzieher Vilmos, Feuer Nánán, Irsai Artur, Hasenfeld Manó Siklóssy Gyula, Verebély László, Liebmann Mór, Puky Ákos, Tóth Lajos, Szénássy Sándor, Szvacz

Artur, Haberern Jonathán Pál, Rottmann Ármán, Fodor Géza, Morelli Károly és Dieballa Géza; a bölcsészeti karon: Borbás Vince, Kuzsinszky Bálint, Liebermann Leó, Vári Rezső, Mangold Lajos, Thirring Gusztáv és Edén Árpád.

— **Sikkasztások bécsi bankoknál.** Mint Bécsből értesítik lapunkat, a Mitteldeutsche Kredit-Bank két magas állású hivatalnokka 200.000 márkát sikkasztott a bank pénztárából. Mivel az utóbbi időben más bankoknál is sikkasztottak, a külségitanács ellenőrt nevez ki legközelebb a bécsi bankok pénztárának állandó figyelemmel tartására.

— **Önvédelmi harc a bűnök ellen.** A társadalomnak a bűn garázdálkodásai ellen folytatott küzdelmében a mikroszkóp és az analízis játszanak kiváló szerepet. Ugy az egykire, mint a másikra nézve érdekes eseteket ír le egy külföldi szaklap.

Az örökgyógy meghalt és a nevető örökösök összevetettek egymással. A törvényes örökös rendjét követelte az egyik fél, a másik pedig holmi régi keleti és váratlanul fölmerülő végrendelettel huzakodott elő, melynek rendelkező része szerint az ellenfél kieséppent volna minden várandóságból. A fölmutatott végrendelet hamis volta avagy valóságja perendő mozbanattá lett, de egyuttal olyan fogas kérdéssé, melynek megoldása rendkívül nehéz. A végrendelet tanu már mind meghaltak, azokat konfrontálni nem lehetett, a közvélemény pedig tökéletesen beillettek az örökgyógy kezérésének. Gyanus csupán az volt az egészen, hogy akinek javára a végrendelet szövelt, az a többi rokon egyebhangzó valomása szerint sohasem volt kedvence az örökgyógyonak. A fogas kérdést a mikroszkopikus vizsgálat oldotta meg. Az 1850-ből keletkezett végrendelet papírosában fényő-eellulózok állapítottak meg; minthogy pedig ezt a papirgyártásnál az akkori időben egyáltalán még nem használták, ennél fogva világossá és kétségtelenné lett, hogy az okmány hamis.

Krisztániában néhány év előtt az egyik postai pénzes zsák pénztartalom helyett tégla- és földtörmelékkel megtömve érkezett meg rendeltetési helyére. Az értéksikkasztás gyanuja két postabívalóra nehezült, de a hivatalos nyomozás nem volt képes mást megállapítani, csakis annyit, hogy a kettő közül az egyik a turpisság szinbébe. A tudományos elemzés oldotta meg itt is a dilemmát. A korpusz delikvi gyantán elvezett földtörmelék katóforit tartalommal is birt. Minthogy pedig a két postabívalom környéken katóforitot csak az egyiknek a talaja tartalmazott, a másiké nem, így tehát a fogas kérdés megszűnt fogas kérdés lenni és biztos igazsággá változott át.

— **Eltűnt pénzeslevél.** Aradól táviratozzák: Az aradi ipar- és népbank elnöke Békés Csabáról feladott 10.000 koronás pénzes levél a postán eltűnt. A nagyváradi postagazgatóságtól egy fölsízt érkezett ide a vizsgálat megejtése végett. A pénzérték az Adriánál biztosítva volt az intézetet tehát veszteség nem éri.

— **Elopott értékpapírok.** Glaz Ulrik úpesti lakos házában meg a múlt decemberben betörés történt, amely alkalommal elvittek egy esomó érték-papírt. Most megállapították, hogy az ellopott értékpapírok között vannak a 4%-os földtermentesítési kötvényeknek 211987, 19888 30410 számú kötvényei; továbbá az osztrák államjárdék 100 forintos kötvényei közül a 118196, 1639-8, 17 350, 174229, 201268, 317549 számúak, a 4%-os magyar aranyjárdék 500 forintos 36590 számú kötvénye a 4%-os aranyjárdék 1000 forintos 039311 számú kötvénye, az osztrák papírjárdék 1000 forintos 33230 számú s a vörös kereszt-sorsjegyek 15 számú jegye. A rendőrség a tolvajokat keresi.

— **Razzia.** A VII-ik kerület területén levő hirdét kénéházakban az éjszaka nagy razzia volt. A razzia elől után egy óráról egész ha nani öt óraig tartott és nagy sikere volt. Összesen 50-en kerültek a kapitányság elé, köztük sok ismert hamis kartya, rovott miltu betörő, tolvaj, szédelő és esavargó. Az előállítotak közül 7 nőt s 31 férfit fogva tartott a rendőrség s csupán 12 embert bocsátott szabadon, akik kelleképp igazolni tudták magukat.

— **Rendőri hírek.** Tóth Sándor rákospalotai lakatos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy az upesti temetőnél egy ismeretlen ember megtagadta és kirabolta. A rendőrség a rablót Szabó István rákospalotai 23 éves földmives személyében ismertőztatta. — Ma reggel a Vörösmarty-utca 2. számú ház egyik pinceablakában egy újszülött gyermek-holttestet találtak. A csecsemő lelete rongyokba volt burkolva s bevittek a boncoló-intézetbe. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Nagy meglepetést** szerez Budapest közönségének Uher Odón es. és kir. udvari fényképező az által, hogy hosszas kísérletezés után bevezette műtermébe a *villamos világítás melletti felvételeket*. A képek valóságilag szemécsőn jól sikerülnek, mint az Uher Kossuth Lajos-utcai kirakataiban látható és méltán közönséget tárgyai. A *báloró hölgykörülség* máris meg-

ragadta ezt a páratlanul álló módot, hogy magát a *bábra érkezés előtt közvetlenül fényképeztesse*. Az esti felvételeket, ha azok nyolc óra után kívántatnak, előzetesen kell bejelenteni. Uher műtermében ezentúl a nappali borult idő sem képez akadályt a felvételeknél.

(x) **Csuz és kőszvény ellen kútnó háziszser a Krieger-féle Reparator.** A Rókus-körházban 135 kísérletet tettek vele. 126 esetben teljes gyógyulást, 9-ben javulást értek el. Kapható 2 koronáért a gyógyszer-tárakban. Főraktár: a Kálvin-téri gyógyszer-tárban.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Takarékos ember** kenje be cipőjének talpát *Durátorral*; ezáltal *ötször* oly tartós és víz-áthatlan lesz. Ara 1 korona, kapható mindenütt.

(x) **A rekedtség és meghülés ellen az egyetlen biztos szer** Liebig huskivonata, amelyből gyorsan lehet elkészíteni a legpompásabb huslevest. A huskivonatot csak akkor valódi, ha Liebig névalírása kék betűkkel részut szeli át a címkét. Aki a Liebig-kivonatból készült levest használja, az sikerrel védekezik az idő viszontagságai ellen.

(x) **Dr. Egger gyógyszerész Santal Egger** név alatt oly sikerült specifikus szert hoz forgalomba, melynek kútnó, gyors hatását orvosok és más férfiak egyaránt dicsérik. (Nagyon örvendetes, hogy gyógyszerészeink telviszik a külfölddel és igyekeznek a külföldi készítményeket kiszorítani, mi által sok ezer koronát mentenek meg az országunk. Szerk.)

A kínai császár hálószobája.

Írta: Pierre Loti.

Diszkrét tea-illat az egészen sötét szobában, azonkívül száritott virág és a régi selyemhalmi illata. Soha világos nem lehet a sajtáságos szoba, amely csak egy sötét nagy terembe nyílik, s amelynek szilárdan beszőgött és forrasztott ablakán rizzpapirosos szűrők csak át a napfény egy szomorú kis udvarból, amelyet háromszoros kőfal vesz körül. Az alkony széles s alacsony függőnyei és mennyezete éj-fekete selyemből valók. Kék nines a szobában, hiszen hely sem akada rá; sőt ny sincsen — hiszen lehetetlen volna itt az olvasás. Fekete faladékon, amelyek az asztalokat pótolják, üvegburák alatt mindenféle apró cseprő játékszer hever; apró bronz-, vagy szelirt-vázák, amelyeket gyöngyház-, vagy elefántesontlapokból készült tetszetős virágüzérek díszítenek. És a porréte, amely mindezeket a tárgyakat megül, arra vall, hogy nem lakik már itt senki.

Hol vagyunk, miéle világöngötti elzárt, titokzatos házban? Lakot e valaki a mi korunkban ezekben a szobákban, vagy tán nagyon régen járt erre halandó? Ugy érzi az ember, mintha fojtogatnák ebben a szobában, amelynek selyempapiros-ablakait sohasem lehet megnyitni a napugárnak és a levegőnek, mert hiszen légmentesen össze vannak forrasztva és le vannak szegve mindenütt.

Elgondoltam, milyen nehézségekkel kellett átvergődnünk, amíg eluthatunk ide: legelsőben a nagy fekete fal, a babilonai fal, egy tíz mérföldnyinél nagyobb kerületű városnak emberfölötti sáncai, amely ma por és hamu és holttestek hevernek körülötte szanaszét. Azután a második fal, a vérpíros színű, amely erősséget zár körül az első falon belül. Majd a harmadik fal, amely diszesebb már, de szintén véreves, — titokzatos fal, amelyen eddig európai át nem lépett még; mi is egy óránál tovább voltunk kénytelenek elcsorogni előtte, hiában volt aláírott és ellenjegyzett passzusunk.

Mikor végre, hosszas várakozás után, megnyitlak a vasveretes kapuszárnyak, ismét egy piros színű, de az előbbinél is pompásabb fal előtt álltunk, a mely egész terjedelmében aranyárga fayencelapokkal van díszítve. Mikor azután hátunk mögött volt ez az utolsó akadály is, vén, szakálltalan, fureca emberek az apró udvaroknak és több falal is körülkerített kerteknek utvesztőjén vittek át bennünket; mindezt valóságos szörnyeteg-tábor őrzi, bronzból és márványból való rémek, ezer torzalak, ezer ismeretlen jeleik.

És mindig és mindenütt nyílnak, nyílnak előttünk az ajtók; úgy tetszett, mintha nehéz álmot álmodnánk, amelyben száz folyosó torkollik egymásba és csukódik be, hogy soha többé ki ne juthassunk közülük. És ha kísérőnk íjesztő alakjaira töved szemünk, akik nesztelenül topognak körülöttünk papiros-talpaikon, úgy érezzük, hogy kelletlen kihívás volt az, amikor ide vezetettük magunkat, ebbe az elzárt szobába. Ármánykodva igyekeztek kísérőink mástéle vinni bennünket, lekötteni érdeklődésünket a nagy

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kioszkósz szabadalmakat, finanszírozást és belajstrucos végjegyket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan

diszes termekkel, a fényes udvarokkal, az egész rengeteg Versailles-jel, ahol temetői sarjadzik s csak a holló károga hallik...

Ki látott hát ennyi fal mögött, amelyek százszorta retentesebbek, mint a mi nyugati börtöneinknek összes falai? Ó volt az, a *lithataian császár*, a „menny fia”, az elkényszeredett uralkodó, akinek birodalma nagyobb, mint a mi egész Európánk és aki, mint va ami rém, ugy uralkodik ötszáz milliónyi alattvalóján. Sohasem távozott innen a sápadt császár.

A komor hálószoba mellett pincevegyőji apró magánhelyiségek vannak; az ébenfa uralkodik erre; minden fény nélkül való ezekben a szobákban, még a szomeru virágbokréta is az üvegburák alatt. Van itt egy nagyon lágyhangú zongora, amelyen a fiatal császár játszani tanult, jóllehet hosszú, törékeny körmei akadályozták; egy harmónium, meg egy zenélő-szekrény, amely szomeru kínai dalokat játszik. És itt van végre a hálószoba, amely szűk és alacsony, akár a hajó-kabin, a tea- és fonyadt rózsá-illatú hálószoba. A falon két vagy három semmitmondó, keretbe sem foglalt kép — és kínai betűkkel az utolsó recipe, amelyet az orvos az örökös betegnek írt.

Abban a pillanatban, amikor kiteszszük lábunkat a szobából, ordonáncaink, akik szánt-szándékkal maradtak el, kacagva vetik magukat az éjfélete-függönyös ágyra s az egyik katona diadalmas hangon kiáltja jókedvéen:

— No címbora, elmondhatjuk legalább, hogy mi is fekdünk a kínai császár ágyában!

Cagliostro.

— A bölcsek köve a vádlottak padján.

Irta: LUCY M.

Budapest, január 19.

A nagy stílu kalandorok legfőkétebb mintáinak, *Cagliostro*, állott ma a budapesti törvényszék előtt közegség elleni büntetl, kuruzslással és többrendbeli csalással vádolva.

A terjedelmes vádirat részletesen adja elő, hogy a hírhedt kalandor milyen *ravasz fondorlattal* csapta be háromszor egymásután a művelt világot, nyilvános és vegyes kereskedést üze a bölcsek kövével és örök ifjúságot ígérő eliksírekkel. Ezekon kívül, mondja a hatalmas konceptusú vádirat, számos gyanusok látszik fennforogni, hogy vádlott hamis pénzeket hozott forgalomba, hogy hamis játékok üzött kártyával és szerelemmel.

Bakonyi elnök pontban kilenckor nyitja meg a tárgyalást. A vádhatóság képviselőjében *Selley* Barnabás, királyi ügyész, van jelen. A vádlottat dr. *Káldor* Gyula védi.

(Cagliostro vallomása.)

A nagyorrú és villogó szemű vádlott elegáns, barna redingotban jelenik meg a bírósági sorompó előtt. Arcáról önézet, ujjáról briliáns sugárzik. Teljes elfogulatlansággal tekint körül a teremben és választékos formában válaszol a kérdésekre.

— Neve? kérdi az elnök.
— Gróf Cagliostro.
— Konstatálom a bünygyi iratokból, nevezetesen a palermói anyakönyvi hatóság átiratából, hogy önt Balzamo Józsefnek hívják. Mért használta ön a gróf Cagliostro nevet?
— Jobb hangzásúnak találtam. Nekünk olaszoknak erős ritmikai érzékünk van.
— Minő iskolákat végzett?
— Egyházi és gyógyászati pályára készültem.
— Hogy érti ezt?
— A palermói irgalmasok patikájában segéd voltam.
— Tehát mint patikus lépett az élet színpadára?
— Ugy van. A patika és a színpad néha veszedelmesen közel áll egymáshoz. Tudok egy esetet.
— Csak hagyja, azt az esetet mi is tudjuk.
— A szicíliai patikus esetét, ki a színpadi művészetnek oly hatalmas lendületet adott?
— Ugyan mivel?
— Azzal, hogy a diákulum flastromot felfedező bajusz-ragasztónak.
— És hogy hívták azt a nagy reformátort?
— *Giovani Filó*.

A bíróság tagjai összenéztek; az elnök mosolygva jegyzi meg: „Különös név, de nem egészen ösmeretlen”... Majd a vádlotthoz fordul:

— Volt-e már büntetve?
— Azt hiszem, igen. Ha nem csalódom, a római inkvizíció egy ízben halálra ítélte.
— S hogyan menekült?
— Könnyű náthával.
— Figyelmeztetem a vádlottat, mondja az elnök szigoruan, hogy a tek. kir. törvényszék nem fogékony olesó elmésségek iránt.

— Boocsánát, elnök ur, csupán a valót mondtam. A börtönből ugyanis nyirkos folyosón keresztül menekültem. Ott szereztem az „*Y*” alatt csatolt náthát.

— Ön a híres nyaklánc-pörben is szerepelt.
— Igen. Nyolc hónapig ültem a Bastille-ban. Mondhatom, comme il faut társaságban: Rohan herceg, Lamotte grófnő, az ellenállhatatlan fitos. Ah, a rokokó-korszak még a börtönből is parfümtől illatozott. Jobb társasága s jobb illata volt, mint a mai parvenük szalonjainak.

(A bölcsek köre.)

A bizonyítási eljárás alatt az elnök a következő kérdést intézi a vádlotthoz:

— Mi tulajdonképpen a bölcsek köve?
— Az, amelyben minden bolond megbotlik. Egyébként a legérdekesebb utópia, mely valaha emberi elmét foglalkoztatott.

— Valami kémiai elem, kő, ásvány, kvarc, jégek, fém?
Több: csengő, dallamos valuta, a véglegesen rendezett aranyjáradék, manna pikáns mártással, kéjgázzá hevített ambrózia, madeirába mártott nektár, vagy röviden: az a vegytani elem, mely minden ércet aranyvá változtat, még a nikkelt is.

— És ön komolyan hitte, hogy feltalálja?
— Épp oly komolyan, mint a hogy a mai emberek a mai utópiákban hisznek.

— Mai utópiák? — kérdi az elnök csodálkozva.
— No igen: a tiszta választás, a közigazgatás reformja, a gyors és olesó igazságszolgáltatás, a felekezeti béke, a nemzetiségi kérdés elintézése, az iható ivóvíz, a szegényügy rendezése, a szociális bajok elenyésztetése.

— De hisz ezek nem utópiák!
— Nem? Engedje meg, elnök ur, hogy erre hazám zengzeties nyelvén válaszoljak: vederemo!

(Szerelmi bájtál.)

— A vád, — folytatja az elnök, — bizonyított-nak látja, hogy ön Londonban titkos szereket, nevezetesen szerelmi báj-itált árult.

— Nem tagadom. Volt egy tinkturám...
— Szükséges megtudnunk, hogy milyen vegyi összetételű volt az a tinktura?
— Tulnyomó részben rebarbara és magnézium volt benne.

— Mi ezeknek a hatása? — faggatja az elnök.
A vádlott zavartan tekint körül, majd így válaszol.

— Oh, ezeknek hatásától az esztétika riadtan fordítja el fejét.

— Kérem, mi nem idézhetjük meg az esztétikát. Különbben itt van egy konkrét vád. Özv. Baysses asszony, londoni magázónő, azt panaszolja, hogy a szerelmi bájtálért ezer font sterlinget fizetett önnek. Igaz ez?

— Tökéletesen.
— Beszélje el, hogy történt?
— A nevezett lady, ki az ötvenen jóval tul volt, egy napon értem küldött s így szólt hozzám: „Szerelmes vagyok egy skót nemesbe; s a neve sir Morgen: ha ön viszontszerelemre tudná gyullasztani, mesés összeget boocsánatuk rendelkezésére.”
— S ön mit válaszolt?

— Először is azt mondtam ó nagyságának, hogy nem szereztem az összegekben a mesét. Másodszor figyelmeztettem a ladyt, hogy sir Morgen igen makacs természet. Legalább is négyszeres adagot kell alkalmaznom, hogy a kívánt hatás jelentkezzen. Szóval, ezer fontot kértem.
— És ó megadta?
— Azon nyomban. Én felkerestem sir Morgent, beszélttem vele a tudósok nyelvén. A büszke skót nemes még az este örök szerelmet vallott lady Bays-sesnek. Mind a hárman nagyon meg voltak elégedve az ügylettel.

— Sir Morgen is?
— Mindenesetre.
— Bevette a tinkturát?
— Négy adagot diktáltam bele. Az öreg prűszkölt, káromkodott, de én nem tágitottam. A hókusz-pókusz nagyon fontos ilyenkor.
— S milyen volt a hatás?
— Fenomenális, elnök ur, egyszerűen fenomenális.

(Szérum a halál ellen.)

— A frankfurti rendőrség, folytatja az elnök, megállapította, hogy a Majna melletti Frankfurtnban többeknek biztos orvosszert ígért a halál ellen, s ezen a réven tetemes összegeket esalt ki tőlük.

— Nagyságos elnök ur, feleli a vádlott tény, hogy már zsenge koromban kiesinvesnek találtam az orvosi tudományak az álláspontját, hogy a halál ellen nincs orvosság. Igyekeztem szérumot találni...
— A halál ellen?

— Ugy van, elnök ur. Éreztem, hogy nagy forgalmat csinálók vele. Az emberek nagyon szeretnek élni, amennyire lehet, örökké. Egy frankfurti bankár nyakamba borult, s könyves szemekkel hálalkodott. „Uram”, mondotta, „ha ön örök életet biztosít nekem, megteszem általános örökösömnek.”

— Ezzel ugyan nem sokat kokázattott az atyafi.
— Oh, a bankárok nagyon óvatosa. Hosszas kutatás után sikerült felfedeznem egy egyptusi múmiában a halál bacillusát. Lementem a kvarnerói öbölbe s ott beoltattam egy cápába. Az a cápa azóta évről-évre frissebben, üdebben jelenik meg a nevezett öbölben.

— Tudjuk, a flumei cápa, jegyzi meg az elnök gnyunosan. De mi lett a szérumból?
— Semmi. Az életbiztosító társaságok nesztét vették a dolognak, s minthogy egzisztenciájukat látták veszélyeztetve, följelentettek. A rendőrség lefoglalta...

— A cápát?
— Fájdalom, nem. A kézi laboratóriumomat. Menekülni voltam kénytelen.

— S mivel kárpótolta azokat, akiknek örök életet ígért?
— Első minőségű jászberényi bajuszpedróval.

(Jövendőmondás.)

Rövid szünet után az elnök a következő kérdést intézi a vádlotthoz:

— Ön jövendőlésekkel is foglalkozott?
— Igen, szabadon Jeremiás próféta után, vagyis biztos sikerrel.

— Hogy érti ezt?
— Lóugrás szerint csoportosítottam a logika örök törvényeit, négyzetre emeltem a tényeket s gyököt vontam a valószínűségekből. Ezen az alapon a feleségemnek is megjósoltam, hogy meg fog osalni.

— És bekövetkezett?
— Matematikai pontossággal. (Mozgás a teremben.)

(A szerencse korrektora.)

— A párisi rendőrség adatokat közöl, melyek kétségelenné teszik, hogy ön hamisan kártyázott.

A vádlott kiegyenesedik s keresztibe fonja mellén karjait.

— Mindenekelőtt, mondja pathetikusán, ki kell jelentenem, hogy a büntető igazságszolgáltatásnak legvégetesebb tévedése, hogy a hamis kártyázást deliktumnak tekint. A versaillesi udvarnál, hol gyakran volt szerencsém megfordulni, kifejtettem, hogy a hamis kártyázás nem egyéb, mint jogos önvédelem. A dolog így áll tek. kir. törvényszék. Elmegyünk a klubba, néhány aranykerescsel a zsebünkben. Két gentleman csillogó manzsettákkal, felszólit, hogy játszunk egy kis makaót. Kevernek és osztanak. Miért? Ugyanazért, amiért a brigantia az országuton leselkedik, hogy megfiosson bennünket aranyainktól. Terringtonét, én védekeztem a brigantik ellen, tekintet nélkül manzsettájukra.

— És kifosztotta őket?
— Mondjuk, hogy némi birságot róttam rájuk.
— Tehát hamisan játszott.

— Soha! Legfőlebb apró korrekturákat végeztem a szerencse hibás ortográfiáján.

(Dr. Sélley vádbeszéde.)

Tek. kir. törvényszék! Ha végtekitünk a vádlott pályáján, borzadva látom, hogy milyen helytelen irányban terelte az alakító művészetet. Minden függönygördülés után más-más alakban jelenik meg az élet színpadán. Egy nap a bölcsek követ hajszolja, másnap szerelmi bájtálokat árusít, majd jövendőket mond, majd pedig örök életet kínál, a közben pedig hamisan kártyázik és háromszor egymásután végigpumpolja Közép-Európát, jobbra és balra.

Én, tek. kir. törvényszék, benne látom a kriminalitás Fregoliját, az ördögös művészt, ki falra festi az ördögöt, s maga jelenik meg festőnek is, ördögnek is.

Grófok, hercegek és királyok tájark elötte teremt, s a kicsapott palermói mizerikordianus lopott névvel végicsalja a grókokat, hercegeket és királyokat.

Mindzeklen tek. kir. törvényszék, ideálisan látom megállapítva azt a ravasz fondorlatot, mely törvényeink szerint a család kritériumát képezi. Minthogy pedig az okozott kár nagysága a 2000 forintot fölhaladja, kérem ót a 383. §-ban meghatározott s ugyanezen szakasz második pontja szerint minősülő család büntetében bűnösnek kimondani. Özv. Bays-ses panaszra tekintetében elejtem a vádat. Tekintettel ugyanis a panaszosnő előhaladott életkorára, a kárvallott csakis az emített skót nemes, sir Morgen lehetett, ki a tinkturát s annak következményeit oly csodás megadással szenvedte el.

(Dr. Káldor védőbeszéde.)

Tek. kir. törvényszék! Elismerem, hogy védecem a bölcsek követ nem találta fel. Ez lehet malőr, de nem lehet büntető eslekmény. És lehet-o bűnnek, nevezetesen csalásnak, minősíteni azt, hogy a kutatás költségeit felszámította? Hát nem így eslekszik-e minden faiseur minden nagyobb arányu vállalatnál?

A minap magánügyben Velencében jártam s egy ottani

antikváriusnál igen érdekes okmányra bukkanom. E régi pergament, mely hirdokomba került, (méregdrágán kellett megfizetnem) azt bizonyítja, hogy az egyik francia király, (nem akarom a nevet kompromittálni) valami *Le Cor* nevű alkímistát pénzügyminiszterre nevezett ki, mert azt hitte, hogy fel fogja találni a bőségek követét. Tudommal *Le Cort* soha sem helyezték vad alá, holott épp oly kevéssé találta fel a bőségek követét s a halál ellen való orvosszert, min védeccem.

Védeccem fényes tehetségével épp úgy szórakoztatta Európát, mint mostanság *Sarasato Sauer*, *Kubelik Jan*, mint egykor *Reményi*, *Paganini* stb. Nem zongorán, hanem az elme klaviatúráján játszott, nem a hegedű, hanem az érzelem hurjait pöngette. Ezért bizonyos tiszteletdíj dukált neki. A nevezett hangszer-művészek sem produkálják magukat ingyen, sőt *Fregoli* sem, ki pedig földje védeccemnek.

Tek. kir. törvényszék! Ha elfogadom is a vádhatóság tisztelt képviselőjének bizonyításait, amelyek nincsenek s érveléseit, amelyek tarthatatlanok, akkor is legfőbb kihágásokról lehetne szó. Ámde, kiáltja a védő diadalmasan, az 1870-iki XL. törvények 13. §-a így szól: *Külföldön elkövetett kihágás miatt büntetésnek nincs helye.*

Kérem ezen az alapon védeccem fölmentését.

Az ítélet.

A törvényszék harmadfél perenyi tanácskozás után fölmentő ítéletet hoz.

Az elnök: Kívánja az ítélet indokolását írásban?

Cagliostro: Nagyon lekötelezne. Szeretném berámáztatni.

Az elnök: Miért?

Cagliostro: Ez az egyetlen fölmentő ítélet, amelyet kaptam. Feleségem nagyon fog örülni neki. Elteszi ritkaság-gyűjteményébe.

Budapest számokban.

Budapest, január 26.

A fotográfia kész. Immár a legújabb fénykép is megtekinthető. Minden tíz osztendőben esik meg egy-egy főlvetel. Ez azután a fotográfia kérelhetetlen élethűségével mutatja ki, vajjon gyarapodott avagy fogyott-e, erősült avagy gyöngült-e, arányosan és egyenletesen, avagy aránytalanul és fogyatékosan fejlődött-e Magyarország városainak lady patronesse, a mi fő- és székvárosunk: Budapest.

A fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója, dr. *Thiering Gusztáv*, aki a népszámlálási munkálatakat vezette, ma lépett a polgármester elé azzal a kijelentéssel, hogy: készen vagyunk. Ez természetesen csak azt jelenti, hogy a főbb eredmények vannak befejezve, a részletes feldolgozás azonban még hátra van.

A fővárosi lakosainak főösszege a huszadik század kezdetén nem kevesebb mint: 729.383. Ebből 713.383 lélekszámú a polgári lakosságra és 16.000 a katonaságra. Ez a végeredmény jóval kedvezőbb, mint amennyit a statisztika szakemberei előre kiszámítottak. A nemzetközi statisztikai kongresszusok által megállapított számítások szerint csupán 685.340 lélekre becsülték a főváros lakosságát. Az előleges teoretikus számítás tehát cirka negyvennégyezerrel haladta túl a valóságot.

Közigazgatási kerületeink szerint így oszlik meg fővárosunk lakossága:

I. kerület	44.863
II. "	36.506
III. "	36.593
Összes jobbpárt	117.962
IV. kerület	24.361
V. "	50.129
VI. "	131.464
VII. "	187.174
VIII. "	135.021
IX. "	65.987
X. "	31.785
Összes balpárt	595.921
Katonaság	16.000
Főösszeg	729.383

Egybevetve ezt a megelőző két népszámlálás eredményével a lakosság rohamos gyarapodását illusztráló különbözőzetek ezek: Öt év alatt 118.527-tel, tíz év alatt pedig 223.000 emberrel gyarapodott a főváros népessége.

Hogy a kerületek fejlődését szemléltethető tegyük, harminc évi ciklusra nyulhatunk vissza s a számok beszéde az lesz, amit a körülmények előre sejtteni engedtek, hogy csakis egy kerület az előrelépés nem erősödött, hanem gyöngült: a belváros.

A tízről tíz évre bekövetkezett népszámlások a következő eredményeket mutatják:

Kerület	1870.	1881.	1891.	1901.
I.	26.080	26.915	33.892	44.363
II.	22.074	24.195	29.212	36.506
III.	21.846	24.634	29.371	36.593
Összes jobbpárt	70.000	75.794	92.465	117.462

IV.	24.952	28.906	28.059	24.361
V.	21.760	33.694	38.525	50.129
VI.	73.760	56.732	88.534	131.464
VII.	41.831	62.254	89.801	157.174
VIII.	20.189	64.088	92.327	135.021
IX.	20.189	30.284	42.647	65.987
X.	17.984	8.804	19.879	31.785
Összes balpárt	200.476	284.757	399.772	595.921
Katonaság	9.873	10.216	14.147	16.000
Főösszeg	280.349	370.772	606.384	729.383

Az utolsó decenniumnak 223.000 lélekre rugó gyarapodásából több mint 67 ezer esik az ugynevezett természetes szaporodásra. Ez más szóval azt jelenti, hogy tíz év alatt a születések száma 67.185-tel multa fölül a halálozásokat. Viszont ugyanebből következik, hogy 155 ezer ember megtelepedés útján gyarapította Budapest lakosainak létszámát. Az előbbi szám arra vall, hogy a főváros egészségügyi állapota még sem oly kedvezőtlen, mint ahogy ezt sokan hirdetni szeretik. A pletykát megcáfolja a tény, vagyis a születési többletnek olyan aránya, amely nagy városoknál ritkaság-számba megy. A másfél százvezernyi bevándorlás viszont azt bizonyítja, hogy a fővárosi ipari és kenyérkereseti állapota a valóságban még sem mutathat olyannyira zilált képet és mostoha helyzetet, mint a minőt a pesszimisták szoktak rajzolgatni. Ott, ahol 171 ezer lakás közül csak 19 ezer lakatlan, ahol 16.087 ház közül 3031 tíz éven belül épült, ott csak a tényleg kegyetlen uralma tette ideiglenessé a nyomort. A főbb adatokat összegezve és azokat igazságosan méltányolva, kétségtelen, hogy Budapest legújabb képe jól fest. Ilyen arányban tovább haladva újabb tíz év multával Budapest lakossága megüti az egy milliót.

Nóra-klub.

Budapest, január 26.

Az elvált asszonyok klubot alakító közgyűlését tehát szerencsésen megtartották Bécsben. *Huber Marietta*, egy katonai tisztviselőnek elvált neje, volt az ügy egyetlen szóvivője. Csak ez az egy hölgy beszélt, a többi mind hallgatott.

Mikor ezt a csodás, vagy legalább is abnormis jelenséget leírjuk, tartózkodunk minden vicceléstől. Ez nem tréfa, hanem komoly valóság. Csak *Huber Marietta* olvasta föl az elnöki megnyitó beszédet és azután vita nélkül annyit mondott ki a gyűlés, hogy nyolc nap mulva ugyanott újból össze fognak jönni az érdektársak.

A dolog ugyanis úgy történt, hogy *Huber Marietta*, aki mellesleg mondta dalmát születésű és olasz származású uribólgy, kissé törve beszéli a németet s azért mégis csupán az ő szónoklata hangzott el és rajta kívül senki. Az a nagy asszony-tömeg, mely az alakuló gyűlésen megjelent — mintha csak a percek komolyságát érezte volna, — egy-két helyesítő kitérőstől eltekintve, néma maradt. Ugy magyaraztuk ezt a némáságot, hogy egyik sem akarta pusztán szószaporítás céljából igénybe venni a szó jogát s minthogy a cél megvalósítását biztosító praktikus ötlete egyiknek sem volt, éppen ezért az elnöki megnyitó elhangzása után zajos bravó-kiáltásokkal végződött a tanácskozás; a *diskusszió fonálnak fölvetésére pedig a jelen volt 4-500 hölgy közül nem jelentkezett egy sem.*

Az elnök *Huber Marietta* hosszabb és kinos pauza és némi habozás után nem tehetett mást, mint azt, hogy fölvetette a kérdést: vajjon a jelenlévők újabb tanácskozásra hajlandók-e nyolc nap mulva ismét ugyanitt megjelenni? E kérdésre az összes zajos igenléssel felelt s ezzel az alakuló közgyűlés — prolongáltatott.

Ibsen drámájában a házastársak szétválásának egyetlen és igazi oka az, hogy a férj önző és profán jellemével a feleség önzetlen és ideális karaktere megférni képtelen. Amikor *Nóra* a nagy lélekbeli differenciának tudatára jut, abban a pillanatban elszakad a férjétől, elhagyja otthonát és — elvált asszonynyá válik. A válópörrel nem foglalkozik Ibsen, hiszen az csak formalitás. Azt a kérdést azonban, éppen a darab zárójelente által megoldja a költő, hogy a nő lélek legtisztább idealizmusa és a férfilélek legdurvább számítóképessége összeférhetetlenek.

Az elvált nőkre nézve alig találhatunk szebb modellt, mint azt, amelyet Ibsen állított elénk. Hogy az a nagy tömege az elvált asszonyoknak, akik Bécsben azért sereglettek össze közös találkozóra, hogy az elvált asszonyok klubját megalakítsák: jogosan, vagy ok nélkül vádolják-e a férfiakat szélességgel, izlésváltozással, hűtelenséggel; jogosan, vagy ok nélkül állítják-e mindannyian, hogy a házasság fölbonthatásának mindig a férfi az oka? — ez volna az a kérdés, amely a klubalakítási szándék ötletéből igazsá-

gos válaszra vár. Annyi bizonyos, hogy az elvált férfiak nem gyűlnek egybe s nem akarnak olyan kört alakítani, amelyek az ő jogaik és érdekeiket érvényre juttassa. Hihetőleg azért nem, mert e jogokat és érdekeket megvédelmezi a férfiak előnyösebb társadalmi helyzete. Ebből azután viszont az következik, hogy a nő nem reform-törekvéseinek ez a legújabb árnyalata, mely egyelőre a tömörülésben keresi az erőgyűjtő faktort, egy kis figyelmet csakugyan megérdemel.

A modern társadalomnak egyik nagy betegsége az, hogy a nő sorsa egyenesen ki van szolgáltatva a férj akármilyen akaratának és akármilyen jellemének. Következők bár be a házasság-bontás egyenesen és egyedül azért, mert a férfi a hibás, azért mégis a nő lesz a vesztes. Ha a nő kénytelen követelni a köteteli megszüntetését, akkor is csak a pört nyertel meg, de elveszti a sokkal kedvezőbb társadalmi helyzetét. Ez elvált asszonyról kellő mértékben nem gondoskodik a törvény; a társadalom pedig éppenséggel ellenséges álláspontot foglal el vele szemben. Az elvált asszonyt rossz ómen kíséri mindenfelé. Ha nem szép, akkor mellőzik és alig veszik észre azért, mert hiszen a nőnek ugyszólván földada az, hogy szép egyen. Ha pedig szép, akkor az egy-magára hagyatottsága és a szépsége közt olyan eszmétársítást létesít a nagy *Galotto*, amelyek végeredményben nem egyéb, mint a nő-erény kiharangozása. És ez annál is inkább így szokott végződni, mert a két egymással kombinált ideához rendszeren hozzácsatolható még egy harmadik: a szegénység. Ezek olyan hátrányok, melyek a társadalmi szervezettől el sem választhatók.

Valószínű, hogy az elvált nők klubja nem lesz semmi más, mint — munkaközvetítő intézet.

Egyébiránt ez is eredmény.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Hírek a Nemzeti Színházról. A *Hőfőherke* holnapi előadásán a címszerepet ismét *Nagy Ibolya* játssa, aki a beteg *Török Irma* szerepében már csütörtökön nagy sikert aratott. *Bródy* darabja, melynek legutóbbi előadása is teit házat vonzott, háromszor szerepel a jövő hét műsorán. — Szombaton, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén, két előadás lesz. Délután *Rosenkranz* és *Göldenstern* kerül színre, mérsékelt helyárakkal, este pedig *Az ember tragédiája*. Vasárnap délután ugyancsak mérsékelt helyárakkal a *Veleneci kalmárt* adják, este a *Hőfőherke* kerül színre.

Jászai Mari Abbáziában. *Jászai Mari*, aki az utóbbi napokban gyöngyölködött volt, legközelebb *Abbaziá*-ba megy, ahol egy-két hétig fog üdülés céljából tartózkodni. A nagy művésznő *Abbaziá*-ból visszatérve, ismét elfoglalja helyét a *Vigszínház* színpadán, ahol, értesülésünk szerint, a *Nemzeti Színház* kötelekebe való visszatérése előtt még egy nagyszabású szerepet fog kreálni.

Hírek az Operaházról. Az *Operaház* legközelebbi ünnepsége *Charpentier Luiza* című 5 felvonású zenedrámája lesz, melynek bemutatóját az igazgatóság március hó elejére tervezi. Ezt megelőzőleg február hó folyamán két reprise lesz; az egyik *Donizetti: Don Pasquale* című 3 felvonású vig operája *P. Bianchi* Biankával *Norma* szerepében; ezt az előadást az igazgatóság február hó 14-én tervezi. A másik reprise *Wagner Stegfriedje*, mely *A Rajna kincsé* és *A walkür*-rel kapcsolatban kerül színre a jövő hó végével. Amint az *Operaház* jelentik, mindhárom műre nagyban készül az *Operaház* személyzete és a próbák serényen folynak.

Bemutató a Várszínházban. A *Várszínház*ban pénteken, február 1-én lesz *Fereny Ferenc Rabbélek* című színművének a bemutatója. A darab szereposztása a következő:

Szentmiklósy Gitta — Vizváriné, Fábán Ella — P. Márkus Emilia, Mariska — Ligeti Juliska, Anna — Gyöngyös, Csathó Alán — Beregi, Téry István — Náday Béla, Kiss Kálmán — Rózsabegy, Jónás — Galányi.

A bemutatóra szóló jegyeket egész a première napjáig, a *Nemzeti Színház* jegypénztárában árusítják; február 1-én már csak a *Várszínház* pénztárában váltathatók jegyek.

A felesleges nótárius a Nemzeti Színházban. A *Nemzeti Színház*, mint ismeretes, fölújítja *A felesleges nótárius*at, amely negyedszázad óta nem szerepelt a színház műsorán. A klasszikus magyar bohózat a színház csaknem az egész személyzetét foglalkoztatja. Szereposztása a következő lesz:

Zajtai István — Ujházi Ede, Baczur Gazi — Rózsabegy, Tóti Dorka — Rákosi Szió, Sugár Laci — Gyenes, Hopfen — Gabányi, Fanny — Ligeti Julia, Nina — Nagy Ibolya, Herman — Zilahy, Othello — Beregi, Desdemona — K. Hegyesi Mari. A vasas németeket *Náday, Vizedri, Latabár, Desző* és *Császár* játsszák.

Az érdekes repriz február 9-ikén, szombaton lesz. Az igazgatóság nagy gondot fordít a korhű ki-

állításra és a népszerű darabhoz új diszleteket és jelmezeket készített.

Oockay brigadéros bemutatója, Herceg Ferenc új történelmi színművének, az *Oockay brigadéros*-nak, a bemutató előadását a *Vigszínház* igazgatósága február 5-ikére tűzte ki. Magyar darab iránt talán még soha sem volt ekkora a közönség érdeklődése, Levélben és táviratilag még a vidékről is tömegesen érkeznek előjegyzésre való jelentkezések. Hogy a színház minő nagy méretekben mutatja be a darabot, annak bizonyására álljon itt a következő statisztika: a darabhoz 2500 m² méter új diszlet, 500-nál több fegyver és hadijelvény és 300-nál több új jelmez készült. Teljesen kész már a darab zeneanyaga is, melyet *Kva László*, a színház karmestere, állított össze és hangszerezte.

Küry Klára népszínművekben. A *Népszínház*nak a héten két pikánsul érdekes népszínműestéje lesz. *Blaha Lujza* asszony ugyanis gyöngékedik s ennek következtében a hét végére kilüszött népszínművekben a női főszerepeket *Küry Klára* fogja játszani; így szombaton délután a *Sárga csikó* Erzsébetjében, vasárnap délután pedig az *Ingyenlők* Kis Sári-jában lép fel.

Hírek a Vigszínházról. A *Vigszínház*, mint értesülünk, az *Oockay brigadéros* után *Alfred Capus*-nak *La bourse ou la vie* című vígjátékát fogja előadni, — A *Vigszínház* e heti egész műsorát *A titkos rendőr* tölti be. *Antony Mars* mulatságos bohózatát, amely eddig mindig telt ház mellett került színre, különben is az *Oockay brigadéros* bemutatójáig minden este adják.

Kamarahangverseny. A *Grünfeld-Bürger* vonós négyes társulat VIII. és utolsó kamarazeneestélyét február hó 3-ikán délután ténylegkör *a Royal*-szálló dísztermében tartja, *Dióssy-Handel* B. operanékesnő és *Kelen Ida* zongoraművész nő közreműködésével. Előadásra kerül *Saint-Saëns* helese zongorával és trombitával (*Böhme* Willy m. kir. opera tagjának közreműködésével) *Volkman* G-moll vonósnégyese és *Bockerini* C-dur vonósnégyese. Jegyek e hangversenyre *Rózsavirággyi és Társa* udvari zeneműkereskedésben válthatók.

A Népszínház olvasópróbája. A *Népszínház*-ban holnap délelőtt tartják meg az olvasópróbát *Guthi Soma* és *Rákosi Viktor* eredeti új énekes bohózatából, melynek címe *Jupiter és társai* lesz. Az újdonság, mint értesülünk, február második felében kerül bemutatásra.

Filharmoniai hangverseny. A szerdai (január 30.) hatodik filharmoniai hangversenyt *Kerner István* vezényli *Eibenschütz* Riza közreműködése mellett a következő műsorral: 1. *Cornelius Péter* „Bagdadi Borbély” nyitánya. 2. *Weber* „Ocean-ária.” 3. *Mihalovitch* III. szimfonia (kézirat, első előadás). 4. *Beethoven* Leonóra áriája „Fidelio”-ból. 5. *Schumann* „Uvertür, Scherzo és finále.” *Eibenschütz* Riza születésére budapesti, s itt nyerte kiképzését az orsz. m. kir. zenakadémián, mint *Pavli Rikárd* tanítványa, azután *Gansbachernél* és *Brand Mariannánál* tanult. Először *Lipcsében*, utána *Strassburgban*, végül 2 évig Amerikában működött. Onnét ismét *Lipcsébe* került és 1902-től *Münchenbe* van szerződötve, a híres *Termina* helyébe.

A Nebántsvirág 100-adaszor. *Meilhac, Millaud* és *Hervé* híres énekes színműve, szerdán, e hónap 30-ikán, éri meg 100-dik előadását a *Népszínház*-ban. Első előadása 14 évvel ezelőtt volt, 1887. október 14-én, a következő szereposztással: *Celestin: Pusztai*; *Denise: Pálmay Ilka*; *Chateau-Gibus: Makó Lajos*; *Champlatreux: Szirmai Imre*; *Fejedelmő: Pártényiné*; *Loriot: Gyöngyi Izsó*. Ezuttal *Denise* szerepét: *Küry Klára* fogja játszani; a többi szereplők ugyanazok lesznek, mint a legutóbbi előadásokon.

Hírek a Magyar Színházról. *Ledócsky Gizella* hosszas betegségéből felépült és legközelebb újabb fellép a *Magyar Színház* színpadán. Műtán az esti előadásokat *A postás fia* foglalja le, melyben *Ledócsky Gizellának* nincs szerepe, a kitűnő művész először szombaton délután fog fellépni *A Gésák* Molly-jában, másnap, vasárnap délután pedig *Nanki-Poo*-t játszza el *A mikádó*-ban. — *A postás fia* második és harmadik előadására is elkelt az összes jegyek és a közönség ki nem fogyó tetszésnyilvánításokkal kísérte az előadást. Nem volt énekszám, amit meg nem ismételtettek volna, valamint megújították minden táncot is. Az igazgatóság a legnagyobb gondal ügyel, hogy a darab, mely előreláthatólag hosszú pályafutás kezdetén van, előadása mindvégig megmaradjon azon a magas színvonalon, melyet az első előadásról az egész sajtó oly nagy dicsérettel konstatált. A hét minden napján *A postás fia* játszzák ugyanabban a szereposztásban, mint a bemutató estéjén.

A Népszínház bemutatója. A *Népszínház* újabbán február 1-jére, péntekre tűzte ki *Suppé* operettjének, *A modellnek* a bemutatóját, amelyet *Z. Bárdi Gabi* gyöngékedése miatt már két ízben el kellett halasztani. Reménylik, hogy a művészön egészsége a bemutató napjára teljesen helyreáll s így *A modell* végre a lámpák elébe kerülhet. A több szerepeket *Z. Bárdi Gabi*, *Keresztényi Sarolta*, *Bojár Teruska*, *Németh, Kovács, Kenedik* és *Ujvári* játszzák.

A Pálmay-esték jövedelme. A *Népszínház*-ban lezajlott *Pálmay*-bucsuesték jövedelméről érdekes kis szám-statisztikát ad közre a *Magyar Színház* oimű színházi újság holnapi, vasárnapi száma. *Pálmay Ilka* kilenceszer lépett föl a *Népszínház*-ban s a kilenc előadás jövedelmezősége a következő volt:

	Korona
Január 7-ikén (<i>Nebántsvirág</i>)	2968-80
„ 9-ikén (<i>Szép Heléna</i>)	2969—
„ 12-ikén (<i>Nebántsvirág</i>)	3012-80
„ 15-ikén (<i>Szép Heléna</i>)	2855-40
„ 16-ikán (<i>Nebántsvirág</i>)	2805-20
„ 18-ikán „	2805-80
„ 21-ikén „	2773-20
„ 23-ikán (<i>Szép Heléna</i>)	2811-60
„ 24-ikén (<i>Nebántsvirág</i>)	2996-60

A kilenc este tehát összesen 26.086 korona 40 fillér, ami esténként 2898²/3 korona 45 fillér átlagnak felel meg. A *Magyar Színház* szerint, ez a legmagasabb átlagjövedelem, amit az utóbbi években a *Népszínház* elért.

A betiltott operett. Megirtuk, hogy a *bécsi* cenzura betiltotta *A nők paradicsoma* című operett előadását. Időközben a cenzura meggondolta magát és az operett a legközelebbi napokban előadásra kerül az *An der Wien*-színházban.

Az Uránia-Színház újdonsága. Az *Uránia-Színház*-ban február első hetében lesz új. *Hegedűs Sándor* Amerika című darabjának bemutatása. A három részből álló tanulmány New-Yorkot, az amerikai nagy gyári városokat és többek közt Kaliforniát öleli fel, nagy vonásokban esetleves azt a legsajátosabb világrészét földünknek, hova egész Európa tekintete van állandóan rászegedve. Alig van család, melynek valamelyik tagja ne élne a tengerentúli földrészen s az évről-évre növekvő statisztikai szám, mely a kivándorlásról adatokat nyújt, szintelen aktualissá tesz a dollárt, a yankeét, a híres felhőkarcoló birodalmát. Az *Uránia* igazgatósága a legmesszebb menő áldozatokkal igyekszik az érdekes darabot kiállítani. Csaknem egy tucat amerikai mozgólénykép, a yanke-világ legmegkapóbb jelenetét örökítve meg, gazdagítja a látványos darabot. Különösen érdekesek lesznek a *Kakasviadal*, a *Box-versenyek*, a *Newyorki utcák* és a vadon Nyugat prairijéről felvett mozgóképek. A négytáncos képeihez az *Uránia* zenekara eredeti néger dalokat fog játszani, amelyeket a dél-virginiai néger zeneköltő, *Harry Dream*, Amerika jelenleg leghíresebb naturalista zeneköltője, írt. A darab bemutató előadásán a szerző személyesen fog felolvasni.

Daudet Alfonz Kápolnája. *Daudet* Alfonz, a három évvel ezelőtt elhunyt nagy francia regényíró, élete utolsó napjaiban is még *Leon Hennequin*-nel együtt dolgozott *A kápolna* (*La petite Paroisse*) című regényének a dramatizálásán. A darab, amely a világhírű szerző halálával csaknem feledésbe ment már, tegnapielőtt került bemutatásra a párisi *Antoine-színház*-ban. (Eredetileg a *Gymnasenak* volt színya.) A közönség nagyon mérsékelt tetszéssel fogadta a darabot.

Színházak műsora. Nemzeti Színház. Hétfőn: *Himfy dalai*. Keddén: *A kaméliás hölgy*. Szerdán: *Hőfeherke*. Csütörtökön: *A bölcső*. A *Medea*. Pénteken: *A dolovai nábob leánya*. Szombaton délután: *Rosenkrantz és Gildenstern*. Este: *Az ember tragédiája*. Vasárnap délután: *Velencei kalmár*. Este: *Hőfeherke*.

M. kir. Operaház. Hétfőn: Nincs előadás. Keddén: *Hoffmann meséi*. Szerdán: Nincs előadás. Csütörtökön: *Sarolta* (P. Bianchi Bianka cs. és kir. kamaranékesnő vendégfelléptével). Pénteken: Nincs előadás. Szombaton: *Észak csillaga*. Vasárnap: *Hoffmann meséi*.

Várszínház. Csütörtökön: *Medea*. Pénteken: *Rablélek* (elsőszőr). Szombaton: *Rablélek* (másodsőr). **Vigszínház.** Hétfőn: *A titkos rendőr*. Keddén: *A titkos rendőr*. Szerdán: *A titkos rendőr*. Csütörtökön: *A titkos rendőr*. Pénteken: *A titkos rendőr*. Szombaton délután: *Coralie és Társa*. Este: *A titkos rendőr*. Vasárnap délután: *A feleségem nem síkkes*. Este: *A titkos rendőr*.

Népszínház. Vasárnap délután: *A szökött katona*. Este: *Lili*. Hétfőn: *Napfogyatkozás*. Keddén: *San-Toy*. Szerdán: *Nebántsvirág* (századszor). Csütörtökön: *San-Toy*. Pénteken: *A modell* (elsőszőr). Szombaton délután: *A sárga csikó*. Este: *A modell* (másodsőr). Vasárnap délután: *Az ingyenlők*. Este: *A modell* (harmadszor).

Magyar Színház. Hétfőn: *A postás fia*. Keddén: *A postás fia*. Szerdán: *A postás fia*. Csütörtökön: *A postás fia*. Pénteken: *A postás fia*. Szombaton délután: *A Gésák*. Este: *A postás fia*. Vasárnap délután: *A mikádó*. Este: *A postás fia*.

Új zeneművek. (*Bárd Ferenc* és *Testvére* zeneműkereskedéséből) *Kossuth Lajos*-utca 4. sz. és *Andrássy-ut* 42. sz.) *Grieg* 5 dal operett 69. 240 K. *Bokor*: *Napfogyatkozás* operett teljes zenéje 3 fűzetben zongorára szöveggel fűzetként 3 K. *Dolly*. Halton betét-dala a *San-Toy*-ból, *Mader*: *Primadonnák* operett 2 fűzet ének- és zongorára. *Postás fia*, *San-Toy*, *Cireus Girl*, *Kis szökevény*, *Gésák*, *Mikádó*, *A Modell*, *Görög rabszolga*, *New-York szépe* operettek teljes zongorakivonata, egyenként 6 K. *Monte Christo* keringő, *A hullámok felett* keringő, *Ziehrer*: *Landstreicher* keringő, *Ertl* polpourri (*Musikal-Moment*-autnahmen), *Legszébb magyar nóták* V. folyam 14. és 15. szám, *Miért vagy másé angol dal* magyar és német szöveggel, *Dientzl*: *Néger* (kacagó dal), *Du mein Girl* (magyar szöveggel), *Márkus Jenő*: 1901. jogász keringő.

A Sarolta a Telefon Hírmondóban. Ma este előfizetőink szórakoztatására a *Telefon Hírmondó* a magyar királyi Operaház előadását fogja közvetíteni. Színekerül a *Sarolta*, *Erkel* Ferenc vig operája. Az előadásnak értékesége lesz, hogy a címszerepet ezuttal is *Polinini Bianchi* Bianca asszony éneki. Az operaközvetítés után 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az *Émke* kávéházból közvetít a *Telefon Hírmondó*.

C s ő d.

Párisban azok a színházak, amelyek csak operetteket adtak, sorra bukának. Most egyetlenegy színházban sem játszanak operettet.

SZEF EPLÖK:

Lili Styr Jankó
Denise de Flavigny Simone
Clairette Offenbach.
Szép Heléna
Színhely: Páris. Idő: jelenkor.

Lili:

Emlékeinket feljuttini,
Ó háládatlan, rossz dolog,
Mert sírom kéne, egyre sírn!
Ha szép multamra gondolok.
Hogy innepeltek estről-estre . . .
És mostan hogy felejtetek!
S amit az ember elfelejtett,
Ah! Mintha nem is történt volna meg!

Denise de Flavigny:

Igaz, apácának születtem
És hitvárosom az érnő . . .
De ime, hogy megőregedtem
Már senkinek se kellek én.
Janit, Jucit elfeledték
A dohos lomtárba teték . . .
Hajh!
Kevés már a vig legény;

Clairette:

Szegény anyám, ha tudta volna
A derék, jó Angot anyó,
Rá szivem most kedvel gondolna,
S nem én dalolnám ezt: na nő!
Csödbbe jutott az operett,
És engem senkikem szeret,
Ó én szegény Clairette!

Heléna:

Venus anyám!
Minek is van érnő
S ha van, hát mért nem örök
Az operett terén?

Styr:

Voltam vig legény hajdanában
Sok sikerem volt, esküszöm
De most e szomorú világban
Az enyészettel küzködöm.
Óh jaj! Óh jaj! Óh jaj!

Voltam alak egy operettben
Volt sok dicsőró kritikám,
De most hogy im' megőregedtem,
Csak üres padszor néz réám.
Óh jaj! Óh jaj! Óh jaj!

Simone:

Megváltozott a világ
Mind hiába, mind hiába!
Nem járnak már mostanába'
A tiszt urak a zárdába!

Megváltozott a világ
A tiszt urak másutt járnak,
S kapujának a színháznak
Az apácák várnak, várnak . . .

Összes:

Üres a Variété,
A Nouveautés, Galté
És ó Folies-Dramatiques
Bened üresség lakik,
És ti többi szép színházak,
Sosem láttok több telt házat!

Heléna:

Az operettnek vége lett . . .
Isten hozzád operett!

Offenbach (szomoruan megfordul a sírjában).

(Függöny)

Pont.

MŰVÉSZET.

Erzsébet királyné szobra Aradon. A kegyeletes aradiak szobrot emelnek *Erzsébet* királynénak s e célből gyűjtést kezdtek az egész vármegyében. Szívesen áldoznak e kegyeletes céla Arad lakosai, a nagy királyné kultusza a népesség minden rétegében elevenen él. Kedves és utánzásra méltó példát adott.

egy aradi iparos ember. *Huszerl* Manó, aki a maga keze munkájával akarja a kegyelet adóját leróni. *Huszerl*, aki bádógos-mester, ötven gyűjtőperselyt készített s ajánlott fel az Erzsébet-szobor-bizottságnak. A perselyeket nyilvános helyeken fogják tartani, hogy a legszegényebbek is legalább egy-két fillérrel járulhassanak hozzá a szobormű költségeihez.

□ **Előzetes Szana Tamásnak.** Számos művész aláírásával ma a következő levelet kapta *Szana* Tamás:

Mi alulírott magyar képzőművészek mély szimpátiáknak és tiszteletünknek adunk kifejezést On iránt abból az alkalomból, hogy a nyilvánosság előtt oly méltatlan módon meghurcoltatott. Az ön eddig szerzett érdemeit ilyen támadás be nem szennyezheti s előttünk még mindig az a tiszteletreméltó kritikus áll, aki a multakban sokkal több érdemet szerzett hazai művészetünk terjesztése és megszerzetése körül, semmint hogy azt az ön írói tisztessége ellen irányult megválogatlan támadások egyszerre romba dőlthessék.

□ **Művészek közgyűlése.** A Magyar Képzőművészek Egyesülete ma este 6 órakor ülést tartott *Zala* György elnöklésével. A napirend első pontja a magyar képzőművészek tiszteletnyilvánítása volt *Szana* Tamás iránt. *Zala* György kifejti, hogy ezzel is elégtelt akarnak nyújtani *Szana*nak, aki egész irodalmi működését a magyar képzőművészetnek szentelte. *Csók* István felszólalása után azt határozták, hogy az egyesület kebelén kívül szerkesztett szimpatikus nyilatkozatot küldenek *Szana*nak. A napirend második pontja a Képzőművészek Egyesülete és a Nemzeti Szalon közti viszony tisztázása. *Ujváry* Ignác a következő indítványt terjeszti elő:

1. Mondja ki az egyesület, hogy: Mindazonkat az aláírási íveket, amik bármiféle okból, bármiféle kötelezettséggel köröttek és aláíratok, — megsemmisítik. Mindenki az aláírásával evállalt kötelezettség alól felmentetik. Azután foglajon állást mindenki abban a táborban, mely művészi elveinek megfelel. Mondja ki az egyesület, hogy az egyesületi tagsággal nem tartja összeférhetőnek azon művészek állásfoglalását, kik a Nemzeti Szalonnak tagjai s annak kiállításait műveikkel támogatják. Azok a magyar művészek, illetve egyesületi tagok, akik a Nemzeti Szalon kiállításain részt vesznek, az egyesület kebeléből kilépnek tekintetnek és nevük a tagok sorából töröltiltik.

Kacziány Ödön felszólal az ellen, hogy a művészeket kényszerítsék arra, hogy pártokra szakadjanak és erkölcsi kényszer alá hajtsák. Különbön is ez ellenkezik az alapszabályokkal.

Thorma János nem tartja megengedhetőnek, hogy erkölcsi kényszer gyakoroljanak egy művészre. A Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak külön-külön megvan ez a joga, hogy a saját helyiségeikben azokkal a művészekkel rendezzék a kiállításait, akikkel nekik tetszik.

Bihari Sándor indítványozza, hogy a kérdést vegyék le a napirendről.

Ujváry Ignác azt mondja, hogy igenis tisztázni kell a helyzetet. Valjón mindenki szint: *Hock*hoz csatlakozik-e, vagy a Műcsarnok kebelében működő egyesülethez?

László Fülöp károsnak tartja a Szalonnak azt az eljárását, hogy a vidéki közönség fejletlen ízlését alacsonyabb nivóju művekkel tévutra tereljük. *Hock* János szuverenül rendelkezik a saját meggyőződése szerint a Szalon kiállításával és olyan képet csempeszt be a mulkori kiállításba is, amelyet a jury el nem fogadott. *Hock* el kell látogatni a Szalonból.

Vastagh György is helyteleníti a Szalon irányát. *László* Fülöp azt mondja, hogy *Hock* proletariátust nevelt.

Zala György utal arra, hogy *Ujváry* indítványa alapszabály-változtatást kíván és ez a rendkívüli közgyűlés dolga. Fölveti a kérdést, hogy akarja-e a választmány, hogy a kérdéssel rendkívüli közgyűlés foglalkozzék?

Bihari Sándor azt mondja, hogy *Hock*ot csak úgy lehet megbuktatni, ha minden művész beiratkozik a Szalonba és a legközelebbi közgyűlésen kibuktatják onnan *Hock*ot és akkor a Szalon működése is helyes irányban terelődik. (Helyeslés.)

Az egyesület elhatározza, hogy a tárgyat rendkívüli közgyűlés elé viszik.

Ezzel az ülést véget ért.

□ **A szigetvári Zrínyi szobor.** A szigetvári Zrínyi-szobor ügyében Szigetvárot a napokban gyűlést tartott a bizottság s kérelmet intézett Somogyvármegyehez, hogy a Zrínyi-szobor ügyét tegye a vármegye saját ügyévé és vegye meg 20.000 koronáért *Róna* József szobrásztól a király által a főváros számára megrendelt szobrot s állítsa azt fel Zrínyi hősies halálának színhelyén. A költségek fedezete a vármegye adományán kívül közgyűjtésből telnek ki.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Összes ülés az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia e hónap 28-án, hétfőn délután összes ülést tart, amikor is 1901. évi költségvetését fogja tárgyalni.

○ **Új Idők.** Az angol királyné életének számos érdekes és nevezetes mozzanatát mutatja be képekben az *Új Idők* e heti száma, valamint Böcklin festményei közül a legkiválóbbakat. Szöveg dolgában nemkülönbön jeleskedik ez a szám. Herceg Ferenc regényének folytatását hozza, novellát Malonyay Dezsőtől és Gárdonyi Gézától, verset Endrédi Sándortól és Bárd Miklóstól, művészi cikket Lyka Károlytól, azonfelül számos érdekes apróságot a Mindenféle rovatban.

○ **A Vasárnapi Újság** január 27-iki száma 28 képpel jelent meg, melyek mind Viktória angol királynőre és az új angol királyra vonatkoznak. Cikkei közül fölemlítjük a következőket: Viktória angol királynő, Schöpfung Aladártól. Az angol királynőről, írta Baráth Ferenc. VII. Eduárd. Az angol királynő halála. stb. — Regénytár: Jókai Mór. „A szentandrási bíró fia” című elbeszéléseinek folytatását közli (Linck Lajos rajzaival) és „Lovagló-mester” című amerikai elbeszélés folytatását (az eredeti amerikai kiadás illusztrációival). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyreveg, stb. rendes heti rovatok. A *Vasárnapi Újság* előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Újdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, félévre 2 korona 80 fillér.

FARSANG.

○ **A Bölcsőde-bál.** A legjótékonyabb célu elit-bálok egyike, a Bölcsőde-bál, február 5-én lesz a *Royal* termeiben. A bálányai tisztet a következő hölgyek vállalták el: Gróf Apponyi Lajosné, Blaskovich Elemérné, Bíró Árminné, Farnady Elemérné, Gaál Jenőné, Hegedűs Sándorné, Horich Károlyné, Haggenmacher Arpádné, Özvegy gróf Kornis Miklósné, gróf Károlyi Sándorné, gróf Károlyi Viktorné, Könyg Gyuláné, Kempes Mihályné, herceg Lobkowitz Rezsőné, Luczenbacher Pálné, Miklós Ödönné, Münnich Aurélné, Plész Sándorné, Polyák Béláné, gróf Pallavicini Edéné, báró Révay Gyuláné, Széll Kálmánné, gróf Szapáry Pálné, Stephani Ervinné, Sombory Lajosné, Szaeczi Györgyné, dr. Tauffer Vilmosné, gróf Wenkheim Frigyesné, gróf Zselénszky Róbertné és gróf Zichy Jakabné.

○ **A Vasuti és Hajózási Klub** ma sikerült felolvasó estét rendezett. Dr. Szabolcsy Antal *A vasutasok szerelme, kvalifikációja és sok más egyébről* címmel ötletes fölolvastást tartott, amelynek befejeztével lelkesen tapsolt a közönség. Ezután társasvacsera volt, utána pedig táncmulatság. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Balog Benőné, Beck Henrikné, Brunaer Dávidné, Dömötör Vilmosné, Erényi Albertné, Fischer Györgyné, Fogel Emilné, dr. Gerle Sámuelné, Gaál Ignácné, Georgovich Pálné, Gróf Henrikné, Gervay Ödöné, Góth Edéné, Haas Ernőné, Hanusz Józsefné, Hauser Jánosné, Havas Mórné, Kajári Lászlóné, Kajári Sámuelné, dr. Krausz Jakabné, özv. Máriaffy Józsefné, Márkus Ignácné, Marsovszky Lászlóné, Nagel Rezsőné, Neumann Viktorné, Perényi Sándorné, Péter Gusztávné, Pozsonyi Józsefné, Róna Fülöpné, Rózsahegy Lászlóné, H. Schuller Adolfné, Steiner Regina, Stöckler Henrikné, Strowsky Lajosné, Szabó Jakabné, dr. Szabolcsy Antalné, Szamek Nándorné, Szendey Richárdné, dr. Szerbak Elekné, dr. Szerényi Béláné, Szűcs Sándorné, Váll Ignácné, Várnay Emilné, Wachtel Károlyné.

Lányok: Balog Janka, Balog Szidónia, Beck Janka, Beck Matild, Dömötör Ilonka, Dömötör Rózi, Engel Elza, Engel Margit, Gerő Róza, Gerő Szerafin, Góth Emma, Góth Szidi, Grössinger Irma, Hanuss Amália, Hanuss Berta, Hauser Stefánia, Jung Rózi, Kaukik Agótha, Marsovszky Ilona, Nágel Jung, Neumann Nóra, Péter Elvira, Schauschel Janka, Steiner Etelka, Szabó Irén, Szabó Margit, Szamek Etelka, Szamek Sarolta, Szentkirályi Ilona, Szerényi Kornél.

○ **Kereskedelmi utazók entélye.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete ma este sikerült hangversenyt rendezett, melynek műsorából ki kell emelni *Inkey* Gizella kisasszonynak gyönyörűen előadott dalait, *Németh* Józsefnek, a Népszínház kitűnő komikusának a *Modelből* előlegezett kuplét, *Bartók*-*Goldmark* Kornéliának és *Goldmark* Sándor ur együttes hegedűjátékát és *Kardos* Andor szavallatát. Legnagyobb hatása annak az elmes monológnak volt, melyet *Beer* Béla írt és *Kürthy* Margit kisasszony adott elő és melynek keretében a temperamentumos fiatal színésznő egy egész hangverseny-programot egymaga elszavalt, elhedgezett, élelmet, éltancolt. *Palotay* Gyula pompás baritonját. de a változatos műsorok minden egyes számát zajosn megtapsolta a nagyszámú közönség. Hangverseny után társasvacsera s utána hajnalig tartó tánc volt.

○ **Az inségek javára.** A nagy jótékonyági hangverseny és bál iránt, amelyet február 14-én a Vigadó összes termeiben rendeznek, nagy az érdeklődés. A százas bizottságnak *Halmos* János polgármester dis. elnökön kívül az estély védnökéül *Ha*mos Jánosné sikerült megnyernie. A közreműködő művészek: Márkus Emília, Szalgyi Arabella, Hegedűs Gyula és Bendiner Nándoron kívül a művészvilág számos kitűnőse jeleztette be, hogy tekintettel a nemes célra, hajlandók közreműködni.

○ **Tűzoltók bálja.** A budapesti önkéntes tűzoltó testület bálja, mely február 9-én lesz a terézvárosi kaszinóban, egyike lesz a farsang legsikerültebb mulatságainak. *Sándor* Pál diszelnök, továbbá a tűzoltók parancsnoksága mindent elkövet a bál érdekében, melyen a bálányai tisztet *Boros* Sománé urnó tölti be. A bálra küldöttésg hirtve meg *Márkus* főpolgármestert, *Rudnay* főkapitányt, *Rohoney* téparancsnokot s a főváros vezérőlt embereit, akik kilátásba helyezték megjelenésüket.

○ **Vasutas céso.** Így nevezik az *amini* vasuti hivatalnokok február 2-ikára kitűzött mulatságukat, amelynek a jövedelméből az idegen ajku gyermekek magyar nyelven való haladását fogják egy-egy arannyal jutalmazni. A nemes célra alapítványt tesznek a vasutasok, akik mulatozásaik közben is komoly célokat szolgálnak.

○ **Művészet.** A *Kolner* Zsigmond és *Deusch* Sámuel védnöksége alatt álló pesti izr. *Cheva*-*Kadisa* és a hozzájuk tartozó intézetek alkalmazottainak nyugdíjintézte javára, február hó 16-án, a Vigadó termeiben művésztőllyvel egybekötött táncvigalmat rendeznek. A hangversenyek kö:remüköndök: *Sántó* Ella, *Kelen* Ida, *Ney* Dávid, *Bürger* Zsigmond *Arányi* Dezső, *Déli* Emma, *Tollagi* Adófi, *Schweida* Rezső és *Kaposi* Józsa.

○ **A tisztviselőtelepi Kaszinó bálja.** Szombaton tartotta a tisztviselőtelepi Kaszinó első farsangi mulatságát, amely lényesen sikerült. Jelen voltak:

Asszonyok: Párvy Ivánné, Butlay Imréné dr. Schmidt Atiláné, Rekenye Józsefné, dr. Kerékgyártó Elekné, Literáty Gyuláné (ibolya), Lung Györgyné, Besze Jánosné, dr. Kaiser Károlyné, dr. Batlay Akosné, Wenisch Károlyné, Baló Lajosné, Tokár Józsefné, Fehérváry Istvánné, Marénits Jánosné, Szűts Gyuláné, dr. Szajts Lászlóné, Istóczy Gyzőné, Orincsay Lászlóné, Szendrey Károlyné, Beesinszky Edéné.

Lányok: Istóczy Hermin (spartai nő), Istóczy Matild, Istóczy Rózsika (tél), Gaál Margitka (margaréta), Battay Bözsi (gyümölcsárúsnő), Bene Etus (Dirktoire), Körösmagyar Margit (Jum-Jum), Baló Mici (tengerész), Baló Coci (piroska), Fehérváry Pisti (százszorszép), Lumpert Micoke (kertészlány), Lung Józsa (kertészleány), Szemmek Mariska (szlav urnó), Wenisch Ella (eseresznye), Prihrand Irénke (vad-rózsza), Rekenye Mariska (aranyos), Kerékgyártó Irénke (drótoztót), Kerékgyártó Margitka (Pierrette), Halász Vilma (tengerész), Kucsera Ida (ibolya), Orincsay Margit (cipányleány), Szendrey Irénke (melelejt), Hieronymi Jojan (pillangó), Mauritz Vilgy (boer-leány), Kelecsényi Piroska (szeres), Baesinszky Paula (6-német).

○ **A kenyérbál.** A jövő hónap 12-én megtartandó kenyérbálra nagyban folynak az előkészületek. A város a Vigadó összes termeit ingyenesen engedte át a jótékonycegu mulatság céljaira, a gáztársulat pedig azon az estén díjtalanul fogja szolgáltatni a világítást. A rendező-bizottság minden lehetőt elkövet arra nézve, hogy a mulatság minél lényesebben sikerüljön és jövedelmezőse is, a jótékony cél tekintve, minél nagyobb legyen.

SPORT.

○ **Pannonia evezős-klub** címen új evezős egyesület alakult ma, illetleg e név alatt fog ezután a Magyar Athletikai-Club kebeléből kivált evezős osztály tovább működni teljesen függetlenül a MAC-tól. Az alapszabályok megalkotása után megválasztották a tisztikart, amely a következőképp alakult meg. Elnökö: Gróf *Károlyi* Mihály, aki az alakuló közgyűlést is vezette; igazgató: *Gerenday* Béla; igazgató helyettes: *Martin* István, titkár: *dr. Záborszky* István, jegyzőkö: *Fackh* József és *Ottlik* Tihámér, művezetők: *Raics* Lajos és *Kortsák* Ferenc, szertáros: *Kosztis* Szilárd, pénztáros: ifj. *Szenes* Ede, ellenőr: *Krausz* István, gazda: *Farkas* László. Választmányi tagok: *Abrai* Zoltán, *Grum* István, *Jolland* A. B., *Manno* Leó, *Moccsary* Rezső, *Molnár* Béla, dr. *Portelek* László, *László*, *Schmidt* Rikárd. Számvizsgálók: *Develák* Károly, *Hoffmann* Károly, ifj. *Mács* János. A tagok száma 71. Az alakuló közgyűlés után a Sas körben társas vacsera volt, ahol számos küszöntőt mondtak a jelenvolt elnökre s a klub további fölvirágzására.

○ **A budapesti korcsolyázó egyesület** választmánya 25-én tartott ülését adta át az egyesület érdemes elnökének, dr. *Bushach* Péter azt az emlékérmét, melyet előző működésének 25 éves jubileuma emlékére veretett. *Zsigmond* Gyéza igazgató szép szavakba méltatta az érdemeket, melyeket a jubiliás az egyesület fölvirágztatása körül szerzett. *Bushach* meghatva mondott köszönetet a kitüntetésért A választmány ezután elhatározta, hogy a január 27-én tartandó nemzetközi versenyek alkalmával a csarnokot díszesen felkészítik és kivilágítatja, naponként délután 2-1/2-ig megengedi a jégpályán a játékok, hogy két egy-let csapatot bemutatván a külföldön oly népszerűvé vált jég-hockey játékok, végül, a jelenleg legjobb korcsolyázó párt, *Seibert* Viktort és nejét a közönség szórakoztatására felléptet.

○ **Gróf Batthyány Elemér versenystállója.** A régebben mindig szerencsés számaszaga dressznék talán nagyobb szerencsége lehet az idén, mint volt az utolsó pár évben. A most közzétett training-listában a Batthyány-istálló néhány olyan crackjét találjuk, melyekről nem hiába keringenek jó hírek: ilyen *Ormond* az idei derby-crack, mely hír szerint jobb *Mindignél* és *Ganachenál*; a kétévesek sorában pedig ott találjuk *Mindig* testvérét *Mad Girl*-t, amely egyike

a legszebb pedigréknek. A *Gaga-Muking* csikót alagi beavatottak igen kifejtettek mondják s hír szerint már tavasszal pályára hozzák. Ormód első futása a Királyudvarban lesz.

Avar II. Sok galibát csinált az ősszel Blaskovich Ernő derék gátlova. *Avar II.*, melynek egy gyanus futásáért Frank *Hesp* jockeyt eltiltották a lovalástól. Híre járt akkoriban, hogy a pulolás a rákosi gátversenyre való tekintettel történt volna, ami most a "rákosi" közlekedése idején aktualitással kezd bírní. Ugy értesülünk azonban, hogy *Avar II.*-t, éppen a kellemetlen affair miatt nem is nevezik a nagy gátversenyre, hanem az alagi nagy akadályversenyben indítják.

Téli fogadások. Talán a rossz közgazdasági helyzet az oka, hogy olyan nehezen élünk a fogadási piac az idei klasszikus versenyekre, de annyi bizonyos, hogy a bookmakerek listája még sohasem volt január végén olyan kezdetleges stádiumban, mint most. Az egész változás, ami az utolsó hetekben történt, az, hogy *Marathon* a Királydíj-favoritja 6-ról 7:1-re esett vissza s így most harmadmagával, *Attilával* és *Ezermesterrel* együtt favorit a nagy versenyre. A derby-listán *Dante* kezd kissé rövidülni, de még mindig 10-en áll, míg *Booky* esik visszafelé. Érdekes, hogy a Derbyre, kivéve a hamis favoritot, *Carrasco*-t, mely haton áll, bármelyik lóra lehet még mindig 8-10 szerezés pénz karnyi, ami bizonyára nem azt jelenti, hogy a bookmakereknek sok a kidobni való pénzüik, hanem inkább azt, hogy a fogadások nem igen akarnak nagyobb arányokban megindulni. Egyik oka ennek az is, hogy a sok amerikai jockey miatt nem mernek még az emberek fogadni, amíg ki nem ismerik őket. Méskülben a Trial stakesre 6:1. a nagy alagi akadályversenyre 6:1, a Przedzweit handicapre 14:1 a kínálat.

Nyilttér.

Vérgyógyítás

HEMOPÁTIA.

Ezen új eredeti gyógymód bámulatos sikerrel lesz alkalmazva közhvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bürbajknánál. Biztos védelem szélhűtés és elmevarázslat ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének
Dr. Kovács J. egyet. orvosának (hemopatia) rendelt. intézete van
 Budapest, V., Váci-körút 15. sz. alatt.
 Rendelés naponta 9-1 és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol.
 Betegeket intézésén kívül is közeli. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **A gróf ur és kedvese.** A zürichi törvény-szék ma táviratban tudatta a budapesti büntetőtörvény-székkel, hogy *Ráday* András grófot és állítólagos nejét *Terényi* Irmát letartóztatta. A büns szerelmes pár szökéséről annak idején bőségesen beszámoltak az újságok. Szökésük után jóideig Párisban tartózkodtak s gyönyörködtek a kiállítás remekeiben. A Portugál-jogadában laktak, honnan egy esomó adósság hátrahagyásával megszöktek. Mielőtt Párisból elutáltak volna, megcsalták *Kopf* Fülöp odavalló fodrászt. *Terényi* Irma azt hazudta neki, hogy tizezer frankja van az osztrák-magyar konzulátusnál, de nem kaphatja meg a pénzt a míg nem igazolja, hogy törvényes felesége a grófnak. Erre is megvannak már a bizonyítékai, de az ügyvédnek szabhetven frankot kell fizetnie a közbenjárásáért. Arra kérte tehát az udvari fodrászt, hogy segítsen rajta ezzel a csekélységgel, adjon neki százhetven frankot kölcsön. A fodrász lépre ment, átadta a pénzt a grófnak s attól fogva nem volt többé hozzá szerencséje. Ugy értesült, hogy a kalandorok visszatértek Magyarországra s a rendőrség révén megette ellenük a följelentést a budapesti büntető törvény-széknel, mely gróf *Ráday* Andrásnak és *Terényi* Irmának a körözését rendelte el. Ma Zürichből érkezett róluk hír. Az odavalló törvény-szék táviratban értesítette a budapesti büntető törvény-székkel, hogy gróf *Ráday* András letartóztatta. A gróf és neje, ugymond a távirat, 8000 frank ára finom perzsa szőnyeget csalt ki *Geisenberger* Miksa zürichi kereskedőtől, aki megette ellenük a följelentést. A zürichi törvény-szék végül kérdezi, vajon a budapesti törvény-szék végül kéri-e rá a budapesti törvény-szék már válaszlát a táviratra s azt az óhaját tejezte ki, hogy *Terényi* Irmát is

küldjék vissza a hazájába, mert a törvény-széknek mindkettőn több rendbeli keresni valója van.

§§ **Az ötödik lépés.** A budapesti törvény-szék ma egy évi börtömben ítélte *Kubik* Károly szabólegényt, aki tavaly december 22-én Marton Dezső pénzügyi titkár palotai-ültekn két szegény napszámos lakásába tört s onnan hevenőt koronát ellopott. A tolvajlást észrevette a telek gazdája s maga fogta el a tolvajt. *Kubik* Károly négyezer ült már lopásért s így a mai tárgyaláson nagy gyakorlattal tagadott, sőt még azt is kijelentette, hogy sohasem volt még a fővárosban. A bíróság ítélete ellen végül felebbezett.

TÁVIRATOK.

Bécs, január 26. Az *Osztrák Omnibusz-Társaság* ma tartott rendes közgyűlésén hosszabb vita után elhatározták, hogy likvidál. Ennek oka az, hogy kevesen használták Bécsben az omnibusz-kocsikat. A társaság öt év óta áll fenn.

Homburg vor der Höhe, január 26. Augusztia Viktória császárné ma délután meglátogatta Frigyes császárnét. Két óra hosszat időzött ott, és azután visszatért Homburgba. Esti 8 órakor Augusztia Viktória császárné Potsdamba utazott.

Ajándék Sándor királynak.

Nis, január 26. A szkupstina mai ülésén egyhangulag elfogadták *Gimes* képviselőnek azt az indítványát, amely szerint a kormány felhatalmaztatik, hogy a szkupstina elé olyan törvényjavaslatot terjesszen, amelynek értelmében az állam tulajdonát képező *maidanepki* bányá dényugoti része a szerb népeknek a dinasztiahoz való ragaszkodása jeléül *Sándor király* tulajdonába menjen át.

Új enciklika.

Róma, január 26. A keresztény demokráciáról szóló pápai enciklika, melyet ma a bibornokok, nagykövetek és a pápai kuria főbb személyiségei közt szétosztottak, husz oldalas rőpirat alakjában jelent meg.

A pápa mindenekelőtt emlékeztet a két előző, a szociális kérdést tárgyzó enciklikára. A pápa nem találja helyesnek a „keresztény szocializmus” elnevezést. Egyébent a katolikusokra, akik a szociális kérdéssel foglalkoznak, a „keresztény demokráta” elnevezést alkalmazták. De ezt a megjelölést is néhanvan, mint helytelen megnevezést. A szent atya most el akarja osztani az e részben felmerült ellentéteket. Pontos megkülönböztetés kell tenni a szocializmus és a keresztény-demokrácia közt. Az előbbi csak az anyagi javakkal foglalkozik és a teljes egyenlőségre és a tulajdon közönségre törekszik. A keresztény-demokrácia ellenben tiszteli az isteni törvény elveit és midőn az anyagi bér javítására törekszik, szem előtt tartja a népek szellemi jólétét. Nem szabad éssz etéveszteni a keresztény-demokráciát a politikai demokráciával sem, mert az előbbinek fenn kell és lehet alánya, ugy mint az egyháznak a legkülönbözőbb kormányornák között is.

A katolikusoknak továbbra is a szociális kérdéseknek és a munkások sorsa javításának kell szentelni tevékenységüket. Az enciklika diéséri az alamszna-ozslást, melyet a szociálisok helytelenül sértőnek tartanak a szegényekre nevez. Keves jelentősége van annak, hogy a katolikusoknak a munkások érdekében kiejtett ezt a tevékenységüket katolikus szociális tevékenységnek vagy a keresztény demokrácia művének nevezik-e. Lényeges az, hogy a katolikusok egyetértésben járjanak el és tartsák fenn a törekvések és érzelmeik közönségét. Ezért sem az újágokban, sem a nyilvános testületekben nem szabad hiábaavalló és céltalan kérdéseket tárgyalni, hanem *vitalizációs helyett cselekedni* kell. Végül a pápa inti a katolikusokat, hogy az elvek által vezérelhesék magukat és azokat jól vessék emlékeztetésekre. Ez elveket oda kell vezetni, hogy a nép és a munkások mindent kerüljenek, aminek lázadó vagy forradalmi jellege van, hogy tiszteljenek tartsák mások jogait, tisztelettel viseltesse-nek munkaadóik iránt óvják meg higgadságukat és gyakorolják a vallást. Így a társadalmi béke mindenütt ismét fel fog virágozni.

Az enciklika 1901. január 13-áról van kelteve.

A kínai bonyodalom.

London, január 26. A Laffan-ügynökségnek táviratozzak Pekingből január 24-ikéről: A hatalmak követői ma tartott ülésükön aláírtak egy jegyzéket, melyet haladéktalanul átadtak a kínai megbízottaknak. E jegyzékben kijelentik, hogy a legutóbbi kínai jegyzékben nem értik az utolsó pontot, mely az európai csapatok visszavonásáról szól. Kínának ugyanis ígéreiteit tetteikkel kell valóra váltania, csak azután lehet szó a csapatok visszavonásáról. A következők éppen ama tisztviselőket nevezték ki, akiket okvetlenül meg kell büntetni, amikor az angol királyi halálhíre érkezett. Ennek következtében az ülés bizonytalan időre elnapolták. Eddig amaz öt tisztviselő nevét állapították meg, akiket halálbüntetéssel akarnak sújtani. Jusezin és Huang le ejelzetésében egyhangulag megállapodtak. Anglia, Németország és Franciaország azt követelik, hogy a december 27-iki jegyzékben felsorolt tisztviselőket mind kivégezzék.

Frankfurt, január 26. *Tien-sinből* jelentik a *Frankfurter Zeitung*nak, hogy *Engalics* orosz tábor-

nok elhagyta *Waldersee* táborát. Igazolja ez azt, hogy Oroszország a maga útján kíván haladni a kínai háborúval szemben elfoglalt álláspontját illetőleg.

Peking, január 26. Egy japán expedició tegnap *Pekingből* *Szamsze* indult. Egyelőre titokban tartják az expedició célját.

A délafrikai szabadságharc.

London, január 26. A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából 24-iki kelettel: Tegnap egy vonat indult Middelburg felé *Kitchenerrel* és több csapattal.

A vonat előtt járó páncélos gőzgépet Balmoral közelében dinamittal kisiklatták. Mikor a vonat nem sokára azután ugyanarra a helyre érkezett, sok boer bukkant föl és lövöldözni kezdett a vonatra. Az angol csapatok rögtön elfoglaltak egy szomszéd hadállást és az ellenséget vesztegességgel visszaverték. Az angoloknak nem volt veszteségük.

London, január 26. New-Yorkból jelentik, hogy az ottani boer-barátok *Eduárd király*hoz föliratolt intéztek, melyben fölkerítették, hogy kimélje a délafrikai köztársaságokat.

Fekváros, január 26. A boerok Fourteen-strem mellett *főrröbbitották a vasúti átjárót* és elvették egy katonai vonatot.

Fekváros, január 26. Husz nemrég toborzott rendőr e hó 21-én Devondaleban ellentállás nélkül megadta magát a boeroknak.

Kimberley, január 26. (Reuter.) A boerok ma reggel elvették egy tehervonatot, mely hadiszereket szállított az északra elhelyezett csapatoknak. A boerok eljogtak egy dublini vadászokból álló kis őrséget és azután lesből megtámadták a vonatot. Egy második vonat vezetője futni engedte a vonatot és sértetlenül visszaérkezett ide. Az elfoglalt vonat üldözésére csakhamar egy 200 főnyi gyalogságot vivő páncélos-vonatot indítottak utnak.

Meggyilkolt kormányzó.

Arlon, január 26. Orban de *Xivryt*, Luxemburg tartomány kormányzóját, ma reggel *Arlonban* meggyilkolták. A gyilkos azután öngyilkosságot követett el. A gyilkos neve *Schneider*, aki nemrég még *Xivry* hivatalában volt alkalmazva. De mert megőrült, elbocsátották és a brüsszeli öröklet házába csukatták. Időközben elméje megtisztult s az intézetből ma reggel szabadon bocsátották. *Schneider* azonnal a pályaudvarra hajtott, gyorsvonatra ült s pár óra múlva egykori főnöke előtt állt. Valamiféle kérréssel fordult hozzá, s mikor *Xivry* ezt megtagadta, *Schneider* revolvert rántott elő s rásütötte *Xivryre*, akit szíven talált a golyó. Ezután a gyilkos önmagát fűbe lötte.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 26. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Az európai piacokon emelkedtek az árfolyamok, moha Észak-Amerikából kedvezőtlen jelentések érkeztek. Berlinben mérsékelt javulást mutattak a gabonaneműk, az itteni piacon nyugodt volt az üzlet, sem az irányzat, sem az árak nem változtak. Jegyzettettek: Buza tavaszra 7.86, rozsa tavaszra 7.50, zab tavaszra 6.33, tengeri május-juniusra 5.28. Kévs volt a részvétel e héten a készárúk piacán. Eladtak: Mezőtúrról 77 1/2 kg. 7.70 k. Verebélről 76 kg. 7.25 k., Ballassa-Gyarmatról 50 kg. 7.35 k. A rozsa irányzata szilárd volt. Léváról 6.80 k., Félélygázáról 6.85 k. Pár fillérel emelkedett az árpa ára, ugyszintén a zab is Tengeri normális áron kelt el. Lisztből és kor-pából keveset adott el, e cikke nagy részvételenség mellett keltet el.

New York, január 26. (Termény-társad.) (Zárlat.) *Gyaprot:* New Yorkban helyben 10. 9/8 (10. 1/8). Januárra 9.43 (9.46). Áprilisra 9.29 (9.34). New-Orleansban helyben 9. 1/2 (9. 1/2). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 7.45 (7.45). Stand white Philadelphában 7.40 (7.40). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.17 (1.27). — *Zsír:* Western steam 7.70 (7.70). Robe és Brothers 7.95 (7.95). — *Tengeri irányzata* állandó. — Januárra 47. 1/4 (47. 1/2). Márciusra 46. 1/2 (46. —). Májusra 45. 1/2 (44. 1/2). — *Buza* irányzata igen szilárd. Píros ószi helyben 82. 1/4 (82. —). Januárra 81. 1/2 (81. —). Márciusra 81. 1/2 (81. 1/4). Májusra 81. 1/2 (81. 1/2). Juliusra 81. 1/2 (81. 1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2. 1/2 (2. 1/2). — *Káv:* zsír Rio 7. sz. 7. 1/2 (7. 1/2). Jan.-ra 5.40 (5.40). Márciusra 5.50 (5.50). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3. 1/2 (3. 1/2). — *On:* 26.92 (26.92). — *Réz:* 17. — (17. —). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 26. (Termény-társad.) (Zárlat.) *Buza* irányzata igen szilárd. Jan.-ra 75. 1/4 (74. 1/4). Májusra 77. 1/2 (77. —). *Tengeri irányzata* igen szilárd — Januárra 37. 1/2 (37. 1/4). — *Zsír:* Januárra 7.35 (7.32). Májusra 7.45 (7.42). — *Szalonna* short clear 7.37 (7.30). — *Sertésus:* Januárra 13.87 (14.87). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Fruszina. Budapest. A helyzet sokkal komolyabb, semhogy szerkesztői üzenetben úgy lehetne elbírálni, mint amennyi odaadást és körültekintést az ügy megérdemel. Mégis kettő osztrák levelének két részletét úgy, mintha az két egymástól egészen független kérdés volna. Hogy illik-e egy árva leánynak két testvéröccsével egy szobában laknia, ezt egy másik kérdéssel oldjuk meg. Illik-e szegénynek lenni? Aki erre szigorú nennel válaszol, annak a véleménye: nem számít. — Az, hogy ön árva és mint ilyen nincs senkije, akivel szíve titkát közölhetné és a kitölt utbaigazítást kérne s ennél fogva hozzánk fordul tanácsért, ez a legértékesebb kitévés mely ezt a mi rovatunkat mind ez ideig érte. Ezt a kitévést mi nyugtázzuk és köszönjük és ha abból az érzésből, amivel ezt mi megteszük, valami kis sugár vizsahat az ön szívére, úgy ezzel mi helyzetjavító képességünk ki van merítve. Legfőbb néhány figyelemzést esatolhatunk még hozzá. Korai lesz még, kedves nagyság, megtudakolni azt, hogy az a fiatal ember hogyan érez ön iránt. Korai két oknál fogva. Egyrészt mert az ismerést rövid, másrészt mert a gyász vége még messze van. Gondozza a kegyeletet, amelyet már ismer és várja be türelemmel annak az érzelmenek bontakozását, amelyet még nem ismer.

B. N. Arad. A Kisfaludy Társaság bíráló bizottságai február 6-án döntene a pályázatok ügyében és az eredményt a február 10-iki nagy-gyűlésen hirdetik ki. A *Bulyovszky Lilla*-féle lírai pályázatot is ebben az időpontban intézik el.

S. P. Szohodol. Most, hogy az ön levele a másik oldaláról is megvilágítja az előtűnik fölmerült kérdést, a leghatározottabban sajnáljuk, hogy a legbeszéltebb tanácsot adtuk ama fiatal hölgynek, aki éppen úgy megtisztelt minket bizalmával, mint ön. Tanácsunk tulajdonképpen vélemény volt, annak a véleménynek a kijelentése, hogy az a fiatal leány, aki levelezést folytat egy olyan fiatal emberrel, aki a lányos-házból ki van tiltva: illemsértést követ el saját maga ellen. Ha mi akkor tudjuk azt, amit az ön levele világosan és kételkedést nem tűrő formában bizonyít, ha tudjuk azt, hogy nem muló szeszélyről, hanem igaz és egész életre kiható szenvedélyről van szó önközött, vagy legalább is az ön részéről, akkor a másik félnek adott tanácsunkban az illemsértést hátréba szorítva, a szenvedély energiájára és előjogaira apellálunk volna. Ugy amint az ügyek ma állanak, csak egy tanácsot tartunk helyesnek. Azt üzenjük önnek fiatal ember, bizzik a jövőben, ne csüggedjen el és ragadjon meg minden alkalmat, hogy érzelmeinek tartósságát kétségtelemre tegye az előtt, akit körül rajzanak. Ha társaságban találkoznak udvaroljon bátran szíve hölgyének. Az udvarlás stádiumába akkor jut el a fiatal ember viselkedése — ezt ezért említjük meg, mert kérdésül fölveti, — mikor megkülönböztetett udvariasságot tanusít egy hölgy iránt és ehhez következetes marad. — A kompromittálásra vonatkozó aggodalmakat a szenvedélynek sötét gondjai közül merítte ön, erre tehát nem reflektálunk, ellenben határozottan tanácsoljuk, hogy a fényképet ne küldje vissza. Emelkült adott arcképet visszakérni tapintatlanság, visszaküldeni pedig gyöngeletenség.

F. M. Balásfalva. Szíves üdvözléssel viszonzok elismerő szavait. Ami pedig a dolog elintézését illeti, az nobilis és egyenes gondolkodásra vall. A végeredmény ime olyan, hogy szinte kedve telik az embernek az előzményekben is, mint ahogy örvend mindenki a verőfénynek, amely a nyári esőt követi. Becses és szép dokumentuma az ön írása a mi intencióink méltányolásának.

H. A. Budapest. A képességnek sokkal több jele nyilatkozik meg az ön dolgozatában, semhogy a szigorú mértékű óvakodnunk kellene. Az utca név, melyet neve alá írt, a legfőbb magyar költőre emlékeztet, Madáchra. Madách ugyanannyi papírosan, amennyin ön a bekopogtatóját megírta megírta volna az emberiség történetének három, négy vagy öt forduló pontját, valamennyit tömören, jellemzően, szíken mérve a szót, de annál bővebben a gondolatot. Az, ami az ön lelke előtt lebeg, kilorlatlan khaosz, abból előbb ki kell olvasztani az értéketlen anyagot és csak azután kezdődhet az értékelés.

K. Gy. Pécs. Legjobb esetben is riporterről lehet szó, de aligha riporterről. A két t-bhez miért ragaszkodik olyan makacsul? A fáraja közömbösetlen.

Szanatórium. Valamely orvos-kapacitáshoz kell fordulnia minél előbb.

Ha. Ahol az éjjeli zene még járja, ott szinte kötelező, hogy a megtisztelt hölgy világot gyújtson az ablakában. Gyujtsa meg hát bátran a gyertyát vagy a gyújtót, mert még megsértődhetnek az ön tisztelt. És egy gyufa megtakarításáért ez sok volna.

Léval előfizető fia. A *Liliumi* kérdéses kosztümjei a színészeti hagyomány szerint a következők: *Liliumi*: Galambszínű frakk pantalló; sárga, kivágott mellény; két frakk sárka éregombokkal; szürke cilinder. Ez a kosztümje mindvégig megmarad s csak mint pinérfü köt maga elé fehér kötényt.

Szellényi: Vedlett, nagy-kockás pantalló; oszok piros mellény és kopott Hunyady-spencer; kicsi-karimájú pörge kalap.

Gyuri: Szürke pantalló, csinos Hunyady-spencer és megfőelő mellény; előtte kötény.

Szilvai: Szürk fekete pantalló; nyakig gombos fekete mellény; fatermüder-gallér, körülcavart fekete selyem nyakkendővel; csaknem bokáig erős, végig gombolt fekete górcok; szárgyalléros sötétkék köpeny; fekete cilinder, hátul hosszan lecsüngő fekete fátvállal.

A nők rövid dereku empire ruhákat viselnek; kivéven *Erzsit* akinek magyarfalusi — de nem paraszt, hanem inkább fél urikosztümje van.

A darab zenéje sehol sem jelent meg, de a partitúra minden nevezetesebb vidéki színházgatónál meg van.

B. B. Marosvásárhely. Az Országos Iparegyesület (Uj-utca 4.), amely az iparpártolás mozgalmát megindította, a *Magyar Iparban* megemlékezett a jelentősebb cikkekről. Legjobb tehát, ha a Magyar Ipar tavalyi évfolyamát átmezi, amelyet Marosvásárhelyen is megkaphat a kereskedelmi és iparkamara titkárnál, Sz. Szabócs Péter urnál.

S. K. Baja és Bur-barát. Manapság nem lehet hozzáférközni a harcóló boerokhoz. Az egyetlen kikötő, amelyen át talán bemehetne Transvaalba, hogy mint önkéntes a boer csapatokhoz csatlakozzék, Lorenzo-Marquez. De ez is portugál birtok, Portugália pedig szigorúan megtartja a semlegességet s ha mint önkéntes jelentkeznek semmiesetre sem engedni meg a partraszállást. Arra, hogy a Fokváros felől közelítse meg a boerokat, még kevésbé lehet gondolni, mert ott az angolok az urak. Egyelőre tehát mondjon le arról a tervéről, hogy önkéntesnek beáll a boer hadseregbe, addig legalább, míg a boerok utat törnek maguknak a tengerhez.

Fortuna. 1. A jótékony célra föl kell áldozni a kicsinyen érzékenykedést és nem szabad afféretet teremteni minden apróságból. 2. Amennyiben napiót akar vezetni, ezzel nem késett el még. 3. Azokat a monogramokat gyári uton állítták elő.

Közelemet. Kik állnak szemközt egymással? ezt kellene tudnunk, hogy dönthessünk. Az ön kérdése így hangzik:

— Első vizitál, ha a vizitál ur az illető csaiados urnak tudomására hozza a napot és órát, amelyen hozzá akar menni vizitál, illik-e az illetőnek hazulról névnapra emenni? Szerintem nem illő a dolog, sőt bizonyos mérvű személyes sértés is található benne.

Kommentár kell ehhez a kérdéshez. Kit akart ön meglátogatni? Egy jó barátját ismerőset, főlebbvalót? Vagy nem vélelőn feledékenység jászott közbe? Sértésről ugyanis csak akkor lehet szó, ha szándékosság volt abban, hogy ön ne találja otthon azokat, akiket meg akart tisztelni a látogatásával. Ez pedig csak nem valószínű. Legjobb tehát barátságos módon megtudni, hogy miért ment ön hiába vizitál. A dolog komolyabb oldalával ráér a fölvilágosítás után is törődni.

152.049. Ha a bír arról szól, hogy a munkanélküliek a Pesti Hazai Takarékpénztár adományát csak a szakkörök révén akarták elfogadni. Az adományt azonban az előjárás mégis kiosztotta.

155.986. sz. előfizető. A *negyeds* Ballagi szótára szerint azt teszi: *hetyke, vátartás*. Sokan *meselkedő, hamiskos* értelemben is használják.

Egy olvasó. Bizony, hogy egy hölgyet magázunk, erre nem elegendő ok, hogy 6 kedveskedésből magázta a férfit. Ami a másik kérdésről illeti, ne legyen illemkönyvet „A társaság és udvarlás művészetét” — mint ön nevezi — nem illemkönyvből kell megtanulni.

B. H. Böhönye. Illik-e képes lapot váltania egy fiatalemberrel? Kérdés, ki az a fiatalember, rokona-e, régi barátja, vagy csak ismerős? Egyébként ezt a kérdést érdekesebb megvilágítani más oldalról, mi értelme van tulajdonképpen a képeslap-váltásnak. De ezt nem kérdezte, nem is akarjuk háborgatni tehát ártatlan kedvtelésében.

G. G. A Rabbi Akibának tulajdonított mondás így hangzik: „Semmi sem új a nap alatt.”

K. E. Irbány Jelekeztek mihamarabb a szolgabírórságnál mert különben megbüntetnek.

Szekely. Ha az illető lény visszautasította a tegeződés ajánlatát, bizonyára azért tette, mert érezte, hogy gyermekkori ismerősének nincs meg a tegeződéshez való joga. A haragja tehát megalapozott.

K. J. 1. Reménytelenül jelentem, renitens — ellenszél. Az idegen szó azonban ezuttal többet mond, mint a magyar. 2. Ujók (Andrássy-ut 10.) 3. Milyen tisztelt uram, kedves barátom, tisztelt barátom: — ezek közül válogathat. 4. Keresztnevének a bizalmas barátját szólíthatja. 5. Az üdvözlést illik viszonzni.

R. M. Szombathely. A közgyűlésről szóló előzetes jelentés meg fog jenni a hivatalos lapban.

Barna bakás. Abauj-Szántó. Ha nem akarja azt, hogy az a fiatalember továbbra is azt higgye, hogy ön szerelmes beléje, úgy ajánljuk a legszigorubb ragaszkodást a társadalmi illemnek elodagott szabályaihoz. Ő — a rokonság jogaimén — könyvet küldött önnek s ezt megköszönni illembeli tartozás. Ha ezt nagyság elmulasztja, éppen ez által fogja megerősíteni az önhitet tévhitében. Másképpen nem is lehetne megmagyarázni egy uri hölgy illemellenes viselkedését, csakis úgy, hogy el akar tükölni valamit, olyasmit, amit érez és éppen ezért követ olyan eljárás, amely az ő lényéhez nem illik, nem méltó hozzám.

D. L. K. Nagyvárád. Az anyagiakról szóló információ az információk több-kevesebb felelősséget vállalnak el. A kértzett vállalat megbízhatóságáról különben akármelyik biztos fölvilágosítást fog adni.

Sárka, A legyezőnyelvnek, a zsebkendőnyelvnek és a zinek jelentőségének sok a kodifikátora és valamennyi a tetszése szerint magyarázza a legyező, a zsebkendő és a zinek rebusait. Legjobb tehát ha a legkedvezőbb értelmezést fogadja el. Bizvást megteheti ezt, hiszen a völgyénekek küldte a piros rózsát.

Zanizza. Előképzettség kell, hogy szini iskolába fölvegyék. Tandíjmentes helyekhez csak kiváló talentum növekedék jutnak.

K. Gy. Marosvásárhely. Az illető kávéház vagy vendéglő eléig garanciát nyújthat a közérkölség követelményeinek.

K. 1901. A bécsi Bankverein foglalkozik azzal az üzletággal.

S. M. Beifeld József budapesti bankháza a kértzett részvényeket nem ismeri.

K. S. Budapest. A kértzett pályázatot a kassai *Kazinczy Kör* hirdette. A kör utkársága megküldi a föltételeket.

Nagyanya. Érdeketlen dolog.

R. A. Alsó-Kubin G. N. Abauj-Szántó. Szíves ajánlataikat köszönjük, de ez idő szerint nem élhetünk velük.

R. Zs. Temesvár. Dr. Havas Adolf egyetemi magántanár (Mária Valéria-utca 10.)

P. B. Szeged. A Lappert-féle hírlapkiadóiroda (Kerepesti-ut) megküldi a kívánt jegyzéket.

D. L. Az apróságok formátlanok és esattanó nélkül valók. Másik kérdésre legközelebb.

E. J. Nagyvárád. Az ismert dolgokat kissé zavarosan mondja el. Sokkal gondosabban kell az ilyen témát föloldozni.

Fogaok. A kértzett zsidó.

S. Zs. Kesztemét. Az állami felső ipariskolát végzett hallgatóknak ön önkéntességre jögek.

E. Sopron. A legjobb mesét is tönkresilynitja a színtelen s döcögős hangja az elbeszélések. Sokat kell még olvasnia, amíg nyomdaiestekre érdemes dologot fog írni.

H. Sz. L. Kesztemét. Az érdekes milieubemeg látja az érdekes dolgokat, de nem tudja őket a kellő diszkrecióval és finomsággal megörökíteni. Stílusa különben sok helyütt igen száraz, másutt meg indokolatlanul finomkodik.

Lira. Elismerő sorait szíves üdvözléssel viszonzok. A meseleg még nem íté meg a mértéket, de biztató kísérlet. Verseiről legközelebb.

L. L. Déva. Az *Iparművészet* az *Iparművészet* Társulat (Üllői-fő) kiadásában jelenik meg.

M. D. A Berlitz-iskola módszere kitűnő.

L. A. Szíves ajánlataikat köszönjük, de van Szombathelyi tudósítók.

Sorsjegyekről.

T. F. Besztercebánya. 9340—61. számú 10 frankos szerb sorsjegyet 12^{1/2} frankkal kibuzták. A többi nem.

F. D. Uj előfizető. 4614—015. sz. Bazuka és 4410—58. számú Magyar Vöröskereszt sorsjegye 12—12 koronát nyert.

W. I. Beregszász. 2259—44 számú Józsv sorsjegye 4 koronát nyert.

G. Szekesfehervár. 5428—31., 5428—62. számú Vöröskereszt sorsjegye 13—13 koronával és a 1950—42. számú Magy. Kir. Nyereményköcsön sorsjegye 100 koronával lett kibuzva.

B. Gy. Budapest. 05558—11. számú Olasz Vöröskereszt sorsjegye 01 lírát nyert.

K. S. Temesvár. 1114—50. számú Oester. Kredit-Los át 400 koronával kibuzták.

L. J. Kassa. 6162—15. számú Szerb sorsjegye 13 frankot nyert.

Uj előfizető. P.-Nána. 1348—18. számú 1 64-iki sorsjegyet 200 koronával kibuzták.

158.291. sz. előfizető, Temes-Miklós. — **L. F. Nagy-Kösmény.** — **M. K. Zilah.** — **T. G. B. Csaba.** — **R. E. Kőbánya.** — **L. J. Lőrinci.** — **S. P. Kvár.** — **M. J. Zala-Sajtör.** — **Sch. F. Győr.** — **S. B. Jászberény.** — **G. A. Nagy-Kiskönd.** — **G. M. Galantha.** — **G. K. Nagy-Érd.** — **K. R. Nagykiskönd.** — **K. M. Miskolc.** — **F. F. Lemberg.** — **Cs. G. Túrsek.** — **J. G. Dva.** — **K. T. Szobok.** — **S. M. Varpalota.** — **T. L. Pozsony.** — **Kr. S. Bányász.** — **G. J. Budapest.** — **N. A. Dombó.** — **157.265. sz. előfizető. M. Saly.** — **3784. sz. előfizető. Nagy-Károly.** — **K. J. Tapolca.** — **N. 500.** — **Sz. Gy. Pécs.** — **Özv. H. M. Nagy-Isány.** — **V. V. Vas-Vörösvár.** — **N. Gy. Boldogasszony.** — **H. E. H.-M. Várhely.** — **J. H.** — **Özv. M. V. Budapest.** — **S. S. Győr-Szent-Márton.** — **P. J. Heves-Csány.** — **G. A. Budapest.** — **146.549. sz. előfizető. Bolhó.** — **G. Daruvár.** — **S. J. Szapár.** — **B. M. H.-Bödögy.** — **G. B. Villám-telep.** — **K. D. Dráva-Szabolcs.** — **Honvéd. Marosvásárhely.** — **O. K. Zilah.** — **Sz. J. Cegléd.** — **Cs. S. Alsd-Szendth.** — **L. S. R. Riggia.** — **G. G. Miskolc.** — **E. F. Garay-utca 11.** — **H. Gy. Esztergom.** Sorsjegyek nem nyertek.

M E S E.

A Gyárfás cigány fia.

Egyszer régen, de nagyon régen, talán még száz esztendővel ezelőtt, egy kis fiút fogott ki a Dunából egy öreg halász.

Kicsike, amolyan pólyásbaba volt az istenadta, ki tudja, hogy került a Dunába, csak hogy elég az hozzá, hogy onnan halásztá ki Ambrus bácsi, aki szörnyen megörült a furesa halacs-kának.

— Ejnye, — mondta Ambrus bácsi jökevényen — ez aztán pompás egy darab potyka. Mentem haza viszem a feleségemnek, hadd tegye szárazba ezt a kis húsárt és hadd adjon neki valami enniválót. Az ám, csak hogy... és itt gondolkodva tette Ambrus bácsi a mutatóját a homlokára.

Csak hogy... az Ambrus bácsi felesége egy született sarkány volt, aki egész nap egyebet se csinált, mint pörölt, meg pörölt.

Hát bizony — gondolta szomorúan Ambrus bácsi — az én kulipintyómba hiába viszem ezt a kis fickót, mert az én feleségem menten kipiszkafáz mind a kettőnköt. Hanem majd másutt próbálok szeresést.

Es elindult Ambrus bácsi a faluba, csak előbb egy bokorba helyezte el a gyereket, hogy ne legyen semmi bántódása.

Bekopogtatott aztán Ambrus bácsi a legelső házba, amelyet ért s mondja itt:

— Egy kis fickót fogtam ki a Dunából, nem viselnék kelmetek a gondját?

— Hallja, Ambrus bácsi. — felelte a háziasszony — ne csufolódjék kelmet! Nem elég nekem hat gyerek, még a hedediket is a nyakamba akarja varni?

— Nem mondom, hogy nincs igazsága, — felelte Ambrus bácsi — hát azért majd megpróbátom a szomszédban, a gazdag molnárnál, annak egy sínes gyereke.

Es bekopogtatott Ambrus bácsi a gazdag molnárhoz.

— Haj — felelte nagy sápitózással a molnár, de hogy is kell nekünk gyerek! Örülünk, ha magunk megélünk, nem hogy még egy evővel többet vegyünk a házhoz.

Ismét tovább ment Ambrus bácsi, már sorba járta az egész falut, de sehol se kellett a kis vizi fia. Már a falu végén járt, a legutolsó háznál, ahol Gyárfás cigány lakott az ő tizenkét gyermekével.

— Na — mondta magában Ambrus bácsi ekeseredetten — hát hadd lássuk a cigányt, hogy milyen szive van?

Itt bizony jó helyen kopogtatott az öreg, mer: Gyárfás cigány minden gondolkodás nélkül azt mondta:

— Hozza csak ezt a kis fickót ide, Ambrus bácsi. Egy gyerekkel több vagy kevesebb, az ná-

lam már egyre megy. Ha tizenkettőnek jut kenyér, akkor már a tizenharmadiknak is jut, s ha egyiknek se jut, akkor muszájnak maguknak és nézik a napot, vagy a holdat.

Hogy megörültek aztán Gyárfások a kis fiúnak!

— Milyen szép, milyen gyönyörű! — örvendezett a sok cigány-rajkó s úgy össze-vissza csókolgák, hogy majd megfojtották az ő fehér testvércüküket.

— Szép ám, — mondta az anyjuk — csak hogy most már el is kellene őt keresztelni. Hát milyen nevet adjunk neki?

— Tudja a devla — csóvalta a fejét Gyárfás apó. — Talán mivel szerdai napon találtuk, hívjuk őt: Szerdának.

Igy hívták aztán a kis fiút, aki egyre nőtt, gyarapodott Gyárfásoknál és ezek úgy szerették a kis Szerdát, mint a saját édes rajkójukat.

Hanem volt is azon mit szeretni. Gyönyörű szép fia volt. Olyan szőke és fehér arcu, mint valami hercegisasszony s a mellett okos és olyan bátor, mint egy fiók-oroszlán.

Mint a féle faluvégi cigánygyerek, mindig a mezőkön szaladgált a testvéreivel s itt a csikókócsok úgy megszerették a szép ügyes fiút, hogy megtanították lovagolni. Csak úgy szőren ülte meg a lovat, nyereg nélkül s mikor legjobban vágatott a ló, a földről felugrott a ló háttára s állva nyargalásztott versenyt a futó szőllel.

A csikókócs nem tudták hová lenni bámulatlukban s a cigánygyerekek nagyon büszkék voltak rá. E mellett olyan szépen hegedült, hogy még a holt fát is megrikatta s ha a csikókócs mulattak, vagy a faluban lakodalom volt, csak Szerdát hívtá mindeukit muzsikálni.

Éz a muzsikusi híro csakhamar elterjedt másutt is, előbb az egyik megyébe, azután a másikba és így tovább s mire tizennégy esztendő lett, a tizedik vármegyébe is elvitték őt muzsikálni.

Nagy urak hallgatják játékát és annyi pénzt adtak neki, hogy Gyárfás cigány olyan eseresep házat építtetett a falu végén, hogy még a bíró is csodájára járt.

A nagy urak pedig mondták Szerdának:

— Szerda fiam, szőke cigányom, olyan nagy ur lehetne belőled, hogy a király se lenne nagyobb! Hagyd ott a cigány pereputtyodat és erjedj el a világba. Ugy el fogod boldogítani az emberek fejét a muzsikáddal, hogy még a kenyérrelvélőjüket is oda adják neked.

Megrázta erre a fejét tagadólóg Szerda:

— Ha akkor nem kellettem a világnak, amikor esipetnyi-esipet voltam, ha nem kellettem másnak, csak a szegény Gyárfás cigánynak, most nekem sem kell a világ, csak egyedül Gyárfás apám meg a hegedűm.

És megint csak hazament Szerda a falu-végre, ahol folytatta az apja mesteriségét, meg hegedült, ha kellett.

Történt pedig egyszer, hogy egy nagy ur ment keresztül a falun, drága úveges hintóban, parókás inasokkal a bakon és fullajtárokkal a hintó előtt.

Nosza, kiszaladt az egész falu, bámulták a hintót, a „megfordított” kalapu inasokat, amikor a falu közepén egy kátyukoz érve, ropp, egyet recsesen a kocsit és eltörök az egyik kerekre.

— Kovácsot, kovácsot! — kiabáltak az inasok, mire a falusiak megmagyarázták, hogy forduljanak vissza s a faluvégén találunk kovácsot.

Nosza, megfordultak valami nagy nehezen s elkocogtak lasscskán Gyárfás cigányhoz.

— Hallod-e cigány, — szólt a legelsőbb inas — eltörtött a király miniszterének a kocsija, gyere, csináld meg.

— Jól van, — felelte Gyárfás — csak mondja meg a nagyságos ur a ténsurnak, hogy szálljon ki a kocsiból.

— Excellenciás ur, te számár! — rivallt rá az inas Gyárfásra, mire Gyárfás bekiáltott a feleségének:

— Hé anyjuk, hozzál ki egy szőket az excellenciás ténsurnak!

Leült aztán a király minisztere s hogy ne unatkozék, a legelsőbb inas azt kérdezte a gyerekektől:

— Ki tud közleletek muzsikálni?

Volt a gyerekek között egy szép fekete kis leány, Zitanak hívták s ez azt felelte nagy bátran az inasnak:

— Ne azt kérdezze, hogy melyikünk tud muzsikálni, mert mi valamennyien tudunk, hanem azt kérdezze, hogy: melyikünk tud jobban?

— Ejnye te kis fekete holló! — kacagtak az inasok, — hát melyikötök tud jobban?

— Szerda! — felelte büszkén a kis Zita. Aztán valamit bekiáltott a házba cigány nyelven, mire búbjós szép hangon megszólalt a Szerda hegedűje.

Bezzeg eltátották erre az inasok a szájukat s még a miniszter is úgy elcsodálkozott, hogy azt sem tudta, hányszor van.

Küljétek elém az a fiút — szólt — mert ilyen muzsikálást még a hatvanhetedik nagyapám sem hallott. Mikor pedig eléje állt Szerda, nemcsak a muzsikája hallásával, de a nézésével sem tudott elteni s mikor készen lett a kocsit, ezt mondta Szerdának:

— Most pedig egy-kettő, ülj be fickó mellém a hintóba, aztán gyere velem.

— Nem megyek én, excellenciás ur — felelte Szerda — s a miniszter kérésre fogta a dolgot:

— El kell jönnöd, édes fiam, nagy dolog az, amiért el kell jönnöd. Tudod-e, hogy miért vagyok én most uton? A felségos királynak az egyetlen egy leánya kilenc nap óta fekszik már mint tetszalot s a felségos ur elküldött engem, hogy kutassam ki a legelső doktort az országnban s vigyem magammal. Nos hát, én már ki is kuttattam. Te vagy az, fiam.

A szurtos királyfi.

— REGÉNY —

Az ifjúság számára írta:

(5) KABOS EDE.

V. A fa tetejéről.

Bors Mihály uram istenes munkát kapott: a templom tornyát kellett szép ragyogó bádoggal fednie. Nem is úgy csináltatta ezt a munkát legényekkel, inasokkal, hanem fölnezt egyszerű mészáros maga is a tornyra s ha a csigalépcsőkön fölért a magasba, egy kis búzkeséggel nézett el az alatta elterülő városra. A házak olyanok voltak, mintha most raktak volna ki valami játékskatulyából (nini, a kaszárnya előtt még a kis ólunkatónak is ott strázsálnak), az emberek pedig akkoráknak látszóttak, mint egy pötty. Ez tán a híres hangyaváros — mondta volna Viki, ha Bors Mihály uram a tornyba is magával vitte volna, amit azonban nem tett.

Hát fenn a tornyon történt egyszer, hogy Bors Mihály uramnak valahogy fejébe szállt a vér. Ha a Péter inas, aki az egyik karjával a keresztet ölelte, ügyesen meg nem kapja, a szegény bádogos talán le is zuhan a tornyból. Így is két legény kísérte le a csigalépcsőn és halovány volt Bors Mihály uram még odalenn, a szilárd földön is.

És reszkette mondta otthon a feleségének: — No anyjuk, engem is csak éppen hogy látsz még eleventen. De tán nem is vagyok már eleven.

— Istenkém, ne hagyj! — jajveszékelt a szegény asszony.

Hát iszen nem hagyott, mert mégis csak itt vagyok. De köszönd is a jó Istennek, no meg egy kicsit a Péter gyerekek is, mert ő is segített a jó Istennek. Mert ha ő meg nem kapja

a lajbitam, hát ott fekszem én most a torony alatt, de tán már a föld alatt is.

És elbeszélte Bors Mihály az ő nagy esetét, ami örök időkre elvette a bátorságát, hogy megint tornyot mászson, háztetőket bujjon. Már őzentul csak nézni fog a magasságot, mert ott lakik a mindnyájunk oltalmazója, de egyébként itt marad a szilárd földön, ahol ha meg is szédül az ember, akkor is csak akkorát esik, amilyen hosszú. Abba pedig mégse hal bele.

Egy kicsit bártortalan ember volt azontul Bors Mihály. Naphosszant csak ott üldögélt a bádogos-műhelyben s úgy el volt keseredve, azt mondta egyszer a feleségének:

— Csak volna valakim, aki levehetné vállamról a mesteriség terhét.

Akkor mondta az asszony:

— Emlékszel-e édes uram, mit ígértünk annak az öreg koldusnak, mikor nekünk ajándékozta a kis unokáját? Azt mondtuk, becsületes bádogost nevelünk belőle. Hát igaz, hogy jól tanul a gyerek és olyan gyönyörű az édes, hogy szinte lájna az embernek, ha szurtosnak látma, de jól megtermett fia, tizenegy esztendő is volna már s a végén mégis csak szép mesteriség a tied. Hogy volna, ha a mesteriségre fogná? Ha már ugyis itthon ülő ember lett belőled, legalább magad tanítanád s a kezed alatt olyan bádogos lenne belőle, hogy no.

Tetszett a beszéd Bors Mihálynak s este-felé, mikor megjött Viki az iskolából, magához szólította.

— Gyere csak Viki fiam!

Szép sugár gyerek volt már akkor, a vállá szélesedett, a karja, mint a fiatal tenyő ága s a feje valóságos esoda. A szőke hajkorona árnyékából esillogott-ragyogott az a csillogos forradás a homlokán. Lehetetlen volt azt a gyereket meg nem látni. Száz közül is legszebb volt, aztán a két szép szeméből messzire világított a jószág, mintha tündérlámpa égne ott a szemek mélységében. Gyönyörűség volt ránézni.

Bors Mihály leültette a térdére.

— Hát fiam, volna-e kedved a bádogos mesteriséghez?

Fölragyogott a fia szeme. Most gyultak csak ki igazán benne a tündérlámpások.

— Hogy volna-e? És aztán én is úgy dolgozhatom, mint Péterke? És valamikor legény leszek?

— Még mester is leszel, mint én.

— Igazán?

— De igazán ám.

— Édes apám, én már holnap inas szeretnék lenni.

Az apja, az anyja összecsozólták Vikit és sirtak. Viki föl nem tudta fogni, miért? De ha sirtak, hát velük sirt ő is, ahogy velük is neveltet volna, ha véletlenül nevetnek. S nagyon boldog volt, hogy másnap úgy vitte Bors Mihály uram a műhelybe, hogy már formás bőrkötényt adott rá s a legényeknek is megmondta, hogy itt van az új inas. Meg is szorították mindjárt a kezét a legények, hogy hát Isten hozta. Csak aztán jól viselje magát és úgy vigyázzon, hogy a bádogot üsse a kalapácsal, ne a saját ujját. Mert könnyen elvoti azt az inas és a Péter gyerekek is úgy járt, hogy az első napon bizony a körmét verte le a kalapácsal, pedig a bádogra előzött.

Igy tréfáltak vele a legények, csak a Péter gyerekek vette nagyon komolyan. Ugyan behatóan magyarázta nekik mindjárt, hogy ez a laposfejú kalapács mirevaló, az a kerekfejú kalapács arra jó. Az egyikkel hajlitgatják a kemény bádogot, a másikkal gömbölyűre is kalapálhatják. Aztán a sok nagy oltót, a lyukasztókat, a forrasztókat, a hajlitó meg gömbölyítő vasakat mutogatta neki, meg mindazt a sok szerszámot, ami szanaszét hevert a műhelyben. Komoly mester akart lenni a kis inas, mivelhogy még kisebb inas is került a műhelybe, akit még ő is kitűnhet.

Viki meg csak úgy nyelte a tanítást s maga se vette észre, hogy amikor délben hazafelé tartott az ebédhez, ő is olyan szurtos volt, mint a Péter gyerekek. No éppen csak az a szép szőke feje nem volt mégse olyan. Az akkor is ragyogott s úgy féhérlött ki a szurtos inasruhából, mintha valami szép fehér madár nézne ki a füstös kéményből.

De már akkor az utcán találkozott egy pá-

— Én? — álmélkodott a fiu.
— Te. Vagy mondjuk, hogy: a hegedű.
Én azt hiszem, hogy ha te elkezdés muzsikálni a tetszalott királykisasszony előtt, hát az menten felébred. Hát jöss-e most már, édes fiam?
— Megyek — felelte Szerda — s a miniszter négy táltos lova úgy elröpítette őket, mintha ott se lettek volna...

A királyi palotában pedig csakugyan minden úgy történt, amint a miniszter elmondta. A cigányfiu muzsikálására felébredt a királyleány s erre úgy megőrült a király, hogy azt mondta Szerdának:

— Soha többé nem engedlek el magam melől. Itt kell, hogy maradjál s három esztendő múlva, ha te is, meg a leányom is idősebb lesz, összeházasítalak benneteket.

Hanem a fiu minderre csak csóválta a fejét.
— Nem kell nekem semmi, felséges ur, csak engedjen engem haza.

Csakhogy nem engedte a király. Ejjel-nappal úgy őriztette mint a szemfényét s minden pompával és kényelemmel körülvette őt. Arany ruhát varratott neki, arany tából evett, arany pohárból ivott, de mind hiába. Szerda napról-napra szomorubb lett s egyre kérte a királyt:

— Engedjen haza, felséged. A madár meg a cigány nem kalickába való.

Hanem a király csak nem engedte el. Mindennap jobban megszerette és minden vágya csak az volt, hogy a leányát Szerdához adja feleségül.

Es itt raboskodott a cigány fiu két álló esztendőig. Itt sóhajtozott, fogyott, sápadt, hiába etették fácspecsenyével, hiába itatták tokaji borral, ő egyre csak azt sóhajtozta:

— A szabadságomat!...

Utolsója is nagy beteg lett a fiu s a megijedt királynak azt tanácsolták az orvosok: ha nem akarja a fiu halálát, hát engedje őt haza.

A királyt akkor nagyon meghatotta a Szerda hűsége, akit semmivel sem tudott eltántorítani azoktól, akiket szeretett és szomorúan hagyta rá:

— Jól van hát, haza kell őt vinni.

Tele rakatott aztán ajándékkal a király egy ládát arannyal, egyet ezüsttel és elküldte őt haza.

No hisz meggyógyult erre mindjárt Szerda s hogy milyen öröm volt a faluvégicigány házában, mikor leugrott a hintóról az ő drágájuk, azt én el se tudom mondani.

Hanem annyit mégis elmondhatok, hogy az egész Gyárfás nemzetség között legjobban mégis csak a kis Zita örült, aki két esztendő alatt olyan szép nagy leányvá nőtte ki magát, hogy alig ismert rá Szerda s nemskára el is vette feleségül és olyan lakodalmat csaptak, amilyen csak egy cigánylakodalom lehet. A cigányoknál pedig a fakánál is tud muzsikálni s a Szerda-Zita lakodalman a réz-serpenyő is muzsikált s a seprő is táncolt.

Lux Terka.

pajtásával, aki tegnap még iskolatársa volt. Azoknak táva maradt a szájuk, hogy ilyen szurtos kőfényben látták egyszerre a pajtásukat.

— No ez beleesett a szenes gödörbe — nevétek a pajtások.

De Viki büszkén vágta oda nekik:
— Inas vagyok ám én! Bádogos inas. Ugy nézzetek!

A pajtások nem is vették mindjárt kicsibe. Hogy valaki már inas, nagy dolog volt az nekik. De volt a fiuk közt egy gógós urfi, a patikárus fia, valami Kuhinka Gyuri nevű, az elbiggyesztette a száját és azt nyavogta:

— Inas... Mint a suszterinasok... Jé...

Aztán hogy Kuhinka Gyuri elbiggyesztette a száját, azt hitték a gyerekek, nekik is úgy kell tenni. S egyszerre mind nagyon csunya dolgokat tartotta, hogy Viki is csak annyi, mintha suszterinas volna. Odébb húzódtak tőle s valahogy félvállról néztek. Kuhinka Gyuri meg tíz lépésnyirel szolt vissza Vikinek:

— Aztán mindig ilyen piszkos leszel?

A Péter gyerek egyet ugrott s a szurtos kezével jól megurotla Kuhinka Gyuri arcát. Attól az is olyan szurtos lett, mintha egész délelőt a műhelyben inaskodott volna. Nosza, futott a többi gyerek s csak Kuhinka Gyuri maradt még ott, kétségbeesetten törülgetve az arcát. De csak szurtos maradt az és Viki úgy nevette, de úgy! S mikor Kuhinka Gyuri félig pityeregve, félig fenyegetőzve eltávozott, Viki megint jobb kedvvel lépkedett a Péterke oldalán. S egészen jól esett neki az első ebéd, amit inasnéként evett. A gógós pajtásaira pedig nem is gondolt.

S aztán örömmel, csupa kíváncsisággal forgolódott a műhelyben s öröme tellett benne Bors Mihály uramnak.

Vasárnap kiöltöztette az anyja, de hiába állt ki az utcára. Az egykori pajtásai nem mutatkoztak, azok egymásközt játszottak. Ő meg egészen magára maradt. Még Péter se volt a közelében, mert az ilyenkor vasárnap hazarándult a város másik végére, a szüleikhez. S Viki mégis elkeveredett egy kicsit, hogy mért kerülük úgy a régi iskolatársai, akik úgy fel tudták keresni,

KÜLÖNFÉLEK.

Fecskemadár...

Fecskemadár de frigyem a te sorsod.
Könnyű szívvel fogadod te a balsorsot:
Ha a fészeked leveri a gonosz ember
Mást építesz a helyébe
S oda várod a párodát szerelemmel.

Nekem is volt egyszer egy kis csöndes fészekem,
A világot onnan olyan vigan néztem:
Gonosz kezek lerombolták s bármint várom
Romjaitohoz nem száll vissza
Soha-soha az én édes, hűtlen párom!

Horváth Elemér.

Holnap.

Mint mikor hóhéher virágok
Csilámló szirma lepereg,
Csodás ígézet mélabúja
Ragadja meg a szívemet...
De szomorú találkozás lesz,
Jaj, de szomorú alkonyat,
Oh, nem úgy van már, amint régen,
A viruló áác alatt!

Már nem esobog a tó hulláma,
Virágos rét se integet,
S nem hallhatom már soha többet
A te búhajos éneked...
Az ifjúságunk varázsából
Nekem nyomor és gyász maradt,
De szomorú találkozás lesz
A bolhives templom alatt!

Kiolvad-e a szememből,
Ha rám suhan tekinteted,
Hogy ma is lángolóan szeretlek,
Mint egykoron szerettelek!
Gúny, sérelem, mit érdegettem,
Nem gyújtott bennem haragot,
Kiolvad-e majd szememből,
Hogy ma is a tied vagyok!

Sál-e utadra még vörösnagy,
Feltöltötte-e még életed?
Azt álmodom, a te utad csak
Nyiló rózsák között vezet!
Vagy neked is van győgyíthatlan,
Órök, nyomasztó bánatod?...
Megrezenek a gondolatod,
S némán magamba roskadok!

Herceg János.

+ Amerikai Dolla. Newlandban él egy Boydez Georgen névű asszony, akinek husz év alatt egymásután nyolc férje volt. Az utolsó, valami Boydez George nevű farmer, kutba ugrott és belefullt. Két első férje az asszonynak még a házasság első évében

mikor még fűtyülöket adott nekik. De azért nem panaszkodott. Nem is voltak jó fiúk, ha nem akarják ismerni, mert inas lett. Azoknak Kuhinka Gyuri kell — nem is érdemelnek jobb pajtást.

Eszébe jutott az ő régi barátja, a nyugalmazott katoná. Milyen régen nem látta? Tán ki se mozdul már abból a mogorva házból? Vagy hogy beteg talán szegény? Hiszen olyan öreg!

Egy vasárnap megkérdezte Viki az anyjától:
— Itt lakik még az állam koldusa? (Mert hát akkor is csak úgy szólították még az öreg nyugalmazott katonát.)

— Itt lakik, ha el nem költözött. De mégis csak itt lakik tán. Azt mondják a városban, hogy hozott magának valami kis gyereket, arra vigyáz, azt neveli. De még senki se látta s talán nem is igaz.

— Idegen gyereket? — kutatózott tovább Viki.
— Lehet, hogy valami rokona, hiszen senki sem ismeri őket, — okoskodott Bors Mihály, mialatt a tükörnél igazította a kalapját, mert látogatába készült.

Viki gondolkozva ment ki az udvarra. Valami különös hevévellett nézte most a mogorva ház tüzifáját, mely kopárán és ridegen emelkedett fel előtte s lehetetlenné tette, hogy legalább egy kis hasodékon próbáljon áténezi a titokzatos házba. Pedig kiszáradt a torka a lázól, úgy égette a vágy, hogy csak egy pillantással is behatoljon a titokba. Ki van odaát? Csakugyan van valaki az öreg katonánál? Vagy ő maga sinesen már ott és üres és lakatlan a mogorva épület? Oh a tíz körnével szeretett volna egy kis nyilást vájni a tüzifal, hogy szörnyű kíváncsiságát kielégítse. S úgy járt lázasan a tüzifal mentén, mint Ali baba gonosz testvére, aki kereste a rablóbarlangból kivezető nyilást és elfelejtette a Szézen nyitni meg varázsaszt. Valami csudát szeretett volna, amitől kettéválna a tüzifal, mintha kapu volna. Hogy átsétálhasson az elzárt udvarba s megnézhesse, kik rejtöznek ott, mit csinálnak ott.

De csuda nem történt s a tüzifal olyan hidegen, olyan mereven állt ott, mint valami kemény katoná, aki őrt áll, hogy hivatalan ember még egy

meghalt természetes halállal; három öngyilkos lett, három elvált tőle. Különös véletlen, hogy az öngyilkos férfiak, mind a három ugyanabba a kutba ugrotak. A nyolcadik férjnek, Boydez urnak, kitűnő kedélye lehetett: miután kedves feleségét megölette és neki jó éjt kívánt, kiment szépen a kuthoz és csatlakozott szerencsétlen elődei példájához. Boydez egy időben el akart válni a feleségétől, aki az életét, a többi férjével szemben fölvet szokása szerint, elvisehetetlenné tette. De csak megint kibékültek. Az asszony azonban, úgy látszik, nem akart megjavulni és ilyen körülmények között nyolcadik férje alkalmababnak tartotta azt, ha ő is kutba ugrik. Özevegé most pályázik a — kilencedik férjre.

+ A szárazföldi torpedó. A svéd Unge tüzérvágnak eddigéig teljesen ismeretlen szabadalma a szárazföldi torpedó, és a föltaláló éppen most kapott állami szubvenciót kísérleteinek folytatására. E sajátosságos lövegeknek a levegőben való mozgása, a szabadalom leírása szerint, kizárólag a torpedóból időző időre kiható erő segítségével történik, melyet a torpedóba zárt természetesen sokáig égő anyagnak meggyújtása idéz elő. A keletkező gáznak a nyomása a meggyújtás után egyre erősebb lesz, mozgítja a torpedót a visszaható nyomás után, mely akképp keletkezik, hogy a gáz egy alul alkalmazott turbina nyílásain át kitudul; ha egyszer megindult a torpedó, addig okozódik a gyorsasága, ameddig a gáz benne tart. A töltés tetszőszerinti robbant auyagból állhat, amelyik ütés vagy lükés által gyullad meg. Ha a célházon ér, a nekiütődés folytán fölrobban a torpedó, mely a turbinától nyert forgása következtében irányát végig megtartja. A kezdő sebességnek csak egészen csekélynek kell lennie, mert a maga erejéből halad tovább a levegő. Így tehát a kilövés minden durranás és visszahatás nélkül történik; levegőnyomás nincs, úgy hogy a kezelésénél minden veszély ki van zárva. Eddigi kísérletek szerint a torpedó-lövegek ötezer méter távolságra vittek.

+ Alapos zsinai kritika. Az ulmi városi színházban a napokban volt Isen Nórjának bemutatása előadása. Egy ottani laposka pompás formában adja elő a darab tartalmát, amelyből új, érdekes, eddig ismeretlen és helyenkint kacagtatóan pompás részletek jutnak a világ tudomására. A német laposka például így ír:

„Helmer direktor megtudja felesége bűnös voltát s az asszonyt szigorúan megrozza ezért. De később találta mentőkörülményt is neje tettében, előbbi szigorúságot, sértő szavait: — megbánja s bocsánatot kér feleségétől. A nő mert tekintettel hallgatja s abban a pillanatban ott hagyja őt, kirohan a viharos éjszakába és egy jól irányzott revolverlövéllel véget vet életének. A drámának vége van.

szempillantással se hatolhasson a féltve őrzött épületbe.

Edes nyári illat áradt a levegőben, márcros madarak szálltak el az udvari eperfa hatalmas lombkoronájáról. Mintha teleszedtek volna magukat édesdoggal s most boldogan fürödnek meg a lakoma után a tiszta levegőben. Az eperfa pedig esőndesen bólogatta nehéz ágait s úgy tetszett, hogy hívogatta a szomjas madarakat: gyertek, gyertek, aránykál meg édes gyümölcsessel várak benneteket, gyertek és háljátok meg jó szívemet vidám dalotokkal!

Viki fölnezett a hatalmas eperfa s szíve nagyot dobbant. Ugy rémlett neki, hogy az eperfa szélső ága egy helyütt áthajlik a tüzifal.

— Ha odamásznék! Talán belátnék az udvarba!

S már nem volt nyugta. Mint a mokus, olyan ügyesen került fel a fára, nagyobb ágról gyöngébb ágra, mindig tovább, mindig fölfebb. Nem törődött vele, hogy egész sereg madarat rebbent föl minden mozdulatával s a sok érett eper kopog a fején, mintha nagy, meleg eső-cseppek volnának. Csak mászott fölfebb s egyszer csak ott volt azon a szélső ágon, néhány fejjel a tüzifal fölött.

— Ah! — tört fel a nehéz sóhajlás szívéből, mintha most került volna ki a víz alól. Innen csakugyan beláthatott az öreg katoná hona házának udvarába. De nagyon izgatott volt s az első pillanatban olyan volt, mint a vak. De már ujjongva szólalt meg lelkében az örömkök kilencenkilenc esőngettyűs s mindazt esilengelte, kalimpálta: látni fogsz, látni fogsz!

A melle zihált, az arca égő pirosság volt. Egy pillanatra behunyta a szemét.

S mikor kinyitotta, azt hitte, tündér játszik vele, az mutat neki hirtelen képeket. Ott a szomszéd udvaron, közvetlenül alatta, röpült és szállt egy aranyhajú kis angyal és úgy kacagott, mintha száz kis madár hangja volna a torkában. Csak később vette észre Viki, hogy az aranyhajú kis angyal hintában ül s azon röpülteti, szállatja egy jókedvű öreg ember: az állam koldusa. Mert ő volt. Az a mogorva öreg ur most csupa nevető

Ibsennek ez a színműve, — folytatja tovább a német laposka kritikusa, — nem elégti ki a nézőt. A költői igazságszolgáltatás szerint a *Helmerék* családi békéjének helyre kellene állania, s Nórának nem volna szabad magát föbe lőnie, mert hiszen férje megbánta sértő szavait, sőt bocsánatot is kért miattuk nejtől. Szóval a darab vége nem helyes, de az egyes személyek jellemzése kifogástalan.

Most már legalább tudja a világ, miért rossz ír *Ibsen* és miért rossz darab a *Nóra*.

— **Lábügység.** Regan Paul, egy Londonban nemrég megjelent művében, amely az ausztrálai gyarmatokkal foglalkozik, a legnagyobb szakszimerrel írja le az ausztráliai szárazföld öslakóit és leírásában ennek a kiháló ízlésben levő emberjainak néhány jellemző tulajdonságáról tesz említést. Ausztrália öslakói a legcsodálatraméltóbb ügyességgel tudják használni a lábujjikat; ezekkel fogják például a lándzsájukat, ha azt akarják, hogy az ellenség ne lássa a fegyvereiket. A fákra való leereszkedés közben a nagyujj teszi a legnagyobb szolgálatot, valószínűleg azért, mert a nagyujj izülete hajlékonyabb és az izmai is könnyebben mozgathatók, mint a többi ujjaknál; még az asszonyok is a jobb lábuk nagyujjával segítenek magukon, amikor gyékénykosarat fonnak. A bennszülöttek rendkívül ügyesek a lábujjakkal való lopásban; miközben beszélnek valakivel, a nélkül, hogy megmozdulnának, a legapróbb tárgyat is föl bírják venni. Lábujjikkal képesek hat hosszú dárdát a föben vinni, a nélkül, hogy a fegyverből csak egy kicsi is látható volna.

— **Erösszakos eljegyzés.** Egy előkelő pétervári bankár régi bizalmas pénztárnoka egy nap megkérte főnöke leányának kezét. A bankár izgatottan utasította vissza a kérelmet s a pénztárnok látólag nyugodtan dolgozott tovább irodájában. Másnap azonban a bankár levelet kapott tőle, melyben tudatja, hogy pénztárából 50.000 rubelt vett ki s most egy kályha előtt ül s ha egy óra alatt nem kap legnapri kérésére igenlő választ, vagy a bankár őt elfogatni akarja, a pénzt a tűzbe dobja. A bankár tanácskozott leányával s az esküvő csakhamar megtörtént.

— **Az ételek és italok befolyása a hangra.** Anny bizonyos, hogy egyik-másik ételnek, fűszernek nagy befolyása van az ember hangjára. Az ismeretes, hogy a hangjukról meg lehet ismerni a dohányszókat és alkoholistákat. A nyálka simító hatásánál fogva javítja a hangot; az ecet éppen ellenkező hatással van. Egy angol orvosi folyóirat szerint legérdekesebb hangjuk van a férfiak között az almabort ivóknak, a nők között azoknak, akik sok körtét fogyasztanak. Bizonyos savak néha igen üdvös befolyást gyakorolnak a hangra; az édes narancs kedvező, a nem erjedt

citromnedv, vízben feloldva, szintén kitűnő hatással van a hangra; kedvezőtlen befolyást gyakorolnak a bors, és a felette erősen fűszerezett mártások és sütemények. A cukor gyakran erősen izgatja a szájpadlást és meglassítja a hangszalagokat; cukrozott ételeket, tejfőit, befőtt gyümölcsöket, amennyire lehet, kerüljék azok, akiknek fontos, hogy hangjuk tiszta, csengő legyen.

— **Legyek által megtámadott halak.** Kolorado államban, Tamichie folyónál egy képzett halásznak alkalmá volt észlelni, hogy a moszkítók mintegy husz kis pisztrángot megöltek s vérét kiszívták. A fiatal halak, melyeknek teste még csaknem átlátszó volt, időről-időre feljűttek a víz felszínére s a moszkítók, melyek e vidéken igen erősek és vérszopók, rögtön megtámadták s legelőször koponyájukat szurkálták össze, hogy megbénítsák s azután minden vérét kiszívták. Több ízben a már felöltött halakat is megtámadták, de rendszeren siker nélkül.

Apróságok.

Utas (a vicinálison, amely egy tó mellett megy el): Kalauz, álljunk meg! (A vicinális megáll.)

Kalauz: Mit parancsol, kérem?

Utas: Mondja csak, van magánál horog?

Kalauz: Igazán sajnálom, nincs; de minek kell a horog?

Utas: ... Szeretnék egy kicsit — halászni.

A.: Hogy van az, hogy a báró birtokai mindinkább kevesebbet jövedelmeznek? Ugy látszik, hogy az alkalmazottak nem mindig az uruk javát keresik.

B.: Keresni keresik a báró javát, de ha megtalálták, a maguk zsebébe teszik.

Francia: Miképp lehetséges, hogy ön rövid két nap alatt mindent látott Rómában?

Angol: Nagyon egyszerűen: a feleségem elment valamennyi templomba, a leányom minden muzeumba, én meg sorba jártam a kávéházakat, vendéglőket és este elbeszélte egyik a másiknak, hogy mi mindent látott napközben.

Berta: Remek szép kalapod van.

Bella: Igen, de ha tudnád, mennyi áju. dozásba került ...

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, január 26.

Gabonauziet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az időjárás e héten egészen abnormalisan alakult. A hét elején enyhe idő állott be, mely egyes napokon de-

rült égboltozat mellett valóságos tavaszi jelleget öltött és csaknem a hét végeig tartott. Csupán az utolsó napokon süllyedt ismét a termométer és az éjszakák folyamán gyenge fagyok fordultak elő. A hőmérséklet mindazonáltal nappal továbbra is aránylag enyhe. A vízállás valamivel emelkedett, a jég azonban még mindig szilárdan áll.

A külöldi piacokon a forgalom a megszokott normális határok között maradt és az árirányzat csaknem változatlanul tartott maradt. Amerikában az árfolyamok többszöri ingadozásnak voltak alávetve. Az üzlet jó kivételi keresletre és a látható készletek csökkenésére, melyek a Bradstreets becslése szerint buzában ca. 88 millió bushell tesznek ki (—1,300,000 bushell), szilárdan indult és bár később ismét visszaesés mutatkozott, a hét végén újból szilárdulás állott be; prompt-buzában egyenlegként másfél c. javulás konstataható. Az angol piacok kezdetben szintén szilárdak voltak és mérsékelt forgalom mellett az árak változatlanul tartottak maradtak. A francia piacokon az irányzat továbbra is bányadt volt; a hozatalok kielégítőek, míg a kereslet csak korlátozott, emellett a remélt kivételi kedvezmények tekintetében is kevés kilátás van arra, hogy azok megvalósíthatassanak. Hollandiában és Belgiumban valamivel jobb a kereslet, anélkül azonban, hogy ez az árrakra befolyással lett volna és a német piacokon is alig mutatkozott valamelyes változás.

Nálunk kenyérmagvak iránt csak mérsékelt volt az érdeklődés, mi mellett az árak alig változtak; takarmánycikkkel ellenben korlátozott kínálat mellett szilárd irányzatuk.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza a hét első felében lanyha hangulattal találtkozott. A malmok, tekintettel a bekövetkezett enyhe időjárásra és a vagyonáruban bővebb hozatalokra, tartózkodók voltak, annál inkább, mert a lisztkeletési viszonyok is kedvezőtenebbek lettek és így az árutalajdonosok napokint, habár csak kisebb engedményekre voltak kényszerülve. Az üzlet későbbi folyamán ezen árvesztesség azonban pótolható volt, mert egyes malmok úgy látszik, még sem rendelkeznek elegendő készletek felett és nagyobb beszerzéseket eszközöltek. A hangulat így a hét végén ismét barátságosabbra fordult, a forgalom nagyobb terjedelmet öltött és az árak, a mult héthez viszonyítva, esekélységgel magasabban zárulnak. Az összeforgalom 100.000 métermáza, a heti hozatalok 45.000 métermáza tesznek ki.

Rozs e héten csak gyengébb keresletre talált; az eladott kvantitások azonban egy a helyifogyasztás, mint az exportnál, teljes mult heti árakat, sőt finom minőségek némileg magasabb árakat is érthettek el. Ennek ellenében alárendelt áru el volt hangyolva. Merkantil-áruért 7.10—7.25, finom és urasági rozsrét 7.30—7.35 koronáig fizettek helyben és helybeli paritásra. Nyíri származékok alig vannak kínálva és így eme relációkban forgalom sem fejlődhetett ki. Jegy-

jókedv volt s mint egy kis gyermek úgy játszott azzal a leánygyermekkel, akit hintáztatott. Meglőkte, elkapta, megint a levegőbe lökte s mikor a leányka boldogan kacagott, az öreg katoná szinte táncolt örömeiben. S el nem unta a hintáztatást, csak néha fogta el a kis leányt, hogy hosszan, gyönyörűséggel csókolja a száját, a homlokát, az aranyhaját.

— Még hintáztatni! — hangzott olyankor a kis leány esengettyű-hangja.

S a vén katoná megint hintáztá, fáradságtalanul. Viki a fa tetején még lélegezni is alig mert s attól félt, hogy legkisebb mozdulatára eltűnik az egész látomány. Pedig nem érzett még hasonló gyönyörűséget soha. A piac fölől valami méla, édes harangzó hangzott, talán a templomból, de istenek, talán még az se volt olyan szép, mint ennek az aranyhajú babatündérnek boldog kacagása. Sohasem látott még ilyet Viki. S ha valaki azt mondja most neki: „te kis csacsi, hiszen az is csak leány, mint a többi” — hát azt a valakit ledobta volna a fa tetejéről. Bolond beszéd! Ez nem leány, hanem egy kis tündér s ez nem a vén katoná mogorva háza, hanem egy kis tündérvár. Hiszen látinivaló, hogy ez az öreg ember kacag, mint egy gyermek s ugyan látta-e már valaha valaki az állam koldusát kacagni! Oh ez tündérvár.

Égő szemekkel nézte egész délután a fa tetejéről s mikor az öreg katoná egy percre besietett a házá, a kis leány pedig egyedül maradt a hintán: nem tudott Viki ellentálni a kísértésnek. Egy nagy szem epret átdobott, egyenesen a kis aranyhajú tündér ölébe. De azt már Viki csak gondolta, hogy oda is talált az eper. Mert abban a pillanatban, ahogy az epret eldobta, megjött s hírtelen lekuszott a fa tetejéről.

S odalenn a földön, a tűzfal tövében merősen hallgatózott: mintha azt a kacagást hallaná. Száz madár énekénél, de még a harangszónál is édesebbet ...

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irtá: STEPNIÁK.

Kezét hátán összekulcsolva járt föl és alá a szobában.

— Borisnak egy levelét kell megmutatnom, szólt Zina. A merénylet utáni napon kaptam. Annyira levert voltam akkor, hogy elfelejtettem neked elküldeni; de eltettem számodra.

Rejtekből elővett két darab papírost. Egy hosszú keskenyvet, alighanem egy újság szabad széléről levágva s egy szélesebbet, amely valószínűleg egy könyv kitépott üres lapja volt. Mind a kettő ceruzával sűrűn volt teleírva.

Boris ebben a levélben, amelyet a szerencsétlenség utáni éjen írt, köszönetet mondott barátainak, amiért életüket kockáztatták érte. De különösen Andrejnek oly baráti, oly meleg kifejezésekkel mondott köszönetet, hogy Andrej szemét könnyek lepték el, amint elolvasta a levelet. De a dolgok mostani állása mellett minden további kísérletet reménytelennek tartott s ezzel csak barátainak romlását idézte volna elő. Azzal fejezte be levelét Boris, hogy felszólította Andrejt, hogy térjen vissza Szt.-Pétervárra, a többieket pedig, hogy haladéktalanul oszlanak szét.

— Remélem, hogy ezt semmiemben sem tekint ránk nézve kötelezőnek, szólt Andrej és nyugodt, tárgyilagos igyekezett maradni.

— En nem! — szólt Zina hevesen.

— Örülök, hogy nem vesztetted el a bátorságodat, — folytatta Andrej. Ilyenfajta dologban fő a kitarítás. Sokan menekültek meg ötdíszörre, kiknek négyszer nem sikerült; legközelebb majd csak szerencsésebbek leszünk.

— Reméljük, hanem Borisnak egy dologban

feltétlen igaza van, — felelt Zina. Neked nem szabad ebben a dologban tovább is résztvenned. Mit ember megtehetett, — megtetted. Tovább is itt maradni nem egyéb, mint biztos veszedelembé rohanni.

— De hát veled nem úgy áll-e a dolog?

— Korántsem. Engem a rendőrség nem ismer, a te nevedet pedig megtudták s őrijöngnek ellened. Azonfelül — tette hozzá — vannak személyes tekintetek is, a melyekért nekem kell a tettet végrehajtanom.

Andrej megállott előtte.

— Személyes tekintetek? — szólt meglepetéssel. Nem értelek Zina; ha komolyan azt gondold, amit mondasz, akkor ünnepélyesen tiltakozom az ellen, hogy a személyes vonzalom kicsinyes terére tereljed a dolgot. Elvártalak, mert Boris szabadulása az ügyre nézve felette fontos, s nem azért, mert némelyikünknek drága a személyes. Erzelmeinknek ehhez semmi köze sincs.

— Ha Boris megmentését csak az én személyes ügyemnek tekinteném, sohasem engedtem volna, hogy csak egy ember is kockáztassa érte az életét Zina.

— Nos hát, mit határoz az, vajjon te viszed-e véghez tervünket, vagy én? — szólt Andrej.

— Ellentmondásokba keveredsz.

— Nem, felelt Zina. A multról beszéltem. De most az ügy rosszabbra fordult s ez nagy különbség. Ha Boris idegen volna, talán azt mondanám, hogy fel kell hagynunk a dologgal. De nem bírom ... És ezért magamnak a megmentés művét végrehajtanom ...

Amint ezt mondotta, szemöldökéit összeráncolta és merően nézett maga elé.

— Ugy hiszem, érted már, — szólt lágyabb hangon, — hogy néha személyes természetű tekin-

teteket is számba kell vennünk.

Andrej székét vett, leült vele szemben s gyengéden megfogva kezét, azt ajkaihoz emelte.

Zina kelletlen vallomása csak megerősítette abban, amit magában régóta gondolt. Lassu tűz emésztette Zinát. A szüntelen bizonytalanság, a folytonos töprengés azon az ügynön, amelytől Boris élete függött, több volt, mint amit a test

zészünk 6.70—6.75 korona. Debrecen paritásában inkább csak névleges jellegű.

Arpa (takarmány- és hántolási célokra) csak mérsékeltlen van kínálva, a kereslet azonban a gyárosok részéről épp úgy, mint hízalóknál ugyancsak gyengye és a multheti jegyzések változatlanul tartottak. Minőség szerint 5.95—6.25 koronáig fizetnek helyben. Alommásokon átvéve sör- és malata-árpkban szálland hangulat uralkodik, az érdeklődés is jó, megfelelő kínálat híján a forgalom azonban minimális. Jobb tiszaivideki árút 6.25—6.75, felvidéki árút 7.—8.—korona között jegyzünk.

Zab vasúti áruban továbbra is csak korlátozott mérvben érkezik, míg a kereslet élelkebben alakult. Beteloyással voltak erre a határidőpianon e cikkben uralkodó viszonyok, továbbá, hogy külföldi számlára nagyobb tételek raktár- és urasági áruban találhatók meg. Az árak a mult héthez viszonyítva jól tartottak maradtak, csak finom áru, mely hiányzik, ért el 5—10 fillérrel magasabb árakat. Minőség szerint 5.50—6.10 koronáig, jobb árút 6.25 koronáig és finom árút 6.30—6.35 koronáig jegyzünk helyben.

Tengeri élelke érdeklődéssel találkozott, míg a kínálat gyenge maradt és a keresletnek meg nem felelt. Az árak így emelkedők voltak és fokozatosan 10—15 fillérrel javultak. Budapesti paritásra 4.97½. tiszaivideki állomásokon 4.45—4.65, Kőbányán 5.10 koronáig fizettek prompt áruért.

Ipar és kereskedelem.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank. Az igazgatóság tegnap tartott ülésében az 1900. évi zárószámadók bemutatatták és jóváhagyatták. A mérleg 8,540,789 korona 58 fillérmény *brutto nyereséget* mutat a mult évi 8,685,497 korona 54 fillérrel szemben és 2,068,954 korona 89 fillért tevő terhek, fizeteli költségek és leírások levonása után (a megelőző évben ezek 1,913,020 korona 88 fillért tettek) a *tiszta nyereség 6,471,884 korona 69 fillérre* rug, azaz a részvénytőke 21.57%-ára (az 1899. évi tiszta nyeresége 6,772,476 korona 66 fillér volt, i. a részvénytőke 22.57%-a).

Kitűnik ebből, hogy a Kereskedelmi bank tiszta nyeresége az idén mérsékelt visszaesést szenvedett, amely főleg három körülményre vezethető vissza. Első sorban a feloyolt év kamatviszonyai az 1899-iki évhez hasonlítva lényegesen kedvezőtlenebbek voltak, aminek következtében a banknak igen jelentékeny mobil pénzeszközök nem voltak oly előnyös feltételek mellett elhelyezhetők mint a megelőző évben. A bank továbbá az árfolyamok csökkenése folytán befektetési értékeinek u. m. magyar járadékon és más állami értékeken, melyeket nagyobb mennyiségben alapjai számára és üzletének természeténél fogva készletben tartani kénytelen, ezenfelül a fővárosi kölcsönben való konzorcialis részesedésben veszteséget szenvedett, mely a végeredményt természetesen szintén befolyásolja, végül pedig nagyobb leírások és tartalékba helyezések váltak szükségessé.

Nagyobb ügyletek közül a jelen eredményben

elbir. Egy hirtelen csapást könnyebb elviselni, mint ezt. Fájdalma most már elérte azt a határt, amikor az ész megszűnik korlátozni az érzést. Ha Dubravnikban marad, valami kétségbeesett dolgot követ el s minden haszon nélkül tönkreteszi magát.

El kell távolítani minden áron.

— Hallgass meg Zina, te is figyelj Anikó, segítened kell rábeszélnem, szólt Andrej, még mindig Zina kezét tartva. Egészen igazad van abban, hogy a mig így halálra keresnek, nem sok jót tehetnek itt. Hanem ezen könnyű segíteni. A tervem ez: holnap indulok Szent-Pétervárra, s ott maradok, mondjuk két hétig. Eljárók az ifjúsági körökbe, az estélyekre, beavatkozom mindenbe, egy szóval iparkodom lehetőleg sok port felvinni. Így amennyire csak lehet, magamra vonom a rendőség figyelmét. S azután, amikor már meg lesznek győződve arról, hogy véglegesen St.-Péterváron maradok, szép esendesen visszajövök Dubravnikba. De okvetlen rám kell mindent bíznia és a várost el kell hagynod. Amint mondtad néha, a személyes érzéseket is tekintetbe kell venni. Ha itt maradsz, megöled magad. Ezt meg kell akadályoznunk. Ha tanácsomat okosabbnak már nem akard tekinteni, hát tekintsd barátságom kifejezésének, vagy aminek akard, csak ne légy makacs. Fogadd el ajánlatomat és cseréljünk helyet! Akarod? Miért nem felelsz?

Zina tenyerébe hajtva fejét ült és gondolkodott. Fájtt neki megbántani Andrejt azáltal, hogy visszautasítja ajánlatát. De mit volt mit tennie?

— Nem. Nem tehetem, — felelt, lassan fejt ráva.

Andrej felkelt, s néhányszor végig mérte a szobát.

Vulics a sarokba kuporodott és nem mert beavatkozni. Mit is mondhatott volna Andrej beszéde után?

(Folytatása következik.)

kizárólag az **Egyesült villamosági részvénytársaság** részvényeinek emissziójából származó nyereség van elszámolva. Ezenkívül csak néhány kisebb művelet szerepel a zárószámadásban.

Az igazgatóság a közgyűlésnek az fogja javasolni, hogy az osztalékot részvényenkint 140 koronában azaz 14%-ban állapítsa meg, minélfogva az osztalék-szelvény beváltására 4,200,000 korona fordítottassék, ezenfelül úgy mint a megelőző években 800,000 korona fordítottassék a rendkívüli tartalékalap gyarapítására, a fennmaradó 770,512 korona 42 fillér pedig új számlára vitessék elő.

A javasolt javadalmazás által a bank *össztartalékai* — a nyugdíjalapotfigyelembenm véve — 25,600,000 koronára fognak emelkedni.

Amint ez előterjesztésből kitűnik, az igazgatóság az osztalékot 140 K. helyett könnyen 170 koronával is javasolhatná, azonban az igazgatóság egyelőre az eddigi tartalékolási rendszer fenntartását helyesebbnek véli és mivelhogya súlyt fektet arra, hogy a bank osztaléka mindenkor kizárólag az illető üzlettel jolyó bank-üzletének és jelzálog-üzletének eredményéből képeztessek és tekintettel továbbá az ország jelenlegi gazdasági viszonyaira, arra határozta el magát, hogy a közgyűlésnek az osztalék 140 koronában való megállapítását hozza javaslatba.

A közgyűlés február 9-ére hivatott egybe.

Az osztrák-magyar bank 1900. évi zárószámadását a következőkben ismertethetjük: 1900-ban 13 mellékelyi alakítottát előtökintézték. A bank működése 1900. végén 205 bankcipakra terjedt ki. A bank összes műveletei ez évben kitettek 6,092,673,553 K.-t (—66,494,581 K.); a pénzürti forgalom 54,422,931,283 K. (+8,743,075,442 K.). Ebből Bécsre esik 28,317,791,000 K., Budapestre 14,945,778,000 K., Debrecenre 388,316,000 K., Temesvárra 308,588,000 K., Zágrábra 301,653,000 K., Aradra 250,023,000 K., Kolozsvárra 215,758,000 K., Pécsre 163,058,000 K., Pozsonyra 160,802,000 K., N.-Váradra 154,953,000 K.; Eszékre 146,554,000 K.; Szabadka 144,440,000 K.; Szegedre 144,240,000 K.; Miskolcra 134,413,000 K.; Kassára 132,262,000 K.; Győrre 131,277,000 K.; Nagybeeskerekre 128,412,000 K.; Nagykiszárra 122,653,000 K.; Sopronra 105,119,000 K.; Brassóra 96,136,000 K.; Piuméra 82,760,000 K.; Nagyszabenyen 55,228,000 K.; Szatmárra 53,512,000 K.; Kecskemétre 32,912,000 K.; Maramarosszigetre 32,352,000 K.; Szombathelyre 16,922,000 K.; Újvidékre 14,473,000 K.; Kaposvárra 11,568,000 K.; Besztercebányára 9,795,000 K.; Szolnokra 9,576,000 K.; Váradra 2,438,000 K. A bank ércészelete: 1,218,099,504 korona (+ 199,742,459 korona). A magyar kormány számlakövetelése aranyban: 73,654,223 korona; az osztrák kormányé 73,518,940 K. A bank pénzürtiáiban levő államjegyek az év végével kitettek 69,115,260 K.-t (+ 49,190,980 K.). A bankjegyforgalom kitett 1,494,023,320 K.-t (+ 38,059,780 K.). Váltak: közraktári zálogjegyek- és értékpapirokban leszámlátottatott 1900. végével Bécsben 50,441 darab (138,554,011 K.); az osztrák főköntézeteknél 72,970 darab (148,524,212 K.); Budapestben 40,094 darab (100,400,091 K.) vagyis 22%; a magyar főköntézeteknél 78,952 darab (0,032,802 K.) vagyis 15%. Az osztrák-magyar bank összes leszámlátolása 1900-ban legmagasabb állását október 31-én érte el 466,349,000 koronával; legalacsonyabb állását pedig március 23-án 237,809,000 koronával; átlagos állása volt 344,963,000 K. A kézzialogóra künn levő kölcsönök 1900. december 31-én kitettek Bécsben 25,135,900 K.-t (—6,634,700 K.); az osztrák főköntézeteknél 26,335,860 K.-t (+2,038,320 K.); Budapestben 15,209,000 Korona (—5,313,380 K.); a magyar főköntézeteknél 10,461,520 K. (+627,980 K.). Az 1900. évben nyújtott kölcsönök összege tett, még pedig: Bécsben 143,637,480 K.-t; az osztrák főköntézeteknél 103,727,010 K.-t; Budapestben 18,474,630 K.-t; a magyar főköntézeteknél 53,667,350 K.-t. Kölcsönökből visszafizettetett, még pedig: Bécsben 150,272,180 korona; az osztrák főköntézeteknél 101,688,690 K.; Budapestben 23,787,990 K.; a magyar főköntézeteknél 53,039,370 K. Bizományi beszedés végett benyújtott: Bécsben 132,758 darab (226 millió 770,380 K.); Budapestben 10,994 darab (5,703,457 K.); a magyar főköntézeteknél 7695 darab (6,534,518 K.). A bank kezelésében és őrzetében volt 1900. december 31-én összesen: Bécsben 138,193 letét (1531 millió 687,445 K.); Budapestben 7113 letét (89,275,351 K.). A jelzáloghitelüzletben kértek 498 kölcsönt 23,585,400 koronával; engedélyeztetett 165 kölcsön 6,797,000 K.-val. E kölcsönökből a magyar korona országaira esik 134 kölcsön 4,464,400 K.-val. A nyugdíjalap 1900. december 31-ikén kitett 10,779,375 K.-t; az épületek és szerelvények könyvszerinti értéke 17,736,195 K.-t. Az 1900. évi jövedelmek kitettek 26,713,906 K.-át; az 1900. évi költségek 10,205,845 K.-t; a tiszta évi jövedelem 16,508,061 K. Az 1900. évi osztalék kitesz részvényenkint 79 K. 70 fillért, a részvénytőke 5.93 százalékat, a befizetett 210 millió korona részvénytőke után. (1899-ben az akkori 180 millió korona részvénytőke után 102 K. volt az osztalék ami 85 százaléknak felelt meg.)

A bank működő tisztviselőinek létszáma az 1900. év végén 824 volt; ebből a központi szolgálatnál és az a főintézetnél Bécsben 398, Budapestben 85 van alkalmazva. Az 1899. év végén volt létszámmal szemben a tisztviselők száma hetvenhárommal szaporodott. 1900. végén az altisztek létszáma 66 volt és ezek közül a központi szolgálatnál és a főintézetnél Bécsben 48, Budapestben 13 és az összes főköntézeteknél 5 van alkalmazva. Az 1899. év végén volt létszámmal szemben az altisztek száma tizemylevel szaporodott. Ezenkívül 1900. végén alkalmazva volt: 335 bank-szolga, 359 munkás és 131 munkásnő; a bankszolgák

száma 1900-ban 88 egyénnel, a munkásoké 130 egyénnel és a munkásnők száma 66 egyénnel szaporodott.

A közgyűlés február 4-ikén lezsz.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság ma délután 4 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlést, melyet a kereskedelemügyi miniszterrel kötött új szerződése tett szükségessé. A közgyűlésen gróf Szápary István elnök betegsége miatt **Burchard-Belovary** Konrád alelnök, a főrendiház tagja elnökölt.

Az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztett jelentésében az általunk már ismertett új szerződés változása után ezeket mondja:

Ha nem is mondható, hogy az államtól nyert kedvezmények arányban volnának a magyar tengerhajózásnak nyújtott szolgáltatási többlettel s bár az államségély összege sincs arányban azon összegekkel, amelyekkel más államok tengerhajózásukat támogatják, az Adria mégis kitejéztés ad üzleti tapasztalatain nyugvó azon meggyőződésének, hogy az új alapon is joggal számíthat üzleteredményeinek lokozatos emelkedésére és részvényeinek eddigi jövedelmezőségére.

Az építendő hajók 13 millió koronát valamivel meghaladó beruházást tesznek szükségessé. Ez a társaság alapítókének felelmeisése s a már létező s a legközelebbi években összegyűlt tartalékainak felhasználása után kívánja beszerezni.

Maradandó jellegű pénzügyi tranzakció tehát csakis az alapítókének 10,000,000 koronára való felelmeisése. E célból az igazgatóság 25,000 darab 400 koronáról szóló új részvény kibocsátását javasolja, melyekből 12,500 darab erejű az alapítási okirat értelmében még a társaság alapítóának igazolt jogutódját, a „Wiener Bank-Verein”-t illeti 12,500 darab pedig a részvényeseknek ajánlatik tel olyképpen hogy két régi részvény egy új részvény átvételére jogosít. Az átvételi árfolyam, a kibocsátás és a befizetési részletek megállapítása az igazgatóságra bízatik azzal, hogy az új részvények 1901. év végéig teljesen befizetendők. A „Wiener Bank-Verein” által átveendő 12,500 darab új részvény, melyeknek átvétele után az alapítói jog ki lesz merítve, a bankkal létesítendő megállapodás szerint 1904. december 1-ig forgalomba nem hozhatók.

Az új részvények az 1902. fizetéstől kezdve részestülnek az üzleteredményben; addig a befizetett részletek pro rata temporis 5%-kal kamatoznak.

A fentieknek megfelelő alapszabály-módosítási javaslat után a jelentés ismerteti a társulati alkalmazottak javára létesítendő nyugdíjintézet ügyét.

A jelentés felolvasása után **Gruber József dr.** keményen szólalt föl. Úgy látja, hogy a részvénytársaság egy sor új és terhes kötelezettséget vállal magára. Kérdi, nem kell-e attól tartani, hogy az új szerződés hatása alatt a helyzet rosszabbodik s a jövedelem csökken. Most figyelembe kell venni, hogy minden hajózási vállalat kockázattal jár. Azért szólal föl, mert úgy látja, hogy az ő részéről nyilvánított aggodalom általános, amit igazol a részvények árfolyamának csökkenése. Kíváncsiatoknak tartja tehát, hogy az igazgatóság megnyugtató választ adjon.

Az elnök helyeshi, hogy a főlészóáló alkalmat adott neki annak a kinyilatkoztatására, hogy semmi ok sincs arra az aggodalomra, mintha a részvények jövedelmezősége fönttartható nem volna. Az igazgatóság abban az őszinte meggyőződésben van hogy az osztalékban előreláthatólag csökkenés nem áll be annál kevésbé, mert a kedvező éveket a részvénytársaság oly módon megerősítésére használta föl, hogy tartani semmitől sem lehet. De azt is figyelembe kell venni, hogy nemcsak a saját érdekeikről volt szükséges gondoskodni, hanem a hazai forgalom szükségét is ki kell elégíteni. Az új szerződés tényleg nem nyújt megfelelő ellenszolgáltatást, de azért sem a vagon, sem a jövedelem veszélyeztetve nincs s így meg kellett hosszabbítani a szerződést, mert ezzel a magyar hajózás ügye lépett előbbre.

A közgyűlés a választ tudomásul vette s az igazgatóság összes javaslatait elfogadta.

Az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár 1900. évi mérlegének adatai a következők:

Vagyron: Pénzürti készlet 2,098,599-93 K. Jelzálog kölcsönök készpénzben 15,209,889-84 K. Jelzálog kölcsönök 44%-os zálogleveleiben 101,667,544-55 K. Jelzálog kölcsönök 4%-os zálogleveleiben 13,975,747-63 K. Intézeti zálogveleik törlesztési számlája 308,107-76 korona. = 115,941,400 K. Előlegek értékpapirokra 13,598,679-22 K. Leszámlított váltók 29,157,186-85 K. Hitelügyeleti váltók 5,848,065 K. Értékpapírok jegyzék szerint 12,476,552 K. Záloglevél biztosítási alapunk értékpapirjai jegyzék szerint 5,896,025-36 K. Intézeti nyugdíjalap értékpapirjai jegyzék szerint 706,863-39 K. Hitelügyeleti nyremény utáni osztályrés 1900. évre 91,020-35 K. Intézeti házak 2,156,940-12 K. Külföldi adósok 5,471,232-15 korona. Összesen 208,652,478-21 K.

Telher: Alapítóké 9,000,000 — K. Rendes tartalék-alap A) általános rendelkezéssel 5,181,793-01 K., B) zálogveleik kölcsön biztosítására 5,895,925-35 K. = 11,077,818 K. 36 L. Külföldi tartalékalap árfolyamvesztések fedezésére 550,000-47 K. Osztalék tartalékalap 400,000 — K. = 12,027,818-83 K. Hitelügyeleti tartalékalap 547,329-76 K. Hitelügyeleti biztosítói alap 403,170 — K. = 950,499-76 K. Intézeti nyugdíjalap 706,863-39 Korona. Betétek 60,572,645-70 K. Forgalmoba levő 4½% frt. é. zálogveleik 101,383,000 K. — K. Forgalmoban levő 4½% K. é. 650,800 — K. Forgalmoban levő 4% K. é. 14,077,600 — K. = 115,941,400 — K. Kisorsolt 4½%-os zálogveleik 875,800 — K. Kisorsolt 4%-os zálogveleik 84,000 — K. = 359,500 — K. Intézeti zálogveleik törlesztési alapja 308,107-76 K. Fel nem vett osztalékok 4,676 — K. Beváltatlan záloglevél-szelvények 80,737-50 K. Átmeneti kamatok 2,277,521-34 K. Hátralékos tőkekamaf adó 121,995-88 K. Leszámlított jelzálog kölcsönökből még nem folyósított összeg 645,662-72 K. Külföldi hitelezők 2,313,885-40 K. Nyereség-egyenleg 2,740,963-93 K. = 208,652,478-21 korona.

szabadalmi rendszerünk. Az Országos Iparvegyészet összes szakosztályai tegnap délután lovag Falk Zsigmond előnkélete alatt egyetemes ülést tartottak...

Délgymölcs-ankoló. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 12.000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el...

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi január 26. Készlet 1293 darab...

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 26.

Ma ismét élénk volt a készáru piac forgalma. A mallok élénken vásároltak és elkelt 37.000 mm. 5 fillérrel magasabb áron.

Takarmánycikkben a forgalom gyenge volt, az árak szilárdan tartottak.

Eladott: Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 k. 8 K. -- f. Budára, 400 mm. 79 k. K. 95 f. 500 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 750 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 78 7/8 k. 7 K. 87 1/2 f., 600 mm. 78 5/8 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 78 5/8 k. 7 K. 85 f., 1200 mm. 76 5/8 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 5/8 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 78 5/8 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 78 4/8 k. 7 K. 87 1/2 f., 100 mm. 78 5/8 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 3/8 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 72 1/2 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 77 5/8 k. 7 K. 65 f. sárga, 300 mm. 78 5/8 k. 7 K. 65 f. sárga, 1200 mm. 77 5/8 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 57 1/2 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 50 f. kevert, 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f.

Pestvidéki: 500 mm. 80 k. 7 K. 82 1/2 f., 300 mm. 78 5/8 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 67 1/2 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 62 1/2 f., 400 mm. 74 5/8 k. 7 K. 60 f., 700 mm. 77 2/8 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 1000 mm. 78 5/8 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 65 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 25 f. Raktári: 3000 mm. 74 8/8 k. 7 K. 30 f., 2200 mm. 74 8/8 k. 7 K. 30 f., 2090 mm. 74 5/8 k. 7 K. 27 1/2 f., 1000 mm. 75 k. 7 K. 15 f., 3150 mm. 76 k. 7 K. 47 1/2 f., 1100 mm. 77 5/8 k. 7 K. 62 f., 2400 mm. 75 3/8 k. 7 K. 37 fillér.

Dunai: 1500 mm. 74 5/8 k. 7 K. 25 f. Bácskai: 300 mm. 75 k. 7 K. 47 1/2 f. Bihari: 400 mm. 77 k. 7 K. 65 f. Fejérmegyei: 500 mm. 76 5/8 k. 7 K. 52 1/2 f. rozsos 600 mm. 76 5/8 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 5/8 k. 7 K. 52 1/2 f. Budai: 400 mm. 77 k. 7 K. 52 1/2 f.

Mind három hónapra. Ára: 500 mm. 5 K. 90 f. Zab: 100 mm. 6 K. 25 f. Közpénzfutás mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. -- A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'B u z a', 'Kilós', 'K-60l', 'K-1g', '50 kilogramm ára', 'K-60l', 'K-1g'. Rows include Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Bihari, Budai.

Table with columns for 'Egyéb gabonafélék', 'Kilós', 'K-60l', 'K-1g', '50 kilogramm ára', 'K-60l', 'K-1g'. Rows include Rona, Arpa, Zab, Tengeri.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for item name and price range. Items include Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Rozs októberre, Zab áprilisra, Tengeri májusra, Repce augusztusra.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for item name and price. Items include Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Rozs októberre, Zab áprilisra, Tengeri májusra, Repce augusztusra.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with columns for item name and price. Items include Buza áprilisra, Buza 1901. októberre, Rozs áprilisra, Rozs októberre, Zab 1901. áprilisra, Tengeri májusra, Repce augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde az ultimó-halasztással foglalkodott, mely tekintettel a gyér engemegemokra és a lombardcélokra rendelkezésre álló felette bő pénzünyagra, gyors, sima és jutányos elintézését nyert.

A helyi piacon Rimamurányi a tegnapi zárlathoz képest eszkék, míg Koronajáradék az ellátás után néhány tizeddel emelkedett.

A déli tőzsde tartott volt, csekély változással az internacionalis értékekben.

Üzlet csupán járadékokban fejlődött, melyek sürgős vételek alapján lényegesen emelkedtek s igen szilárdul zárultak.

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva. A valuták és éreváltók változatlanok.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény --, Osztrák hitelrészvény 664.75--665.25. Rimamurányi vasműrészvény 461.--462.85. korona.

A déli tőzsde változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 669.25--669.50 Osztrák hitelrészvény 664.25--665.25. Államvasutak 668.50--669.--, Koronajáradék 92.77--92.90. Jelzőlag-bank 432.50--433.--, Leszámlító 420.50. Közüti vasút 579.-- korona.

Forgalomban került: Koronajáradék 92.80--92.20, Salgótarján 627.--628.--, Adria 445.--korona. Utótőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 665.--, Magyar hitelrészvény 669.50. Leszámlító bank részvény 420.--, Rimamurányi vasműrészvény 462.--, Osztrák-Magyar államvasut 669.75. Közüti vasut részvény 579.--, Villamos vasut részvény 290.-- korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szerzenzerü hangulatnak megfelelően az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-íolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.--48.--korona, vörös aprószemű 48.--50.--korona, vörös erdőlyi --korona, vörös borsági --korona, középszemű 55.--58.--korona, nagyszemű 61.--65.--korona. Disznózsir: budapesti: 54.--54.50 korona, vidéki --korona. Táblaszalonna: légszenzáritott vidéki --korona, városi 4 darabos 42.--42.50, korona, 3 darabos 45.--45.60 korona, füstölt --korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.--15.50 korona 120 darabos --korona, 100 darabos 16.25--16.50 korona, 85 darabos 17.--17.50 korona, a-onnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.25--14.50 korona, 100 darabos 15.50--15.75 korona, 85 darabos 16.25--16.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.--19.50 korona, szerbiai 17.--17.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A mai esti tőzsde külföldre csendes. Déli tőzsde is gyenge, később sem javult az irányzat.

Zárlat valamivel javult. Bécs, január 26. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 117.05. Tiszai és szegedi kölcson sorsjegy 140.--, Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.50. Magyar kőzeti vasuti állami kötvény 119.--, Magyar leszámlító és pénzváltóbank 418.--, Rimamurányi vasműrészvény 460.--, Magyar koronajárdék 92.80, 4% os Magyar földtöherm. kötvény 91.50. Magyar hitelbank részvény 671.--, Magyar nyercemény kölcson sorsjegy 165.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 354.50 Magyar hereskedelmi bank 2545. Magyar kopirpar 18.85.

Bécs, január 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/2% os papírjárdék 98.20, 4% os osztr. aranyjárdék 117.45, 1860-iki sorsjegy 126.70. Osztrák hitelsorsjegy 387.50. Angol-osztrák bank 268.50. Bécsi bankgyesület 457.--, Osztrák-magyar

bank 1702. Déli vasut 109.--, Dunagőzhajózási részvény 739.--, Dohányrészvény 298.25 Császári és királyi arany 11.35. Német bankváltó 117.80, 4 2/2% os ezüst járadék 98.15. Osztrák koronajárdék 98.25, 1864-iki sorsjegy 198.--, Osztrák hitelintézeti részvény 664.--, Unionbank 535.50. Osztrák Landerbank 466.--, Osztrák-magyar államvasut Osztrák Landerbank 458.75. Alpesi bányarészvény 431.50, 667.50. Elhavölgy vasut 468.75. Alpesi bányarészvény 431.50, 20 frank. arany 19.16. Londoni váltóór 240.60. Bécsi Tramway Lít B. 249.--, Bécsi Tramway Lít A. 253.--, Lipót kohó --, Az irányzat csendes.

Bécs, január 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonfelvétele.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 663.75. Magyar hitelrészvény 671.--, Angol-Osztrák bank 209.--, Bécsi bankgyesület 456.50. Union bank 536.--, Landerbank 406.--, Osztrák-magyar államvasut részvény 667.50. Lombard 109.--, Elhavölgy vasut 469.50. Északnyugati vasut részvény 458.--, Dohányrészvény 298.50. Rimamurányi vasut 400.50. Alpesi bányarészvény 431.--, Májusi járadék 98.25. Magyar koronajárdék 92.85. Török sorsjegy 105.50. Német birodalmi mártá 117.86. Napoleon d'or 19.16.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 26. (Törzsei tudósító.) A belföldi vas- és kőszénipar helyzetéről szóló állandóan kedvezőtlen jelentések a kohó- és kőszénrészvények további gyöngülését vonták maguk után. Belföldi járadékok ellenben igen szilárdak voltak, különösen 3 százalékos járadék a Nordd. Allg. Ztg.-nak arra a jelentésére, hogy új birodalmi kölcson felvétele a várt nagyt összegben nem várható. Idegen járadékok is szilárdak voltak. Egyébként az üzlet csendes volt. Kelet-porzországi és déli vasuti részvények keresettek, Northern-Pacific részvények New-Yorkra szilárdak. Zárlat főleg bányar-értékek hágyadtak. Magánleszámlítási kamatláb 5 1/2%.

Berlin, január 26. (Zárlat.) 4 2/2% os papírjárdék --, 4% os osztrák aranyjárdék 98.50. Elhavölgyi vasut --, Magyar koronajárdék 93.30. Osztrák-magyar államvasut 142.75. Kassa-oderbergi vasut --, Bécsi váltóór 85.--, Magyar vasuti beruházási kölcson 101.50. Általános bányarészvény --, Disconto-Commandit 178.60. Általános villamosági Edison 208.75. Gelsenkircheni 178.--, Laura-kohó 193.50, 4 2/2% os ezüstjárdék 97.90, 4% os magyar aranyjárdék 98.50. Osztrák hitelrészvény 209.25. Déli vasut 25.75. Károly Lajos vasut --, Orosz bankjegy 216.25, 4% os új orosz kölcson 96.10. Török dohányrészvény --, Olasz járadék 95.75. Magyar hitelbank --, Dynamit Trust --, Harpeni 168.--, Az irányzat gyenge.

Berlin, január 26. (A Duna-parti Napió tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjárdék 98.50. Magyar koronajárdék 93.40. Osztrák hitelrészvény 208.90. Osztrák-magyar államvasut 142.75. Déli vasut 25.75. Eszaknyugati vasut --, Elhavölgyi vasut --, Orosz bankjegy készpénz 216.25. Buschthienradri --, Orosz bankjegy --, (Ultimo.) Lombard --.

Frankfurt, január 26. (Zárlat.) 4 2/2% os papírjárdék --, 4% os osztrák aranyjárdék 99.75. Magyar koronajárdék 93.35. Osztrák-magyar bank 123.30. Déli vasut 25.80. Elhavölgyi vasut --, Londoni váltóór 204.42. Bécsi bankgyesület 115.50. Villamos részvény --, 3% os magyar aranykölcson 82.--, 4 2/2% os ezüstjárdék 98.--, 4% os magyar aranyjárdék 91.30 Osztrák hitelrészvény 208.70. Osztrák-magyar államvasut 142.70. Eszaknyugati vasut 112.--, Bécsi váltóór 849.66. Párisi váltóór 814.16. Unio bank --, Alpesi bányarészvény 216.--. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Áríolyamok január 26. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 209.--, Osztrák-magyar államvasut 142.75. Déli vasut --, Osztrák aranyjárdék 95.60. Olasz járadék --, Laura-kohó --, Harpeni --, Discont --, Alpesi --, Bécsi bankgyesület --, Csöndes.

Hamburg, január 26. (Zárlat.) 4 2/2% os ezüstjárdék 67.80. 1890. sorsjegy 136.50. Déli vasut 25.50. 4% os osztrák aranyjárdék 99.60. Osztrák hitelrészvény 209.--, Osztrák-magyar államvasut 142.--, Olasz járadék 95.50. 4% os Magyar aranyjárdék 98.10. Az irányzat csendes.

Páris, január 26. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut --, 4% os osztrák aranyjárdék 100.90. Osztrák Landerbank 444.--, 3% os francia járadék 101.95. Ottomanbank 538.--, 3 1/2% os francia járadék 103.60. Alpesi bányarészvény --, Déli vasut 140.--, 4% os magyar aranyjárdék 99.15. Párisi bankrészvény 105.2. Olasz járadék 94.35. Francia förlészth. járadék 100.25. Osztrák földhitelintézeti részvény 122.5. Török dohányrészvény 317.--. Az irányzat hágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok jelentése.

Január 26. A sertésüzlet irányzata csendes.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 90--92 fillérig. Oreg közép (páronként 300--340 kilogramm terjedő súlyban) -- fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 95--96 fillérig. Fialat közép (páronként 251--320 kilogramm terjedő súlyban) 92--94 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 93--94 fillérig. -- II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) -- fillérig. Közép (páronként 240--280 kilogramm súlyban) -- fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -- fillérig. -- III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) -- fillérig. Közép (páronként 250--320 kilogramm terjedő súlyban) -- fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) -- fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -- fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -- fillérig. -- V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 88--90 fillérig. Közép (páronként 240--280 kilogramm terjedő súlyban) 86--88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80--84 fillérig.

Sertéselészám 1901. január 24. napján volt készlet 30.564 darab. -- 1901. január 25. napján felbajtott 174 darab. 1901. január 25. napján elszállított 193 darab. 1901. január 26. napjára maradt készletben 30.545 darab.

Napirend.

Napló. Vasárnap, január 27. -- Római katolikus: F. 3. Szt. Canálád. -- Protestáns: F. 3. Krizoszt. -- Görög-ország: (január 14.) G. 29. Rait. -- Zsidó: Scheb. 7. -- Nap kél 7 óra 18 perccor. -- Nyugszik 4 óra 37 perccor. --

A

BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

BALESET ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérkép. VI., Kemnitzer-u. 10. végzi.

☛ Minden előfizető, régi és új egyaránt ☛

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

A BUDAPESTI NAPLÓ ELŐFIZETŐI

ajándékkul gazdag tartalmu

DISZES NAPTÁRT

kapnak.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 27-én.
Délután 3 óraker mérsékelt helyárakkal.

A kis mama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta H. Meilhas és L. Halévy.
Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Brück Valentin	Tapolczai	Dubois	Mátraié
Honriette	Nógrády	Arbitrager grnó	Bálint
Brigitta	Csillag	Polgármester	Kazaliczky
Saint-Potant	Bihari	Bob	Bognár
Poténi	Berzói	Körtész	Rónaszéki
Rochebardiére	Szerény	Piri	Varsányi
Daoulas báró	Gál	Françoise	Gózi I.
Daoulas báróné	Haraszthy		
Bernereite	B. Lenkei		

Este:

A titkos rendőr.

Böhözát 3 felvonásban. Irta: Antony Mars. Fordította és átdolgozta: Heitai Jenő.

Személyek:

Bricard	Hegedűs	San-Galotto	Szerény
Cyprienne	Kalmár	Mazurka	Berzói
P'hoizel	Gál	Pidoux	Vendrei
Alice	Pécsi P.	Borniche	Gyöngyi
De Margency	Góth	Cordesco	Szathmáry
Gotières	Bihari	Cabassol	Gyözö

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 27-én.
D. u. 2 1/2 óraker, bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal.

A szököt katoná.

Eredeti népszínmű dalokkal. Irta: Szigligeti Ede.
Zenejét szerezte Szerdahelyi József.

Személyek:

Monti gróf	Szirmai	Lajos	Solymosi
Kamilla	P. Lukács J.	Julcsa	Kápolnai
Korpiáné	Siposné	Gimesi	Szerdahelyi
Gergely	Kiss M.	Miska	Raskó

Este:

Lili.

Énekes színmű 3 felvonásban. Irta: Hennequin és Millaud. Fordította Fái J. Béla és Evva Lajos.
Zenejét szerezte Herré.

Személyek:

Plinehard	Szirmai	Bouzinourt	Szabó
Batehiéro	Szerdahelyi	Bouzinouriné	Siposné
Hypothése	Kovács	Amélie	Küry
Pompané	Herváth	Antoine	
Rend	Raskó	Victorine	Vidorné

URÁNIA SZINHÁZ

Vasárnap, 1901. január hó 27-én.
D. u. 4-ker mérsékelt helyárakkal;

A XIX. század.

Működés 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta Pekár Gyula.

Este:

1848. A szabadságharc története.

Irta: Hentaller Lajos.
Kezdeté 1/2 óraker.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

„Blonde Bestien.”

„Ő nem tud franciául.”

Mundi Rosenkranz auf der Hochzeitsreise.

Cigányzene reggeltől 5 óráig a pompás télikertben.

MANDL JÓZSEF

korhelyleves-csárdájában

a magyar artisták otthonában

egész éjjel friss meleg étel, a legkínáltabb balfonytvédői borok és friss Bréher sör kaphatók.

Dreher és. és kir. udv. Antel kamarai szállító

kőbányai serfördéje palacksőreit

(eredeti töltés a serfördében), a legolcsóbban megállapított árakon és pontos szállítással melletti.

A szállítási eredeti 25 és 50 fogvet tartalmazó ládákban törteük természetesen házhoz szállítással.

Csúsz mozgóképekben kapható minden nagyobb csomag- és fűszerkereskedésben.

FERNOLENDT

élpő-fényház, a világ legjobb fényháza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapították 1832-ben. Gyártó raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindenütt. Raktár Budapestben, V. Lipót-körút 24. sz.

Kérem!

Tessék próbát tenni az elismert kitűnőségű „SISAK“-KAKAO-val és „SISAK“-CSOKOLÁDÉ-val

Kezességgel a legtisztább és mindamellett legolcsóbb hollandi gyártmány.

Kapható az összes jobbfejta gyarmataru- és csemegés üzletekben.

Csakis

BISENIUS FERENC KÁROLY

nál csupán egyedül

Bécsben, I. Singerstrasse II. félelelet.

Oriási választék karneval- és kottillonképekből.

Tessék a címzetre figyelni s más hasonló üzlettelkel föl nem cserélni.

Szenzáció! Uj! Szabadalmazott, tréfa-gránátok, coriandoli- vagy virágosóvel, oléok nagybani árak

Árjegyzék ingyen.
10 csomag coriandoli 30 kr. az följebb.
10 drb serpentin (papirrakéta) 10 és 20 kr.
50 gazdag választékú Jux-bazárnyeremény 3 frt, 100 drb fonyeremény 5 frittől fölfelé

Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület

gyorsíró tanfolyamain érv. Mezeyné Bányai Amanda okl. tanárnő vezetése alatt magyar levelező-, vita- és német kurzusok kezdődnek. A REMINGTON-gépjárás és ezen gyorsírási tanfolyamokra jelentkezéseket kériattól szabadon foglalkoz.

Glogowski és Társa

Erzsébet-tér 16. szám.
Külön német vitagyorsírási tanfolyamok hőlépek és úrak rendezés az iradáórák után.

Álarcos szövet-jelmezek

alagjobb választékú szövet, vastag, más jónépszerű anyagból. Kifogástalan készítmény.

Teljes gyári-áronként 3.50 frt. Belső, ramet, melve, angol lenyészaló stb., kosztümök. Ötötzeteként 3 frittől 6 frittig. Csopartos megrendeléseknél ármérséklet.

Kottillon-rendjelek

100 drb. Ára 60 kr. Kottillon-rendjelek-készletek, egy boríték 4 drb. rendjelek tartalmán. Ára 3 kottillon 20 krajczing.

Tomblik és jux-bazárnak részére.

Nagy választékú viszamarandi, teljesen hibátlan árúknak, közölk rendkívül hatékony kettős és értékes darabok. 100 drbonként 4, 8, 10, 20 egész 100 frittig.

Legújabb érdekes kottillon-tourok nagy választékban; többféle szerinti gyűjtemények: 6 darab 3 és 5 fritt; 12 darab 5 frittől 20 frittig.

Tréfas és jux-bazár eszközök.

Digorphonok jux-bazár részére. 6 személyű kar részére 2.50 fritt, 12 személyű kar részére 4.50 fritt.

Konfetti (coriandoli-papirvirágok), igen szórakoztató lakónyelvűek, plumbók és balok részére. 100 szelek ára 2.75, 400 egész 6 frittig.

Papíros-kigéyek (serpentin) 100 drbonként 55 kr. A legszebb és legértékesebb bál-dekorációk az uj nept-gyártandók, gyönyörű színekben; méterje 5 kr. Nál ajándékok, pompás minták, kívántra megküldésre küldetnek. — Gazdag színyomtu katalógus ingyen.

RIX farsangi szétküldési-áruháza

Bécs, II. Praterstrasse 16.
Telefon 2299. Tüvérti em: Rix, B'cs II

BUTOROK

úgy készpénzt, mint részletfizetésre

A leggyorsabbútól a legismertebb kivitelű legjutányosabbban

Éhrenten és Fuchin testvéreké, BUDAPEST VI. Teréz körút 8. Andrassy-ut közelében Képes árjegyzék ingyen

Végeladás.

Az üzlet felosztása folyóan a raktáron levő összes urf divat-cikknek, u. m. férj-fehérnemű, nyakkendők, angol ebharpok, angol keztyűk, zsebkendők, harisnyák, csernyők, sarclpók, kocsli- és uti-takarók, eső-köpenyek, vadász-harlsnyák, vadász-mellények stb. stb., legjobb minőségben a beszerzési áron alól eladotnak

Hatóságilag engedélyezett

V., Dorottya-utca 6. szám. (Wurm-udvar.)

KANITZ G. ZSIGMOND.

Az üzleti berendezés eladó.

HOTEL „UNION“ SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, ét-terem, telefon, villany-világítás.

Utazóknak kedvezmények.

Magyar Könyvtár

Szarkeszi RADÓ ANTAL.

Kiadja LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése, Budapest, Andrassy-út 21. sz.

Egy-egy szám ára 30 fill. Minden szám külön kapható

- 146. sz. Szabóné-Wogall Janka. Szabóné-Nogall Janka nőirok sorában méltán a legnépszerűbb. Finomabb, kedvesebb hangú elbeszélések nagyon keves van.
- 147. sz. Kisfaludy Károly válogatott vin elbeszélései. Zetessél ellátta Bánóczy J. A magyar vil elbeszélés atyamestereinek legszebb és nembeil munkáit tartalmazza: Tolajd Jónát és Sulyosi Simonot.
- 148. sz. Rudizd Kipling. A Dsuzgei könyve. Első sorozat. Fordította Mike L. Képekkel. A világhírolom egyik legszebb munkája, mely Kiplinget egyszerre a század legnagyobb írói sorába emelte.
- 149. sz. Magyar népdalok. Összezszerde Kovács A. A magyar népkölt. kitűnő anthologiaja.
- 150. sz. Pázmány Péter. Kémié Tomcsa könyve. Kéziratos követésárol. Kiadta, Jozseftekkel és magyazok szótárral ellátta Bellagó Aladár. A magyar próza egyik legnagyobb klasszikusának e könyvet teszi első áron hozzáférhetővé a fűzet. Kemény munkája, a kath. vallásos iródoma e remekét, Pázmány P. fordításában, minden magyar olvasónak ismernie kell.
- 151. 153. Eszközök és eszközletrök könyve. Szerk. K. Nagy István. Minden polgárnak, ki esküdtnök hivatnak be, szükséges a hitűnő adékonyra.
- 154. 156. Wells. A nagy kőltőnk egyik legismertebb alkotása: méltó párja a „M. K.”-ban megjelent „Világok harca”-nak.
- 157. sz. Palfi. Családi versei. Bév. és jegyz. ellátta Szinyeyi E. Tuz G. képeivel. E fűzetből indul meg a „Magyar Könyvtár” Pétőfi-könyvtára, melyet érdekes csoportosítás, hitűnő bevezetés, jó jegyzetek és végre kiváló illusztrációk tesznek bocsessá.
- 158. sz. Jókai Mór. Ne nyulj hozzá! és egyéb elbeszélések. A nagy kőltőnk egyik hosszabb és néhány rövidebb elbeszélése, melyeket a nagy közönség hevesse ism. mint hogy olyas munkái grűjteményébe szívesen fogadják.
- 159. sz. Tábori Robert. Kálós történetek. A jeles elbeszélő e fűzetben azokat az excentricus tárgyat, felette érdekesen novelláit gyűjtötte össze, melyek az utóbbi években feltűnőek keltek.
- 160. sz. Ouida, Tonia. Ford. T. Fenyvessy Szeréná. Az angol regényirodalom egyik méltan legújabb elbeszélő alakja ebben a munkájában hitűnő rajzot ad az olasz paraszti életnek. A regény hez esatoit elbeszélés („A pihenő”) Ouida legszebb alkotása.
- 161. sz. Francia Elbeszélések Tára. III. sorozat. Edmund de-Fisio-Adam, C. Mendis, M. Paz, Ford. Ambrosius Z. és Hevesi S. A. M. K. e fűzetben folytatja a külföldi novelláit legszebb termékeinek anthologiaját.
- 162. sz. Aischylos, Agamemnon. Ford. Várdy Antal. A görögök legnagyobb tragikusának hatalmas alkotása méltó fordításban, bevezetéssel és jegyzetekkel jelenik meg a fűzetben.
- 163. sz. Pétőfi. A helység lakói. János vitéz. Bév. Irta: Bánóczy J. Telegdy L. képeivel. Pétőfi arcképeivel. Pontos szöveg, értekes jegyzetek, szép illusztrációk, finom papír és hitűnő nyomás: ez az erényei a „M. K.” Pétőfi-fűzetének.
- 164. sz. Kipling. Indi történetek II. sorozat. Fordította Marquis G. A legnagyobb modern elbeszélő egyikének munkája.
- 165. sz. Majláthy Flora. Képek. A nevcs és fűzetben megkapom rajsoja a hidegök hazájának tarka képet.
- 166. sz. Vernehy Ferenc. A válogatott kétfoldnyv. Bév. és jegyz. ellátta Madarász Flóra. E régi magyar iródoma ez érdekes postája méltan helyet kérhet minden magyar ember házi könyvtárában.
- 167. sz. Plautarchos, Coriolanus. Ford. Kacserevics Kálmán. A római történelem egyik legismertebb Shakspeare tragédiájának fő forrását is, szükséges megismereni mindenkinek.
- 168. sz. Mindozenthi Gábor. Apor, Metamorphosis Transylvanica. Képek dr. Balló István. A magyar történelem egyik nagyregék forrásműve.
- 169. 170. Osztokevszki. Egy játékos. Regény. Fordította Szabó E. Az újabb orosz elbeszélő iródoma egyik remeke.
- 171. sz. Palfi. Tá- és Állatképek. Bév. és jegyz. ellátta Vajda Gyula, Neogrády Antal képeivel. Hitűnő csoport-szerűen adja a legnagyobb magyar hirtus tájleírásait és genre-jét.
- 172. sz. Barnum. Domokos E. Az amerikai hubung nagy művésze maga mondja el e műben, hogyan szerzte miliónit.
- 173. sz. Radó Antal. Annie Vivanti. Az újabb olasz irta het legérdekesebb női dalnokának versei, mesteri áttűrésben.
- 174. sz. Konold Géza. Három elbeszélés. A kiváló publikánsztának és munkái főképp nagy ethikai értékekűl fogva kiváló.
- 175. sz. Jókai Mór. Kiseb alkalmi beszédek. Első grűjteménye a közönség költő és nemű munkái. A szépséges jegyzetekkel Szinyeyi Ferenc látta el.
- 176. sz. Id. Ábrányi Kornél. Képek a magyar zene világrájára neve nélkülözhetetlen.
- 177. 178. Szemere-Mároczky. Képek. Hitűnő segékony, mely a szükséges emellett részen kívül gazdag tartást ad az érdekesebb-érdekesebb jatszmáknak is.
- 179. 180. Shakspeare. Bév. és jegyz. ellátta Radó Antal. Az örökbecsű tragédiának hitűnő leglegendásabb kiadása, igen bő jegyzetekkel.

RIES és BERKOVITS

GÉPGYÁRA

BUDAPEST, VII. KER., KEREPESI-UT 66. SZÁM.

Különlegesség: Oxigén- és szikvizgyárak berendezése, szabadalmazott szifonfejek és palackok, valamint sónyomógépek gyártása.

Ujdonságok!

Oxigén- és szénsav-eladás.

Ujdonságok!

Oxigén és szikvizgyári berendezések.

Oxigén-szifonpalackok, cs. és kir. szab. fedéles szifonkúpakok, törv. védett „Oreszlán- és Unicorn” szifonfejek, „Non plus ultra” gázsepalackok, szab. „Féál-szifonpalackok”, „Poseidon” törv. védett oxigénvizgyépek.

58. ábra.

59. ábra.

Nélkülözhetetlen, felülmulhatatlan, hatása csalhatatlan!

Világcekk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD. LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon híres és keresett háziszer a

Thierry A. gyógyszerész balzsama

Felülmulhatatlan mindenféle mell-, tüdő-, máj-, gyomor s általában belső bajok ellen. Különleg alkalmas a legsikeresebb

seb-balzsam.

Csak akkor valódi, ha a minden művelt államban beajstromozott, zöld színű apacu-védjeggyel és a záró tokon cég-jelkéssel van ellátva. Evi termelési kimutathatóság 6 millió palack.

Thierry A. centifolia-kenőcs

gyógyerevet csuda-ír, sebeknél felülmulhatatlan szívó és gyógyító hatása. Az operációkat többnyire feleslegessé teszi. E csuda-írral egy régi 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontritkulás, újabbán pedig egy 22 éves, súlyos rákszerű baj meggyógyult. Antiseptikus hatás, gyorsan nyitódlog és eszillapítóg hat., rövid időn belül teljes gyógyulást eredményez min. dromerit gyulladásoknál és sebeknél. Továbbá gyorsan lágyul és szétoldó és bizonyos megakadályozza a még olyan mélyre behatolt idegen testekről. Egy téglai bormentve 1 korura 80 fillér, csak készpénz ellenében. Nagyobb rendelésnél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100,000 tétel.

Mindenkét háziszerről egész leírására. Kiváló eredeti bizonyítványok állanak rendelkezésre a világ minden országából. Utánrakövetni szabadon kell és szigorúan ügyelni a tégelyen bormentve szon cég-jelkére. Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry. Ahol rakitr nincs, senki ne hagyja magát rábeszélteni állítólag hacsak érteki, de valóban értéketlen készítmények megvásárlására, hanem rendeljen közvetlenül az alábbi címre:

Apotheker A. THIERRY's FABRIK in Pregrada, bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Az osztrák hivatalnok-egyetl szállította.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.) Kapható TÖRÖK JOZSEF gyógyszerészárhában Budapesten.

TITKOS BETEGSÉGEKET

ideg- és nemi bajokat, sebeket, húgyvesztést, magömlést, elgyengült férfort (impotenciát), a bujakór és öntetetés következményeit, nemi fehérfolyást, bőrbetegségeket és mindenféle szépségábrákat (kozmetika) sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. PALOCZ I. v. körházi orvos specialista

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. Rendelés d. a. 10 órától d. u. 6 óráig. Külön férfi- és női osztályok. Levelekre kimerítő díszkért válasz. Gyógyszerekről gondoskodik

Kinek van szeplője?

vagy bármilyen, vagy patlás az arcán? Az teljes biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhírű

SERAIL ARKENŐCSHOZ,

mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztáltságot, hanem az arcot rákötő fehéret, tisztára és tiszte teszi. — 1 tégely ára 1 kor. 40 fillér — Postán franko küldve 2 kor. 10 fill. — Szappan hozzá 1 drb 60 fill. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-féle Nádor-gyógyertárban, valamint minden magyarországi gyógyszerertárban.

ROZSNYAY MATYÁS gyógyszerész Aradon.

Hirdetmény.

(A bírhó h. 4. vasútihoz fűtési mérésért, illetégek kivételével díjtelenül a szállítási adóközlővel való felmérésre.)

A bírhó h. 4. vasútihoz részvevő engedélyezett szállítási adómentesség folyó évi január hó 31-ével lejártán, a korábbiaknál 1-6 vasútihoz áruforgalmához f. év január hó 1-én kiadott függőle VI. csoportban 2. tétel alatt tűzre és 3. tétel alatt tűzre és tüzelőanyagok után érvényesített méretek díjtelenül f. év február hó 1-től kezdve 5 százalékkal felmelve alkalmazandók.

Ugyanazon csoport 1. tétel alatt gabona után érvényesített méretek díjtelenül valamennyi állomásnál 100 kg-kint 2 fillérrel, a 4. tétel alatt kenderkörű után fennálló, méretek díjtelenül pedig Győr, Köt. helyben (Győr és Székesfehérvár) 100 kg-kint 1-1 fillérrel emelkedő díj, a kenderkörűre vonatkozó többi díjtelenül azonban a felmérés mellesében Budapest, 1901. január havában.

(Utánnyomás nem díjazatik.) Az igazgatóság.

UJDONSÁG!

7 jóízű magyar tréfa (uraknak.) Óriási siker, nagy kereslet

Árjegyzék: 1. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz. 6. sz. 7. sz. 100 drb 20 K. 10 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K. Ismételdadónak 50% engedmény!

Teljes munkakörmény 10 fillérrel bormentve küld a Corvina műintézet, Szigetvár.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP

1 összehajtható vasúti 8 db	1 adó sodrony ágybetét 8 db
1 kivethető matracok — 10.-	1 tengerparti matrac — 4.50
1 rouge paplan — 1.80	1 afrikai — 12.-
1 — — prima — 2.80	1 lezáró — 15.-
1 — — — — — 8.40	1 alsó kárpó függöny — 8.-
1 satin — 8.80	1 tunis — 1.50
1 alsó csalmir — 4.80	1 gyapjú — 4.80
1 selyem alsó paplan — 5.50	1 ág. l. szálterítőt burort 2.50
1 fodros selyem áll. pagl. 12.50	1 gyapjú 12.-
1 16 vízszon paplan lepedő 2.-	1 nagy szőnyeget — 5.00
1 — — — — — 1.80	1 — — — — — 1.-
1 16 szálterítőt burort 2.50	1 ágyelke I. — 0.85
1 gyapjú — 5.20	1 tapasz ágyelke — 1.50
1 16 lepedő — 4.00	1 mir. 16 fűzőnyeg — 40
1 toll párnák — 4.00	1 — — — — — 40
1 szóp falli szőnyeg — 7.80	1 — — — — — 75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac, és kárpitok árán, szőnyeg, függöny, vasúti-utaz. anyag raklata. Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Árjegyzék kívánatra ingyen és bormentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszabáltnak, nem tetsző árak kiscserélnek, vagy a pénz visszadatik.

Magyar kir. államvasutak. 301281. szám.

Hirdetmény.

(Uj személy-díjazás elvetéséppen a Zeitravégyi helyföldreki területen.) A magyar kir. államvasutak igazgatósága kértve teszi, hogy ezen helyföldreki vasuton a f. év. január hó 1-re hirdetett személydíjazás csak f. év. február hó 1-én lép életbe. Budapest, 1901. január hó 11-én. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmöglegben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztéseket, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, epiphiliát, az öntetetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyanra felkarolt és hatásában pártatlan sikert

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nemi fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmöglegsebb borbetegségeket, valamint újfokori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrerebajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijáratt. Külön váróterek. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

150—200 ezer korona tőkével

rendelkező intelligens gyakorlott gazda egy nagyobb gazdaságban mint társ óhajtt résztvenni, esetleg azt önállóan is bérbevenni.

Ajánlatok Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest IV., Váci-utca 20., „Gazda” jellege a. küldendők.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű- és közevesség

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50.

Ajánlja dusan felszerelt raktárú saját gyártmányú orvos-sebészeti és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányú, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvkötő,

haskötő, górcser. eleni gummitársny. orthopédiai készülékek, műtárok és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergusrand filis. párisi gyárából.

Reklámok képm. árjegyzék ingyen és bormentve.

Olecsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett ... 30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl ... 3.50 frt
2 ágy, fényezett ... 22	1 íróasztal, 3 fóros ... 16
1 éjjeli szekrény, fényezett ... 8	1 hálszoba, matt díofa ... 100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett ... 14	1 hálszoba, faragott ... 130
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt ... 30	1 garnitúra cépre- vagy bourette-behuzat ... 55
2 ágy, magas, díofa, matt ... 26	1 garnitúra pillem-behuzat ... 80
1 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal ... 8	1 garnitúra süty-behuzat ... 80
1 kredenc, 4 ajt. filiké, faragott, márv. ... 46	1 szalonasztal ... 10
1 díván, magas támla szőnyeggel ... 40	1 consol márvánnyal és tükör ... 26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt ... 12	

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sark, 1. emelet. Árjegyzék kívánatra ingyen és bormentve.

Kevés gond! Kevés aggodalom!

nyugtalanítja az embert, ha a Budapesti Naplóra előfizet, mert nagy megnyugvást szerez az a tudat, hogy 2000 koronára van biztosítva baleset ellen mindaddig, míg előfizetése érvényben van. A Budapesti Napló minden előfizetőjét

ingyen biztosítja baleset ellen

halál esetén 2000 korona erejéig, rokkantság esetén 2000 kor. erejéig. A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi. Mindenki annyi időre van ingyen biztosítva, amennyi időre előfizet. A biztosítást a Mannheimi biztosító-társaság magyarországi vezérképviselője végzi. Minden előfizető, régi és új egyaránt, egy mint a következő jogervényes biztosítási kötvényt

Mannheimi biztosító-társaság Mannheimban.

Magyarországi vezérképviselőség Budapest, VI., Komnitzer-utca 10.

Alapítke: Nyolc millió korona. Erre befizette: Két millió korona. Tartalék alap: Két millió korona. A részvényesek vállalták a még be nem fizetett részvényeik fejében.

Balesetbiztosítási kötvény.

A Mannheimi biztosító-társaság biztosít jelen kötvény által, a tulajdonosi általános feltételek mellett, T

(lakóhely)

(a név szájtéküzelg beirandó) mint a Budapesti Napló előfizetőjének az elbállalozás esetére: Kétezer korona összeget, a munkaképességnek életfogytiglani elvászott (teljes rokkantság) esetére: Kétezer korona összeget, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget. A biztosítás csak arra az időre érvényes, melyre az előfizetési díj lefizetett. — A biztosítás kezdődik az előfizetési díj postára adását, vagy kiutazását követő déli 12 órakor és végződik az előfizetés lejártá után való napon déli 12 órakor.

Mannheimi biztosító-társaság magyarországi vezérképviselőség Budapeston.

Fényes, igazgató.

Előfizetési árak: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyedévre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 kor. 40 fillér (1 frt 20 kr.).

Az előfizetési összegek a „Budapesti Napló” kiadóhivatalába borszer-körút 18. kiüldendők.

